Poštnina plačana v gotovini.

Leto XIV., štev. 150 — Ljubljana, petek 30. junija 1933 — Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor, Gosposka ulica 11, Telefon št. 2440. Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Sto tisoč ljudi manifestira za sokolsko idejo

Nepopisno triumfalen pohod sokolskih vojsk skozi Ljubljano — Nad 20.000 udeležencev v povorki — Kongresni trg je bil premajhen — Ljubljana je prekosila samo sebe

Ljubljana, 29. junija.

Mislili smo, da ne bo mogoče, in vendar se je zgodilo, da je današnji dan po svojem sijaju še presegel mogočne prireditve, ki nam jih je dal sokolski zlet v pozdrav Vidovega dne. Praznik, ki je za nami, praznik, ki je proti večeru zopet zadeževan utonil v temnino, je bil tako svetal, tako drag in dragocen, da ostane zapisan v zgodovini Sokolstva, v analih našega mesta, do zadnjega utripa v srcih tistih desettisočev, ki so ga doživeli v beli Ljubljani.

Že mnogo zanosnih prireditev pomni Ljubljana. Ali sedanji sokolski zlet je presegel vse — z današnjim slavnostnim sprevodom je kar odločno potisnil v ozadje tudi veličino ljubljanskega vsesokolskega zleta 1922.

Ali naj govore številke? Kaj naj novega povedo tistim, ki so bili priče današnje manifestacije? In kaj bistvenega tistim, ki niso utegnili v Ljubljano?

Da je bilo v sprevodu nad 20.000 udeležencev, je gotovo. Nabito polni Kongresni trg jih more sprejeti 22.000, a koliki valovi sokolskega morja so segli še v sosednje ulice!

Kdo je štel sokolske prapore? Ni jih bilo mogoče prešteti. Kako do potankosti našteti posamezna društva, skupine in godbe, ko se je vse v ogromnem veletoku lilo po ulicah, blestelo, pelo in pozdravljalo, da je gledalcu zdaj pa zdaj burno zaplalo srce.

In kdo je štel, kdo bi mogel prešteti množice, ki so stvorile živi plot na vsej, mnogo kilometrov dolgi slavnostni poti! Mnogo, mnogo desettisočev ljudi je bilo iz Ljubljane in krajev blizu in daleč; prihiteli so z vlaki, avtobusi in vozovi, iz bližje okolice tudi peš. Mnogo nad sto tisoč prebivalcev je štela danes Ljubljana.

Tehnični odbor Saveza Sokola KJ je najskrbneje izdelal ves načrt sprevoda. Zato je bil red prav čudovito izgleden. Enako sam razpored. Vsaka župa razporejena kot zaključna celota s svojimi skupinami narodnih noš, čet in civilnih članov — to je neizmerno poživilo slikovitost sprevoda.

Ali z vso veličino je manifestacijo ožarila divna ljubezen, ki jo je Ljubljana izkazala Sokolstvu. Ne pomnimo tako presenetljivo močnih dokazov simpatije. Ne, to ni bilo več ono nekdanje, hladno, starikavo samodopadljivo kranjsko mesto — to je danes z vsem srcem izpregovorila prerojena, moderna, razgibana Ljubljana.

Današnji praznik ostane v slavo njej, Sokolstvu in vsemu jugoslovenskemu narodu.

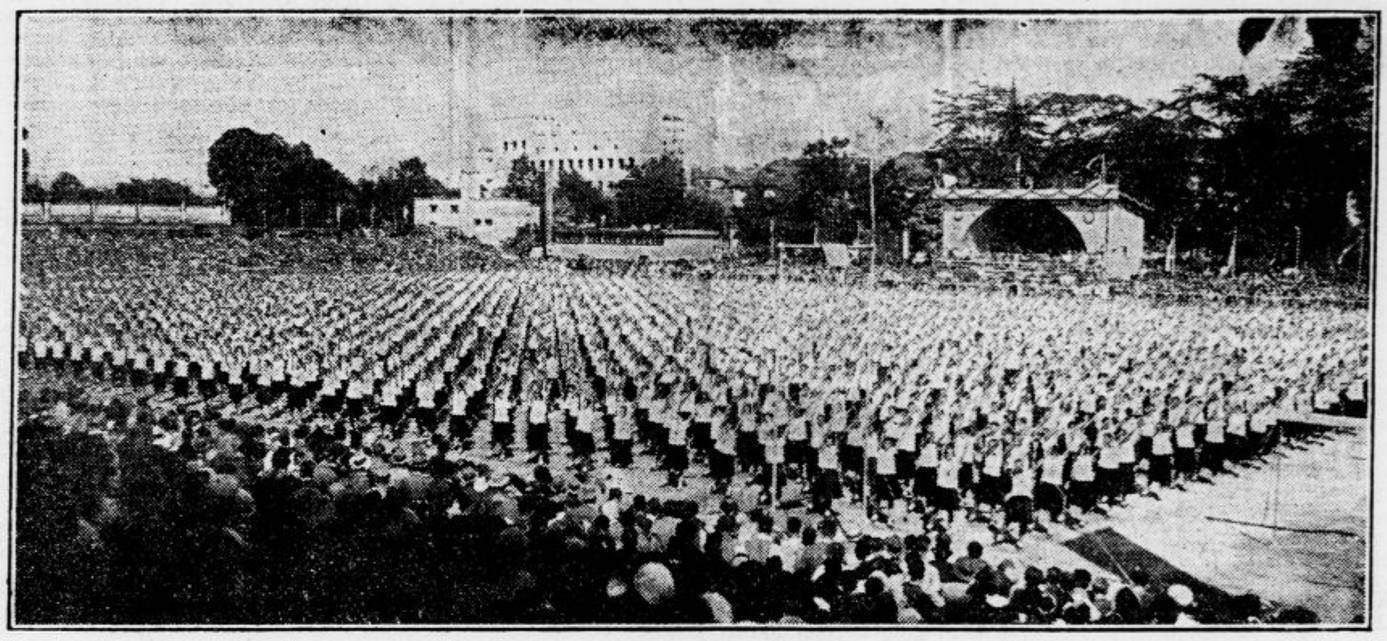

Mogočen nastop jugoslovenskih Sokolic pri javni telovadbi

Zbiranje sokolskih polkov

Ljubljana, 29. junija

Dan se svita. Od polnoči do treh je močno lilo. Zato je noč bila bolj mirna kakor prejšnja. Jutro je sivo. Nad mestom so megle. Počasi se umikajo. Na vzhodu se jasni.

Od šestih dalje je na vseh cestah zavrvelo ljudstvo. Prvi so bili Sokoli in Sokolice, ki so se hiteli pripravljat za sprevod. Kmalu so po mestu zabučale prve godbe, za katerimi so korakale sokolske čete.

Ob sedmi uri je bilo vse mesto po koncu. Po cestah, ki so bile označene za pohod sokolske vojske, so se že razvrščali prvi ljudje v špalirje. Dan je rasel in z njim množice, da proslave zmago sokolske misli.

Središče jutranjega vrveža je bila vsa Masarykova cesta, nadalje Resljeva in gornji del Tyrševe ceste. Tam so se shajale že kmalu po šesti uri vse sokolske čete in se urejale med zvoki signalnih rogov in rezkih povelj v sprevod. Z Viča, iz Most, iz Šiške in mesta so prihajale neštevilne trume sokolske vojske med veselimi zvoki godb in ubrano pesmijo. Severni del mesta je bil podoben zdaj pa zdaj bobnečemu kotlu. Brž ko je prišla nova župa, je planil proti nebu pozdravni vzkrik že zbranih čet, ki se mu je prihajajoča odzvala, kakor bi hotela premagati vse tisoče in tisoče glasov, ki so bili zliti v enega silnega: Zdravo! — Na zdar!

Ob tričetrt na osem so prikorakali češkoslovaški Sokoli in Sokolice in se uvrstili na Tyrševi cesti za ruskimi in poljskimi Sokoli, ki so bili postirani med prvimi. Bučno pozdravljeni od jugoslovenskih Sokolov in od občinstva so ozdravljali v rastočem veselju.

Tako je prihajala župa za župo. Bosanci, Hercegovci, Šumadinci, Vojvodinci, Zagorci, Podravci, Dalmatinci, Slovenci — vsak s svojo pesmijo, z godbami, da je ozračje trepetalo od zvokov. Bila je to budnica, kakršne Ljubljana še ni čula.

Daleč proti Šmartinski in po Resljevi cesti se razteza uvrščanje čet in posameznih skupin. Narodne noše iz vseh krajev države vzbujajo posebno zanimanje. Brhke Črnogorke in Hercegovke vzbujajo poleg Slovenk v zlatih avbah nenavadno občudovanje Čehoslovakov in Rusov. Za sokolsko vojsko, zlasti ono bratskih slovanskih držav je to shajanje na Masarykovi cesti prava revija našega narodnega bogastva. Jugoslovenska zemlja, njen narod se predstavlja svetu, vsemu svetu, ne le Slovanom. Saj po mestu mrgoli tujcev iz vse Evrope, ki nemo strme v to življenje, v to sokolsko žitvijenje, ki je prekrasen zgled organizatoričnega dela.

Vse se razvija v najlepšem redu. Masarykova cesta je že pravo morje, rdeče in zeleno morje, iz katerega se dviga gozd sokolskih praporov in državnih trobojnic. Vsa sokolska vojska si je vzela za na pot lipovih vejic. Ni Sokola, ni Sokolice, ki ne bi imel lipove vejice na čepici ali v roki.

Signali sekajo ozračje. Načelniki župa in društev vodijo svoje čete z gotovostjo in tako disciplinirano, da občuduje četa četo. V štiri-, petero- in šesterostopih se vijejo valovi tega čudovito pisanega, v vseh barvah se prelivajočega morja, iz njega pa zveni pesem za pesmijo, s katero si začnjih povelj čakajoča sokolska vojska krajša čas. Ubranost kljub nenehoma prihajajočim novim valom Sokolov in Sokolic, kljub neštevilnim godbam, nič ne trpi, ampak raste od trenutka.

Nebo se jasni. Oblaki izginjajo.

Slikovitost na Masarykovi cesti doseza višek. Nastaja pravi vihar. Zdaj pa zdaj gresta godbi druga mimo druge. Buči. Vse bolj buči. Slovanska vojska Sokolov in Sokolic je pripravljena za pohod.

Pohod sokolske vojske

Točno ob 8.20 je zadonel signalni rog. Na Tyrševi cesti so zapeketala kopita štirih policij. konj z vodečimi stražniki.

Na čelu sprevoda je zaigrala godba Sokola I. Ruski in poljski praporščaki so dvignili prapore. In cesta je zabobnela pod krepkimi koraki prvih, ruskih Sokolov

Ozračje je vztrepetalo od silnega vzkrika množice, ki je ob pogledu na premikajočo se rusko četo vztrepetala in zajela vse svoje pričakovanje v ta prvi trenutek sproščenosti. Sokolska deca in naraščaj, ki sta tvorila špalir na obeh straneh Tyrševe ceste pred kavarno »Evropo« sta vzklikala s svojimi zvonkimi glasovi, da se je ljudstvo, užgalo in sokolske mladine, razvnelo do skrajnih mej.

Z Masarykove ceste se vije četa za četo. Kmalu je vsa Tyrševa cesta od lipovih vejic zelen gozd, iz katerega se blišči vse rdeče sokolskih čepic

Val za valom teče dalje. Vihar navdušenja žanjejo voditelji SSS.

Od Evrope do pošte

buči od silne vzklikajoče množice in godb Buči, kakor bi bobnel v globoki soteski mogočen slap. Pred Kreditno banko doseže bučanje ob visokih zidovih svoj višek. Gneča je tam smrtnonevarna. Glavni vhod pošte je na čudežen način velikanska tribuna. Krasen je pogled na ovenčane balkone Kreditne banke, hotela »Slon« in na druga poslopja. Vsa okna so odprta, polna pozdravljajočih rok, zastavic, šopkov. Na Sokole dežujejo rože, ki jih med korakom pobirajo, veselo odzdravljajoči.

Ljubljana je vzburkano velemesto, tako po svoji zunanjosti, po okrašenih palačah, po mogočnih množicah kakor po silni zavesti svoje moči.

Na Aleksandrovi in Bleiweisovi cesti

Hrum teče dalje, skozi ceste brni električna iskra navdušenja. Z vhodnega poštnega stopnišča, s te tribune je pogled na Tyrševo in Aleksandrovo cesto veličastje človekove organizatorične zmožnosti in narodove moči. Vse zeleno, vse rdeče, gozd, morje, valoveče, vriskajoče, bučeče kakor vihar na ocean. Ob hiše pljuskajo sluh jemajoči valovi veselja. Kaj, če ta sila, ki zdaj manifestira svojo ustvarjajočo voljo — zamahne v obrambi prav tako v svoje poslanstvo!

Na Aleksandrovi cesti pada na Sokole cvetje. Cesta je z njim dobesedno posuta. Zrak je poln vonjav kakor cvetoč vrt. Cesta postaja korakajočim nevarna. Od razhojenega cvetja je spolzka. Zdaj pa se zaradi pazljivejšega korakanja tu pa tam del sprevoda za hip ustavi.

Pred Narodnim domom dela Sokolom cvet naših narodnih deklet špalir. Krasna skupina narodnih noš v solncu. Ljudstvo, ki je tu našlo dovolj prostora pozdravlja s tolikim navdušenjem, da sledi ta pozdrav sprevodu na Bleiweisovo cesto v gromvitem odmevu, ki mu dajejo tamkajšnji gledalci svoj kipeči pripev. Vsepovsod so okna okrašena z zastavicami in venci. Ti venci so tu pa tam kmalu žrtev navdušenja in slete na Sokole in Sokolice, ki jih sprejmejo med bučanjem aeroplanov in splošnega vzklikanja z veseljem, da bi od navdušenja gledalcev bila kmalu vsa okna oropana svojega okrasja. Tu pa tam je priletela celo zastavica, ali pa robec Sokolu v roke, ki je z njim veselo pozdravljaje šel seveda dalje.

Mimo banske palače in dalje

Bleiweisova cesta je tja do Rimske ceste nepretrgana veriga ljudstva. Pred bansko palačo se tare gledalcev. S srednjega balkona palače pozdravljajo Sokole častni gostje: zastopnik kralja armijski general **Marič**, zastopnik predsednika vlade minister **dr. Albert Kramer** z ministri **Pucljem, dr. Hanžekom, Šumenkovićem, Matico** in **dr. Andjelinovićem**. Navzočnih je tudi precejšnje število narodnih poslancev. S sosednjega balkona pozdravljajo sokolsko vojsko: predsednik Narodne skupščine **dr. Kumanudi**, ban **dr. Marušič** in podban **dr. Pirkmajer**. Skozi okna pa mečejo na sprevod cvetje odlične ljubljanske dame. Pod vodstvom podpredsednika senata dr. Novaka in senatorja Ivana Hribarja pozdravljajo z zmago svojega dela ovenčano Sokolstvo senatorji iz dravske in vseh ostalih banovin. Kakor drugod so odprta tudi vsa okna banske palače, ki so jih zasedli narodni poslanci in drugi državni odličniki. S ceste kipi proti nebu en sam valovit pozdrav, oglušujoč vzklik: »Živel kralj! Živela Jugoslavija!«

Zmagoslavni hrum vrvi dalje. Veletok Sokolov in Sokolic teče v Rimsko cesto. Cetinjska župa doživlja pravi triumf svojega pohoda. Krasne narodne noše vitkih Črnogork in silnih Črnogorcev vzbujajo kar zavidanja vredno občudovanje. Zaradi sila pridnih fotografov, ki so zavzeli vse mogoče visoke in talne postojanke, nastane tu pa tam zastoj, majhna zmešnjava, ki je je takoj konec, brž ko se fotograf umakne. Ponekod jih je cela četa in se za časih posamezne skupine razvije med njimi prava bitka. Med temi vse hvale vrednimi slikarji, ki po svoje ovekovečujejo sokolsko delo, je videti zelo veliko inozemcev.

Naj svet spozna, kakšni smo!

Ura je en četrt na deset. Sonce premaguje zadnje oblake.

Z Rimske in Emonske ceste je krenil sprevod na Cojzovo cesto. Slike, ki so se s šentjakobskega trga proti Emonski cesti nudile očem, so nepozabne. Po vsej širini Cojzove ceste korakajoče sokolske čete so se razmahnile ro mili volji, udarile korak, da je zabobnelo. Tam je prišla do izraza vsa sokolska disciplina in vsa krasota sprevoda, ki ga žel glede njegove barvitosti ni moči podati v sliki. Trnovsko in šentjakobsko ljudstvo je sprejelo to sliko in Sokolstvo s tolikim navdušenjem, tako prevzeto, da je nad velemestno široko Cojzovo cesto, Trubarjevo ulico in Šentjakobskim trgom poldrugo uro, ves čas sprevoda, gromovito odmevalo.

Malo pred pol deseto je sonce posijalo

Jugoslovenske Sokolice v sprevodu

Množice na Kongresnem trgu

Češkoslovaške Sokolice v sprevodu

z vso močjo. Tedaj so zavile na trg črnogorske čete Sokolov in Sokolic s svojimi z zlatom tkanimi in s srebrnim in zlatim nakitom okrašenimi narodnimi nošami. Toliko bliskanja je bilo pozneje le še pri slovenskih avbah in divnih Hercegovkah.

Stari trg

je bil zaradi tesnosti izpraznjen in je bil komaj za sprevod dovolj širok. Zato pa so bila okna dobesedno z glavami zaprta. Vsako okno zase je bilo nenavaden, presenetljiv pozdrav. Z nekaterih je lil na Sokole pravi dež cvetlic. In ko se je ta stara, slavna soteska napolnila, je nastal pravi babilon glasov. Bučanje, ki ga je povzročilo odbijanje zvokov, petja in vzklikanja od hiše do hiše, je bilo tako silno, globoko in zamolklo, kakor bi se bila rušila v mračno globino gora. Od začetka sprevoda, ruskega Sokolstva do konca s konjenico Sokola Ljubljana je bučalo, da je bilo v bližnjih ulicah slišati kakor grmenje. Bučanje je ponehalo šele proti magistratu, kjer je sprevod sprejela spet velikanska množica gledalcev.

Ob oknu svoje hiše je sokolskega sprevoda pričakoval prvi slovenski župan sivolasi

Peter Graselli

Ob pogledu na ponosne sokolske vrste, številne prapore in navdušenje, ki je kipelo k njemu, so tega moža, ki je ustanavljal Južnega Sokola, oblile solze. Mimo njega je šlo sedemdeset let velikega, plodonosnega dela, sedemdeset let sokolske zgodovine. Ko mu je načelnik SKS brat Ambrožič, ki je šel na čelu sprevoda, zavihtel roko v pozdrav, je sokolska vojska in vsa okrog stoječa množica pričela pozdravljati najstarejšega Sokola kraljevine Jugoslavije, enega prvih bojevnikov za uresničenje Tyrševe ideje na slovanskem jugu.

Pred magistratom

Z nasprotne strani, z magistratnega balkona so pozdravljali Sokolstvo podžupan *Evgen Jarc* in občinski svetovalci; župan dr. Puc je korakal v sprevodu. Podobno kakor pred poštnim vhodom je bilo okrog Robbovega vodnjaka, ki je bil izpremenjen v impozantno se dvigajočo tribuno. Zlasti zanimiv in nemalo čuden je pa bil pogled preko špalirja tja v Stritarjevo in nekatere druge ulice, ki so bile popolnoma izumrle, in so dajale vtisk zapuščenega mesta. Najbolj zanimivo pa je bilo pred magistratom in na Marijinem trgu tedaj, ko je celo sprevoda z ruskimi Sokoli prispelo že na Marijin trg, mimo magistrata pa je korakal šele prvi del zadnje tretjine sokolskih čet. Godba tam, godba tu, pesem tam, pesem tu, gromovito vzklikanje obeh množic in mrtva, grobna Stritarjeva ulica je bilo doživetje svoje vrste, ki ga ne pozabi nihče, kdor je bil tam.

V naglem tempu se je sprevod vil dalje, mimo škofije, po Kopitarjevi ulici na Resljevo cesto. Kakor poprej s Šentjakobskega trga na Cojzovo cesto je bil tu prav tak pogled na v krasni vijugi se vijoče sokolske čete s Krekovega trga na rahlo se vzpenjajočo Resljevo cesto.

Na Krekovem trgu je stal v špalirju naraščaj Sokola I in kakor pred Evropo in na križišču Bleiweisove in Rimske ceste, kjer je bil razvrščen naraščaj Sokola Vič, je bila sokolska mladina tudi tu duša ovacij svojim vzgojiteljem in vsej sokolski vojski. Ta pa je naraščaju izkazala med gromkim vzklikanjem gledalcev svojo bratsko ljubezen s toplim odzdravljanjem.

Šest kilometrov dolgi sprevod je z Resljeve ceste zavil v Slomškovo ulico in od tam skozi Pražakovo na Miklošičevo cesto in na Marijin trg. Povsod isto strmenje, nenehoma rastoče navdušenje občinstva, ki je spričo najvzornejše discipline sokolskih vrst in krasot, ki jih je pokazal jugoslovenski sokolski narod, marsikje onemelo ne samo od začudenja, ampak tudi od pravega narodnega ponosa.

Glede okrašenosti poslopij pa se more s Tyrševo in Aleksandrovo cesto meriti edino le Pražakova ulica, ki je dosegla prav gotovo umetniški učinek. Vsa okna okrašena z zastavicami in venci in večji del tudi s krasnimi preprogami, so dajala poslopjem in ulici nepopisno slavnosten značaj.

Po Pražakovi ulici in Miklošičevi cesti, ki je s svojo velikomestno sliko bila najbolj razkošna, je na Sokole in Sokolice, zlasti na ruske, češkoslovaške in naše južne čete lila prava ploha cvetja, slično, kakor na Aleksandrovi cesti.

Pohod vseh čet z Marijinega trga skozi Prešernovo in Šelenburgovo ulico pa je bil naravnost mogočen

triumf slovanskega Sokolstva,

ki ga je enakega doseglo le še na zletišču v obeh javnih nastopih.

Frančiškansko stopnišče je bilo spremenjeno v mogočno piramido živih teles. Nepregledna množica na trgu in zdolž vseh hiš do pošte in odtod do Kongresnega trga se je z valovečo vojsko zlila v eno telo, v manifestacijo, ki je slovensko ljudstvo še ni doživelo.

Vso dolgo pot pa je bil slavljenec, *Sokol Ljubljana-matica* deležen za svoje veliko in tako plodonosno delo priznanja, ki ga more komu izkazati le kvišku stremeč in hvaležen narod. Njegova zmaga je zmaga vsega jugoslovenskega naroda.

Sprevod, ki je za zgodovino sokolskih sil bil ena najpomembnejših prireditev se je ob pol enajsti uri razlil na ves Kongresni trg in v sosednje ulice. Nastopila je ura velike vseslovanske manifestacije.

Sestava povorke

Sprevod sam je bil pač najveličastnejša, najmogočnejša manifestacija, kar jih je do danes doživela Ljubljana v zgodovini. Onim, ki so ga gledali z Gradu, se je obhod videl kakor ogromna armada, pouličnim gledalcem pa se je zdel kakor čudovito pestra, pa vendar v eno samo harmonijo zlivajoča se reka ljudi, ki se vsa spreminja v najlepših barvah, vsa v moči, zdravju in lepoti. In sprevod je bil v resnici oboje, kar zmore Sokolstvo: manifestacija sile in revija lepote in duha.

Pred sprevodom je skupina redarjev vsa na konjih delala pot med gostim špalirjem, za godbo Sokola I. pod vodstvom br. Švajgerja pa se je vila armada sama. Na čelu načelnik SKJ br. Mirko Ambrožič, za njim reprezentanca vsega slovanskega Sokolstva: tajnik Slovanske sokolske zveze Štepanek iz Prage, podstarešina SKJ Gangl, podstaroste ČOS Truhlař in predstavniki Rbskega Sokola Hitkov, Salkov in Atamanov. Po ulicah cvetje, na sokolskih čepicah in v rokah, ki komaj morejo vračati pozdrave, šopki rož. Hiše na obeh straneh bobne od navdušenja in od sokolskih godb, ki svirajo brez prestanka. Skozi ogeni navdušenja, da takšnega naša mirna Ljubljana doslej še nikoli ni zmogla iz sebe, se vije za predstavniki vsa sokolska armada. Najprej Rusi s petimi prapori, nato čete članov z golimi meči in članice v impozantnih krojih. Za njimi bratje Čehoslovaki. Razpoloženje občinstva je najboljši dokaz za žive, nerazrušne vezi, ki vežejo nas in češkoslovaški narod. Navdušenje kipi in cvetje dežuje, ko je defiliralo mimo okrog 3000 češkoslovaških članov v pisanih, preprosto ornamentiranih krojih, na čelu jim 15 zastav, z njimi 5 godb. Skupina narodnih noš iz vseh pokrajin Češkoslovaške republike, ki je hodila pred njimi, je bila kakor dragocen biserček pod njimi.

Župa za župo

Za osiješko sokolsko godbo je stopala naše Sokolstvo. Najprej načelstvo SKJ s praporom na čelu, nato zletni odbor z zastopniki vseh odsekov, za njimi čete vseh naših sokolskih žup. Bila je to prav gotovo najlepša, najimpozantnejša revija, kar jih je jugoslovensko Sokolstvo razvilo kdaj na ulicah kakšnega mesta. Saj veličine in lepote tega obhoda v resnici ne bi bilo mogoče prekositi. Prva je stopala župa Banja Luka z dvema praporoma. Med skupino članov in članic je vzbujalo posebno pozornost blizu 40 krasnih, belih, umetniško vezenih severnobosanskih narodnih noš. Potem vrsta beograjske župe s svojo naraščajsko godbo in z 9 prapori, za katerimi je stopalo blizu 600 članov in članic. Med njimi je ponosno stopala skupina šumadinskih narodnih noš z dragocenim vezenjem. Nič manj prisrčnega pozdravljanja pa niso bili deležni številni selski Sokoli v svojih preprostih domačih srbskih odelih. Kakor so se v sprevodu menjavale župe, tako je valovalo razpoloženje med množico na obeh straneh ceste. Ob mimohodu Beograjčanov je navdušeno odobravanje seglo do roba. Bjelovarski župi, ki je korakala za tremi prapori in s katero je bila množica slavonskih seljakov, so v velikem številu sledili Sokoli in Sokolice celjske župe v krojih z 12 prapori, s katerimi je bila tudi dolga vrsta Sokolov z znaki. Med najlepšimi skupinami v sprevodu je bila pač Njegoševa župa s Cetinja: na čelu skupina čudovitih črnogorskih noš, za 4 prapori člani in članice, potem spet skupina noš, vseh z zlatom obšitih Črnogorsko sokolsko skupino je zaključila vrsta umetniško - lepih belo-črnih noš iz bogate Metohije.

Za karlovško župo, ki je korakala za tremi prapori spet skupina hrvatskih noš, med njimi tudi nekaj pisanih Belih Kranjic. Karlovčanom je sledila župa Kragujevac s štirimi prapori. Slikovite narodne noše iz osrčja Srbije so bile deležne posebnih ovacij. Za njimi so prikorakali Hercegovci s sedmimi prapori in z godbo ter s celo vrsto pestrih bogatih hercegovskih noš. Godba mostarske župe je s svojimi nacionalnimi motivi, ki jih je igrala krepko podčrtavala pestrost nacionalnega sprevoda. Za Hercegovci je sledila župa Niš z 10 prapori, na koncu niške skupine pa je korakala vrsta čudovitih, belih, z zlatom dragoceno vezenih noš. Posebno prisrčno pozdravljene od strani občinstva so bile številne selske sokolske čete.

Tu so vrsto sokolskih žup prekinili češkoslovaški častniki v svojih impozantnih uniformah, 30 po številu. Za njimi je korakala novosadska župa z 8 prapori in z godbo ter spet s celo vrsto lepih belih, rdeče okrašenih noš. Z osiješko župo je bilo šest praporov in spet skupina slavonskih narodnih noš. Nato so burno pozdravljeni prikorakali Sokoli in Sokolice župe Sušak-Reka s 5 prapori in s skupino narodnih noš. Ovacije, s katerimi je občinstvo obsipalo njihov mimohod, so veljale tudi onim Sokolom in Sokolicam, ki so ostali onkraj meje. Pred Sokoli in Sokolicami sarajevske župe je vihralo 7 praporov, za Sokoli v krojih pa so korakali Sokoli v slikovitih bosanskih nošah. Za njimi je stopala skopljanska župa s 5 prapori in z godbo, ki je s svojimi tipičnimi južnjaškimi toni posebno legala na srca ljudi. S to župo je korakala skupina krasnih učinkovitih južnosrbskih narodnih noš. Skopljancem je sledila župa Split z 10 prapori, za njo Šibenik-Zadar s 5 prapori in s skupino slikovitih, z zlatom vezenih dalmatinskih narodnih noš. Kakor župa Sušak-Reka, je bila tudi župa Šibenik-Zadar od občinstva posebno burno pozdravljena. Šibeničanom so s 7 prapori sledili Sokoli in Sokolice župe Tuzla, za njimi spet skupina divnih narodnih noš iz ljubljanske okolice. Z župo Užice so spet vihrali trije prapori in z njimo so spet korakale vrstne impozantnih narodnih noš. Za Užičani je prikorakala župa Veliki Bečkerek s 3 prapori in z godbo, ki je zaključila vrsto izvenslovenskih župa.

Nato so se razvrstile sokolske župe iz naše banovine. Najprej kranjska župa z 8 prapori in s skupino razkošno lepih gorenjskih noš. Za njimi Mariborčani z 9 prapori, z naraščajem in z godbo. in Novomeščani s 4 prapori in z okusno lepimi gorenjskimi narodnimi nošami. Za njimi so prikorakali še Varaždinci z 12 prapori in mogočna skupina zagrebške župe s 23 prapori in z lepimi narodnimi nošami.

Sprevod je zaključila ljubljanska župa, s katero je bilo nič manj ko 45 praporov. Za 7 prapori je korakal slavljenec letošnjega zleta Sokol Ljubljana. Med prapori je vihral tudi stari prapor iz leta 1863. in prapor, ki ga je ob priliki njegovega jubileja poklonil Ljubljanskemu Sokolu Nj. Vel. kralj Aleksander. Z našimi Sokoli je stopala skupina krasnih, najboljši pestrih narodnih noš. Sprevod so zaključili jezdeci s fanfarami in sulicami, za njimi pa je jezdila še skupina kmečkih jezdecev.

V sprevodu je korakalo nad 20.000 Sokolov in Sokolic z okrog 400 prapori in z 48 sokolskimi godbami. Občinstvo, ki je po vseh ulicah koder se je pomikal sprevod, formiralo gost špalir, je vztrajalo na trotoarjih od 8. zjutaj pa do pol 11., ko je sprevod dosegel Kongresni trg in je mimohod neprestano obsipalo z burnimi ovacijami in s cvetjem, da je gromovito odmevalo od hiš in da so bile ulice za sprevodom vse posute s cvetjem in zelenjem. Bil je to najmogočnejši in najimpozantnejši obhod, kar jih je kdaj doživela Ljubljana.

Na Kongresnem trgu

Posameznik nič, celota vse!

Da pokaže in dojame lastno veličino, se je sokolski sprevod zgrnil na Kongresni trg. Nepopisno lep je bil dotok in razpored sokolske armade. Nepozabni, zlato ožarjeni ostanejo spomini na ta grandiozni zbor.

Ob pol 9.

Ko je tam od pošte donel orkan navdušenja, s katerim je Ljubljana sprejela razvoj tako presenetljivo velike in lepe povorke, so najskrbnejši že iskali prostora na Kongresnem trgu, da v obilju današnje lepote ne bodo prikrajšani za najlepše. Policija je ob kostanjih Zvezde potegnila vrv — do sem in nič dalje so lahko pritisnile množice. Ves Kongresni trg s sosednjo Gosposko in Vegovo ulico je bil pripravljen za sokolsko armado.

V lahnem vetru so zavihrale številne zastave, vsa okna so bila okrašena z zelenjem in malimi trobojkami. Pripravljene so bile po oknih cele košarice in šopi cvetja, da bo sokolska armada tudi ob stiku na Kongresnem trgu deležna dehtečih pozdravov. Okrasila se je tudi univerza: na kupoli velika trobojka, na balkonu palme.

Ko se že vije sprevod onkraj Ljubljanice, po Starem trgu, se pri tribuni pred Filharmonijo vršijo poslednje priprave za prenos manifestacije po radiju. Tribuna sama je dosti skromna, okrašena zgolj s smrekjem.

Prihod slovanskih gostov

Bolj in bolj naraščajo množice občinstva v Zvezdi. Le redki srečniki, v glavnem fotoamaterji, so si že priborili vstop mimo straž in se povzpeli celo na streho Filharmonije. Čas mineva naglo, vsa množica je v nestrpnem pričakovanju.

Pol 10. je ura. Že donijo koračnice po Prešernovi in Šelenburgovi ulici. Velika skupina občinstva, nabranega pred nunsko cerkvijo, pozdravlja čelo sprevoda. Še minuta, dve, pa zavije tam mimo in nato desno nizdol po Kongresnem trgu godba Sokola I., za njo ruski prapori, rusko Sokolstvo. Na pohodu skozi Ljubljano so si nabrali velike šopke in tudi tu na Kongresnem trgu je nje prve obsul gost dež cvetja. Ustavili so se tik pred univerzo. Za njimi so češke narodne noše, gozdič čeških praporov, nato vse tja gori do uršulink dolg kordon bratov iz rodu Libuše.

A sokolska reka teče dalje. Že se polni druga kolona vzdolž trga. Gromko odmevajo koračnice močnih čeških godb. Z dotokom novih čet, zlasti še češkoslovaških Sokolic, se vnema vedno silnejši ogenj navdušenja, prekipevajoče radosti. Že se je druga kolona čeških Sokolic ustavila v bližini tribune, pred univerzo.

— Ať žije Jugoslavija! pozdravljajo v zboru, razigrane, nasmejane, z velikimi šopki cvetja v naročju.

— Nazdar! Nazdar! Zdravo! Zdravo! — jim vsa srečna vrača množica iz Zvezde.

Nova godba, nove trume čeških Sokolic. Cvet pri cvetu, dekle pri dekletu. Nu, že res, niso samo dekleta, mnogo je tudi žena in mater med njimi, ali te so danes še mladostnejše, še radostnejše od mlajših tovarišic.

Polni se tretja kolona. Kako se vse gladko izteka, koliko dostojanstva je v tem mirnem, četudi sicer tolikanj hrupnem razmeščanju!

Kongresni trg se polni

Za našo godbo naš savezni prapor, naši sokolski voditelji, nato naše župe po abecednem redu izvzemši slovenske, ki korakajo kot zadnje. Ko je Kongresni trg zaseden do polovice, moremo gledalci že hlastno dojemati čudovito lepoto razporeda sokolske armade. In že smo pohlepni: kam se bo vse to dalo, ko dotoku ni kraja, a niti še nismo sprejeli polovice sprevoda!

Prej tako skromna tribuna je zdaj vsa v živem okrasju, obdana od seljaških Sokolov v modrih in vijoličastih jopičih, od črnogorskih vitezov v bogatih ornatih, od prekrasnih narodnih noš, pa zopet od skupine krepkih momcev v belih, platnenih fino in pestro izvezenih srajcah, dolanah in plaščih.

Zmagoviti vojskovodja teh dni, savezni načelnik Ambrožič razgleduje dolge kolone in okolico tribune — vse je v najlepšem redu. Tudi reditelji imajo lahek opravek, grandiozni vozel se zapleta sam po sebi v čvrsto strujeno, prekrasno enoto. Tak je ta vozel, kakor da se spleta sama svila.

Zavzela je mesto šesta kolona. Župa Mostar z izredno veliko skupino narodnih noš, ki so že prej v sprevodu vzbujale pozornost vse Ljubljane. Ugibamo: Za tri kolone bo še prostora, ka-li? Kam nato ostali? Nič strahu! Savezni tehnični odsek je poskrbel za vse. Zmagal je doslej ves naval, po točnem načrtu bo ohranil tudi red pri zaključku sprevoda in vsakogar postavil na njegovo mesto.

Na balkonu univerze

se zbirajo odličniki. V gostejšo skupino strnjena družba častnih gostov in predstavnikov, kakor smo jo videli zbrano pri večerajšnjem javnem nastopu v ložah na tribuni. Pravkar sta prispela v Ljubljano predsednik narodne skupščine dr. *Kosta Kumanudi* in minister za trgovino in industrijo dr. *Ilija Šumenković*, z njima so kraljev zastopnik armijski general *Marić*, ministri *dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj, dr. Hanžek, Matica in dr. Angjelinović*, skoro vsi v sokolskem kroju, ban dr. Marušič in podban dr. Pirkmajer, divizionar Cukavac, podpredsednik senata dr. Fran Novak in ostali senatorji, med njimi dr. Rožič v narodni noši, rektor univerze dr. Slavič, župan dr. Puc v sokolskem kroju, čsl. konzul inž. Ševčik, zastopniki češkoslovaške armade polkovnika Lanč in Skala in podpolkovnik Kviatovy, mnogi naši vojaški dostojanstveniki, zastopniki JČ lig in sokolski funkcionarji, narodne dame.

Češkoslovaški oficirji

Na čelu sedme kolone prikoraka vzdolž Kongresnega trga oddelek 30 češkoslovaških oficirjev v elegantnih, svetlo zelenih uniformah. Večji del vsi nosijo odlikovanja iz svetovne vojne. Z nezadržanim navdušenjem jih pozdravlja tisoč in tisočglava množica pod kostanji Zvezde, ali enako toplo jim vzklika tudi vsa dosiej na trgu zbrana sokolska armada.

Oficirji bratske armade so, kakor znano, na potovanju po Jugoslaviji. Na povratku iz Dalmacije so prispeli davi v Ljubljano. Ogledali so si sokolski sprevod na Trgu kralja Petra, pa se proti koncu sami uvrstili vanj in bili vso pot predmet viharnih ovacij.

Na Kongresnem trgu ni več prostora

Osma kolona s sarajevsko župo na čelu se je vzporedila z ostalimi. Vkoraka zadnja kolona. Spredaj živahna godba iz Novega, nato šibensko-zadarska župa, še nekaj oddelkov — in Kongresni trg je poln.

a povorke še ni kraj

Nenehoma še donijo po šelenburgovi ulici koračnice ,izgubljajo se v mogočnem bučanju, kakor je v tej veličastni simfoniji glasbe, petja, vzklikanja in težkih korakov povsem umolknilo tudi brnenje krasnega letala, ki je ponosno zakrožilo nad Ljubljano, prav nizko nad vriskajočimi ulicami in trgi.

Še in še korakajo sokolske čete mimo nunske cerkve, nato skozi Gradišče. Napolnijo Vegovo ulico od univerze vseskoz do spomenika Ilirije.

Po Wolfovi ulici prikorakajo močni oddelki zagrebške župe, za njimi stasiti, zagoreli Ličani. Seljaške čete v živopisanih krojih. Skupine narodnih noš s hrvatskega Podravja. Slovenske župe in zagrebška med njimi. Tudi vsi ti oddelki obkrožijo univerzo in pomagajo napolniti Vegovo ulico.

Pozdrav Ljubljančanom

Ob krepkih taktih koračnice Pilsudskega prikorakajo na Kongresni trg čete ljubljanske sokolske župe. Spremljajo jih izredno številni pa tudi zelo lepa in umetniško izdelani prapori, vsem na čelu najlepši: kraljev prapor Ljubljanskega Sokola.

Iz sprednjih vrst slovanske sokolske armade se dviga in rase orkan pozdravljanja, ki velja četam ljubljanske župe in praporu matice jugoslovenskega Sokolstva.

Ob pol 11. — in še in še odmevajo godbe, še in še teče živa sokolska reka, še in še se z glasnim, iskrenim pozdravljanjem bratijo sinovi in hčere treh slovanskih rodov. Lipove vejice, s katerimi so si okrasili čepice ali pa z njimi mahaje v pozdrav, so vsem simbol enote, vzajemnosti, bratstva.

Zadnje naše sokolske čete so zasedle Gosposko ulico, najprikupnejši pa je zaključek sprevoda: velika skupina slovenskih narodnih noš. Lagodno, veselo, domače se zibljejo očanci in mamke, jedri fantje z vivčki, zale Mince s cekarji. Še so v njih prihranile cvetja, posebno še gartrož in jih za spominček delijo sestram iz Češkoslovaške. Te so vzhičene, neštete radostno ginjene do solz. Kar iz svojih oddelkov stopajo in objemajo ljubke malčke, ki se jim zares preimenitno podajajo narodna oblačilca.

Vsa velika skupina narodnih noš se postavi za tribuno, pred Filharmonijo.

„Hej, Slovani!“

Deset minut po pol 11. Razpored je zaključen. Podstarešina Gangl se v spremstvu podstaroste ČOS br. Truhlařa in načelnika dr. Klingerja, ruskega staroste Drejlinga in članov glavne uprave SKJ povzpne na tribuno.

Val navdušenja, gromoglasne ovacije razgibajo dvajset tisočglavo množico. Njenim vzklikom se odzivajo tisoči in tisoči občinstva v Zvezdi.

Divna slika osvaja zavzete oči, razvneta srca. Nebo se je razgrnilo na zapadu in se posmehljalo s svojo blago sinjino, še solnce je toplo posijalo. Ogromni živi mozaik je zdaj še čudovitejši. Sto in sto prekrasnih praporov se blesti še ponosneje.

Na povelje načelnika Ambrožiča intonira godba Sokola na praškem Kraljevem Vinogradu slovansko himno. Vzravnajo se dolge kolone, iz tisočerih grl doni, pretresa ozračje in preko mikrofona odmeva v slovanski svet:

— Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije...

Ni več suhega očesa...

Prapori se znova zravnajo, še nižje, še pogumneje kroži nad sokolsko armado veliki jekleni ptič. Ali zopet zgušijo njegovo brnenje vzkliki, ovacije.

„Sokoli smo! Slovani smo!“

Nagovor sokolskega vodje br. Gangla — Nepozabni in nepopisni prizori

Iz dvajset tisoč grl doni narodna himna

Prvi podstarešina SKJ br. Engelbert Gangl je stopil pred mikrofon. Njegov pozdrav doni preko zvočnikov po vsem trgu in Zvezdi, njegovim poudarkom bučno pritrjuje vse Sokolstvo, roke se zdaj pa zdaj dvignejo kakor k prisegi. Cel gozd rok, spontano, enodušno. Manifestacija zvestih src, manifestacija ljubezni v imenu milijonov slovanskih duš.

Br. Gangl govori:

Bratje in sestre!

Sokolski tabor naš; vi ste se razlili liki veletok po naši beli sokolski Ljubljani, da izpričate svojo globoko sokolsko zavest. A še več! Saj s tem izpričujete svojo državljansko zavest, a še mnogo več! Saj s tem izpričujete svojo pripadnost k ogromni množici vsega slovanskega Sokolstva (viharno pritrjevanje) in vseh slovanskih narodov.

Pozdravljam vas iz vsega sokolskega srca, iz polne sokolske duše s sokolskim: Zdravo! (Urnebesno vzklikanje: Zdravo, Nazdar!)

Kaj hočemo, bratje in sestre?

Mi hočemo nič manj in nič več, kakor da bi bila sokolska vsa naša domovina, velika, krasna, ponosna kraljevina Jugoslavija! (Vihar navdušenja in pritrjevanja.) Od zibelke pa do groba vsakega našega državljana! (Gromko pritrjevanje: Tako je!)

Na čelu naše današnje veličastne povorke so se vili trije prapori:

prvi — znak naše prošlosti;

drugi — znak sedanjosti naše;

tretji, poklonjen od prvega Sokola naše zemlje, kralja Aleksandra I. (viharne ovacije) včeraj Ljubljanskemu Sokolu, — znak bodočnosti naše.

To so kakor trije žareči plameni, ki kažejo našim srcem pot v veliko bodočnost, v nesluteno bodočnost jugoslovenskega naroda in vsega Slovanstva. (Viharno pritrjevanje.)

Bratje in sestre! Sokolski tabor naš!

Mi smo kakor veletok, ki išče pota in išče struge, da se izlije v mogočno morje vsega Slovanstva, ki nad njim bdi nesmrtni duh našega ustanovitelja, dr. Miroslava Tyrša (gromke ovacije in klicanje: Slava mu!), ki je v svoji globoki, veliki slovanski duši gledal bodočnosti Slovanstva, združenega pod sokolskimi prapori.

Bratje in sestre!

In sedaj, ko smo doprinesli dokaz, kakšni smo, koliko nas je in kaj hočemo, se moramo v zvestobi svoje globoke ljubavi, iz polnih naših sokolskih src spomniti domovine našega Sokolstva, Češkoslovaške republike (vihar ovacij in klicanje: Nazdar!), domovine naše, sokolske republike Poljske (gromke ovacije), domovine naše, sokolske Lužiške Srbije (nepopisen vihar ovacij), domovine naše, velike slovanske Rusije (val pritrjevanja in viharnega vzklikanja: Živela sokolska Rusija!), domovine naše sokolske, ki jo predramimo in dovedemo v naš krog, bratske Bolgarije (Živeli Bolgari! Eno smo! kličejo zlasti Sokoli iz južnih pokrajin Jugoslavije), in naše, najdražje, najbližje domovine, mile, lepe, sokolske, naše kraljevine Jugoslavije. (Pri teh besedah je kar grmelo nepopisno navdušenje in viharne ovacije ter vzklikanje kralju in Jugoslaviji, ki dolgo ni hotelo ponehati.)

Čutim vonj njenega cvetja (Je nadaljeval po več minut trajajočih ovacijah br. Gangl), slišim šepet sokolskih kril, ki so se razmahnila nad to našo zemljo, vidim v vaših dušah in vaših srcih, bratje in sestre, ves slovanski svet! Vidim in vem ter globoko sem prepričan, da v vsakem sokolskem srcu leži lepota, veličina, mogočnost in bodočnost vsega slovanskega sveta! (Viharno pritrjevanje in klicanje: Tako je!)

Mi nismo samo jugoslovenski Sokoli, nismo samo češkoslovaški, ne samo poljski, niti samo ruski Sokoli, mi smo slovanski Sokoli! (Pri teh besedah je govornika znova prekinil grom navdušenega pritrjevanja.)

Eden je naš svet!

Ena je naša domovina!

Eno je naše hrepenenje, a to je, da združimo vse ogranke našega slovanskega rodu pod sokolskimi prapori v nesluteni, mogočni in veličastveni bodočnosti vsega Slovanstva!

A sedaj, ko vemo, kaj hočemo, sedaj, ko smo včeraj in danes videli samo majhen, a tako mogočen del milijonske sokolske armade, ko izpričujemo svojo ljubezen in vdanost do slovanske zemlje, dajte izraza svojih src, da se kakor poljub razlije po naši ožji domovini Jugoslaviji ter z menoj zakličite iz dna svoje duše:

Naj živi slovanska zemlja!

Naj živi sokolska kraljevina Jugoslavija!

Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander!

Zdravo! Nazdar! Czolem!

Ko je vodja jugoslovenskega Sokolstva končal, so Kongresni trg, Vegova in Gosposka ulica, pa vsa Zvezda zabučale kakor viharno morje. Komaj, komaj — po dolgih minutah — so prodrli orkan mogočni zvoki naše himne, igrane po združenih godbah. A ni še izzvenel njen zadnji akord, je po vsem trgu zadonelo kakor koral: Bože pravde... Lepa naša domovina...

Deset tisoči so peli, pobožno in zanosno. Skladno in ubrano, do molitve stopnjevano je izzvenelo:

Aleksandra Bože hrani,
moli ti se sav naš rod!

Dvignili so se prapori, dvignila so se srca do roba radosti — potem pa se je armada umirila. Le za trenutek. Načelnik Ambrožič je dal ob tričett na enajsto povelje za razhod. Dolge kolone se nekoliko razgibajo in že spet zmagujeta red, disciplina...

Razhod

Vozel, ogromni vozel se odvija... Mirno, a tako lepo se odvija, da je nova slast v opazovanju, kako odhajajo. Ne, ne, tudi žal nam je. Kdaj bomo zopet priče tako sline, tako krasne revije mladosti, lepote, ljubezni?

Odhajajo sinovi in hčere matuške Rusije, za njimi cvet češkoslovaške republike, odhajajo tja skozi ozko Wolfovo ulico — na Marijinem trgu se oddelki delijo in upotijo k svojim stanovanjem.

Še jih pozdravljamo. Še nam je enkrat dana prilika premotriti vso neizmerno pestrost današnjega sprevoda. Stopajo čete mimo tribune, zastave plovejo, župa za župo, oddelek za oddelkom defilira mimo voditeljev Sokolstva.

Sokolska armada nad 20.000 duš defilira in se obenem že poslavlja od bele Ljubljane.

— Na zdar! Zdravo! Zdravo! — doni za njimi. In cvetja ni zmanjkalo, čeprav ga je poln ves Kongresni trg, polne vse roke Sokolov in Sokolic.

Ob pol dvanajsti je Kongresni trg s sosednimi ulicami vred izpraznjen. A tam izpod kostanjev v Zvezdi, iz Wolfove ulice, z Marijinega trga, od pošte sem — donijo in bučijo novi viharji ovacij. Kakor da se množice ne morejo več odtrgati od sokolskih armad. Povsod tvorijo tisoči in tisoči nove špalirje, vihte klobuke in robce, vzklikajo, vriskajo. Navdušenje se stopnjuje do mere, ki je drugače nepojmljiva, in si daje duška v solzah, ki zalivajo oči.

Solnce prigreva v zenitu. Polne tistega čara, ki so si ga za vse svoje žive dni nabrale danes v srca, se množice pretakajo po Ljubljani.

Hugenbergova demisija

Berlin, 29. junija. s. Državni predsednik je na predlog državnega kancelarja odobril prošnjo državnega prehranjevalnega in gospodarssega ministra dr. Hugenberga za odpust iz vseh funkcij in imenoval generalnega ravnatelja zavarovalne družbe »Ati-ance« dr. Schmitta za državnega gospodarskega ministra, člana državnega zbora dr. Valterja Darreja pa za državnega prehranjevalnega ministra. V zvezi s to spremembo je bil upokojen dosedanji drž. tajnik v gospodarskem ministrstvu dr. Bang, na njegovo mesto pa je imenovan inž. Feder.

Sreski odbor JRKD za mesto Ljubljano

javlja, da bo sreska skupščina na izrecno željo ministra g. dr. Kramerja že 2 julija ob 20. v balkonski dvorani Kazine in ne 3. julija kakor je bilo sporočeno. Vsi delegati se naprošajo, da se točno in polnoštevilno udeleže skupščine. —

z vso močjo. Tedaj so zavile na trg črnogorske čete Sokolov in Sokolic s svojimi z zlatom tkanimi in s srebrnim in zlatim nakitom okrašenimi narodnimi nošami. Toliko bliskanja je bilo pozneje le še pri slovenskih avbah in divnih Hercegovkah.

Stari trg

je bil zaradi tesnosti izpraznjen in je bil komaj za sprevod dovolj širok. Zato pa so bila okna dobesedno z glavami zaprta. Vsako okno zase je bilo nenavaden, presenetljiv pozdrav. Z nekaterih je lil na Sokole pravi dež cvetlic. In ko se je ta stara, slavna soteska napolnila, je nastal pravi babilon glasov. Bučanje, ki ga je povzročilo odbijanje zvokov, petja in vzklikanja od hiše do hiše, je bilo tako silno, globoko in zamolklo, kakor bi se bila rušila v mračno globino gora. Od začetka sprevoda, ruskega Sokolstva do konca s konjenico Sokola Ljubljana je bučalo, da je bilo v bližnjih ulicah slišati kakor grmenje. Bučanje je ponehalo šele proti magistratu, kjer je sprevod sprejela spet velikanska množica gledalcev.

Ob oknu svoje hiše je sokolskega sprevoda pričakoval prvi slovenski župan sivolasi

Peter Graselli

Ob pogledu na ponosne sokolske vrste, številne prapore in navdušenje, ki je kipelo k njemu, so tega moža, ki je ustanavljal Južnega Sokola, oblile solze. Mimo njega je šlo sedemdeset let velikega, plodonosnega dela, sedemdeset let sokolske zgodovine. Ko mu je načelnik SKS brat Ambrožič, ki je šel na čelu sprevoda, zavihtel roko v pozdrav, je sokolska vojska in vsa okrog stoječa množica pričela pozdravljati najstarejšega Sokola kraljevine Jugoslavije, enega prvih bojevnikov za uresničenje Tyrševe ideje na slovanskem jugu.

Pred magistratom

Z nasprotne strani, z magistratnega balkona so pozdravljali Sokolstvo podžupan *Evgen Jarc* in občinski svetovalci; župan dr. Puc je korakal v sprevodu. Podobno kakor pred poštnim vhodom je bilo okrog Robbovega vodnjaka, ki je bil izpremenjen v impozantno se dvigajočo tribuno. Zlasti zanimiv in nemalo čuden je pa bil pogled preko špalirja tja v Stritarjevo in nekatere druge ulice, ki so bile popolnoma izumrte, in so dajale vtisk zapuščenega mesta. Najbolj zanimivo pa je bilo pred magistratom in na Marijinem trgu tedaj, ko je celo sprevoda z ruskimi Sokoli prispelo že na Marijin trg, mimo magistrata pa je korakal šele prvi del zadnje tretjine sokolskih čet. Godba tam, godba tu, pesem tam, pesem tu, gromovito vzklikanje obeh množic in mrtva, grobna Stritarjeva ulica je bilo doživetje svoje vrste, ki ga ne pozabi nihče, kdor je bil tam.

V naglem tempu se je sprevod vil dalje, mimo škofije, po Kopitarjevi ulici na Resljevo cesto. Kakor poprej s Šentjakobskega trga na Cojzovo cesto je bil tu prav tak pogled na v krasni vijugi se vijoče sokolske čete s Krekovega trga na rahlo se vzpenjajočo Resljevo cesto.

Na Krekovem trgu je stal v špalirju naraščaj Sokola I in kakor pred Evropo in na križišču Bleiweisove in Rimske ceste, kjer je bil razvrščen naraščaj Sokola Vič, je bila sokolska mladina tudi tu duša ovacij svojim vzgojiteljem in vsej sokolski vojski. Ta pa je naraščaju izkazala med gromkim vzklikanjem gledalcev svojo bratsko ljubezen s toplim odzdravljanjem.

Šest kilometrov dolgi sprevod je z Resljeve ceste zavil v Slomškovo ulico in od tam skozi Pražakovo na Miklošičevo cesto in na Marijin trg. Povsod isto strmenje, nenehoma rastoče navdušenje občinstva, ki je spričo najvzornejše discipline sokolskih vrst in krasot, ki jih je pokazal jugoslovenski sokolski narod, marsikje onemelo ne samo od začudenja, ampak tudi od pravega narodnega ponosa.

Glede okrašenosti poslopij pa se more s Tyrševo in Aleksandrovo cesto meriti edino le Pražakova ulica, ki je dosegla prav gotovo umetniški učinek. Vsa okna okrašena z zastavicami in venci in večji del tudi s krasnimi preprogami, so dajala poslopjem in ulici nepopisno slavnosten značaj.

Po Pražakovi ulici in Miklošičevi cesti, ki je s svojo velikomestno sliko bila najbolj razkošna, je na Sokole in Sokolice, zlasti na ruske, češkoslovaške in naše južne čete lila prava ploha cvetja, slično, kakor na Aleksandrovi cesti.

Pohod vseh čet z Marijinega trga skozi Prešernovo in Šelenburgovo ulico pa je bil naravnost mogočen

triumf slovanskega Sokolstva,

ki ga je enakega doseglo le še na zletišču v obeh javnih nastopih.

Frančiškansko stopnišče je bilo spremenjeno v mogočno piramido živih teles. Nepregledna množica na trgu in zdolž vseh hiš do pošte in odtod do Kongresnega trga se je z valovečo vojsko zlila v eno telo, v manifestacijo, ki je slovensko ljudstvo še ni doživelo.

Vso dolgo pot pa je bil slavljenec, *Sokol Ljubljana-matica* deležen za svoje veliko in tako plodonosno delo priznanja, ki ga more komu izkazati le kvišku stremeč in hvaležen narod. Njegova zmaga je zmaga vsega jugoslovenskega naroda.

Sprevod, ki je za zgodovino sokolskih sil bil ena najpomembnejših prireditev se je ob pol enajsti uri razlil na ves Kongresni trg in v sosednje ulice. Nastopila je ura velike vseslovanske manifestacije.

Na Kongresnem trgu

Posameznik nič, celota vse!

Da pokaže in dojame lastno veličino, se je sokolski sprevod zgrnil na Kongresni trg. Nepopisno lep je bil dotok in razporeditev sokolske armade. Nepozabni, zlato ožarjeni ostanejo spomini na ta grandiozni zbor.

Ob pol 9.

Ko je tam od pošte donel orkan navdušenja, s katerim je Ljubljana sprejela razvoj tako presenetljivo velike in lepe povorke, so najskrbnejši že iskali prostora na Kongresnem trgu, da v obilju današnje lepote ne bodo prikrajšani za najlepše. Policija je ob kostanjih Zvezde potegnila vrv — do sem in nič dalje so lahko pritisnile množice. Ves Kongresni trg s sosednjo Gosposko in Vegovo ulico je bil pripravljen za sokolsko armado.

V lahnem vetru so zavihrale številne zastave, vsa okna so bila okrašena z zelenjem in malimi trobojkami. Pripravljene so bile po oknih cele košarice in šopi cvetja, da bo sokolska armada tudi ob stiku na Kongresnem trgu deležna dehtečih pozdravov. Okrasila se je tudi univerza: na kupoli velika trobojka, na balkonu palme.

Ko se že vije sprevod onkraj Ljubljanice, po Starem trgu, se pri tribuni pred Filharmonijo vršijo poslednje priprave za prenos manifestacije po radiju. Tribuna sama je dosti skromna, okrašena zgolj s smrekjem.

Prihod slovanskih gostov

Bolj in bolj naraščajo množice občinstva v Zvezdi. Le redki srečniki, v glavnem fotoamaterji, so si že priborili vstop mimo straž in se povzpeli celo na streho Filharmonije. Čas mineva naglo, vsa množica je v nestrpnem pričakovanju.

Pol 10. je ura. Že donijo koračnice po Prešernovi in Šelenburgovi ulici. Velika skupina občinstva, nabranega pred nunsko cerkvijo, pozdravlja čelo sprevoda. Še minuta, dve, pa zavije tam mimo in nato desno nizdol po Kongresnem trgu godba Sokola I., za njo ruski prapori, rusko Sokolstvo. Na pohodu skozi Ljubljano so si nabrali velike šopke in tudi tu na Kongresnem trgu je nje prve obsul gost dež cvetja. Ustavili so se tik pred univerzo. Za njimi so češke narodne noše, gozdič čeških praporov, nato vse tja gori do uršulink dolg kordon bratov iz rodu Libuše.

A sokolska reka teče dalje. Že se polni druga kolona vzdolž trga. Gromko odmevajo koračnice močnih čeških godb. Z dotokom novih čet, zlasti še češkoslovaških Sokolic, se vnema vedno silnejši ogenj navdušenja, prekipevajoče radosti. Že se je druga kolona čeških Sokolic ustavila v bližini tribune, pred univerzo.

— Ať žije Jugoslavija! pozdravljajo v zboru, razigrane, nasmejane, z velikimi šopki cvetja v naročju.

— Nazdar! Nazdar! Zdravo! Zdravo! — jim vsa srečna vrača množica iz Zvezde.

Nova godba, nove trume čeških Sokolic. Cvet pri cvetu, dekle pri dekletu. Nu, že res, niso samo dekleta, mnogo je tudi žena in mater med njimi, ali te so danes še mladostnejše, še radostnejše od mlajših tovarišic.

Polni se tretja kolona. Kako se vse gladko izteka, koliko dostojanstva je v tem mirnem, četudi sicer tolikanj hrupnem razmeščanju!

Kongresni trg se polni

Za našo godbo naš savezni prapor, naši sokolski voditelji, nato naše župe po abecednem redu izvzemši slovenske, ki korakajo kot zadnje. Ko je Kongresni trg zaseden do polovice, moremo gledalci že hlastno dojemati čudovito lepoto razporeda sokolske armade. In že smo pohlepni: kam se bo vse to dalo, ko dotoku ni kraja, a niti še nismo sprejeli polovice sprevoda!

Prej tako skromna tribuna je zdaj vsa v živem okrasju, obdana od seljaških Sokolov v modrih in vijoličastih jopičih, od črnogorskih vitezov v bogatih ornatih, od prekrasnih narodnih noš, pa zopet od skupine krepkih momcev v belih, platnenih fino in pestro izvezenih srajcah, dolanah in plaščih.

Zmagoviti vojskovodja teh dni, savezni načelnik Ambrožič razgleduje dolge kolone in okolico tribune — vse je v najlepšem redu. Tudi reditelji imajo lahek opravek, grandiozni vozel se zapleta sam po sebi v čvrsto strujeno, prekrasno enoto. Tak je ta vozel, kakor da se spleta sama svila.

Zavzela je mesto šesta kolona. Župa Mostar z izredno veliko skupino narodnih noš, ki so že prej v sprevodu vzbujale pozornost vse Ljubljane. Ugibamo: Za tri kolone bo še prostora, ka-li? Kam nato ostali? Nič strahu! Savezni tehnični odsek je poskrbel za vse. Zmagal je doslej ves naval, po točnem načrtu bo ohranil tudi red pri zaključku sprevoda in vsakogar postavil na njegovo mesto.

Na balkonu univerze

se zbirajo odličniki. V gostejšo skupino strnjena družba častnih gostov in predstavnikov, kakor smo jo videli zbrano pri včerajšnjem javnem nastopu v ložah na tribuni. Pravkar sta prispela v Ljubljano predsednik narodne skupščine dr. *Kosta Kumanudi* in minister za trgovino in industrijo dr. *Ilija Šumenković*, z njima so kraljev zastopnik armijski general *Marić*, ministri *dr. Albert Kramer, Ivan Pucelj, dr. Hanžek, Matica in dr. Angjelinović*, skoro vsi v sokolskem kroju, ban dr. Marušič in podban dr. Pirkmajer, divizionar Cukavac, podpredsednik senata dr. Fran Novak in ostali senatorji, med njimi dr. Rožič v narodni noši, rektor univerze dr. Slavič, župan dr. Puc v sokolskem kroju, čsl. konzul inž. Ševčik, zastopniki češkoslovaške armade polkovnika Lanč in Skala in podpolkovnik Kviatovy, mnogi naši vojaški dostojanstveniki, zastopniki JČ lig in sokolski funkcionarji, narodne dame.

Češkoslovaški oficirji

Na čelu sedme kolone prikoraka vzdolž Kongresnega trga oddelek 30 češkoslovaških oficirjev v elegantnih, svetlo zelenih uniformah. Večji del vsi nosijo odlikovanja iz svetovne vojne. Z nezadržanim navdušenjem jih pozdravlja tisoč in tisočglava množica pod kostanji Zvezde, ali enako toplo jim vzklika tudi vsa doslej na trgu zbrana sokolska armada.

Oficirji bratske armade so, kakor znano, na potovanju po Jugoslaviji. Na povratku iz Dalmacije so prispeli davi v Ljubljano. Ogledali so si sokolski sprevod na Trgu kralja Petra, pa se proti koncu sami uvrstili vanj in bili vso pot predmet viharnih ovacij.

Na Kongresnem trgu ni več prostora

Osma kolona s sarajevsko župo na čelu se je vzporedila z ostalimi. Vkoraka zadnja kolona. Spredaj živahna godba iz Novega, nato šibensko-zadarska župa, še nekaj oddelkov — in Kongresni trg je poln.

a povorke še ni kraj

Nenehoma še donijo po Šelenburgovi ulici koračnice ,izgubljajo se v mogočnem bučanju, kakor je v tej veličastni simfoniji glasbe, petja, vzklikanja in težkih korakov povsem umolknilo tudi brnenje krasnega letala, ki je ponosno zakrožilo nad Ljubljano, prav nizko nad vriskajočimi ulicami in trgi.

Še in še korakajo sokolske čete mimo nunske cerkve, nato skozi Gradišče. Napolnijo Vegovo ulico od univerze vseskoz do spomenika Ilirije.

Po Wolfovi ulici prikorakajo močni oddelki zagrebške župe, za njimi stasiti, zagoreli Ličani. Seljaške čete v živopisanih krojih. Skupine narodnih noš s hrvatskega Podravja. Slovenske župe in zagrebška med njimi. Tudi vsi ti oddelki obkrožijo univerzo in pomagajo napolniti Vegovo ulico.

Pozdrav Ljubljančanom

Ob krepkih taktih koračnice Pilsudskega prikorakajo na Kongresni trg čete ljubljanske sokolske župe. Spremljajo jih izredno številni pa tudi zelo lepo in umetniško izdelani prapori, vsem na čelu najlepši: kraljev prapor Ljubljanskega Sokola.

Iz sprednjih vrst slovanske sokolske armade se dviga in rase orkan pozdravljanja, ki velja četam ljubljanske župe in praporu matice jugoslovenskega Sokolstva.

Ob pol 11. — in še in še odmevajo godbe, še in še teče živa sokolska reka, še in še se z glasnim, iskrenim pozdravljanjem bratijo sinovi in hčere treh slovanskih rodov. Lipove vejice, s katerimi so si okrasili čepice ali pa z njimi mahaje v pozdrav, so vsem simbol enote, vzajemnosti, bratstva.

Zadnje naše sokolske čete so zasedle Gosposko ulico, najprikupnejši pa je zaključek sprevoda: velika skupina slovenskih narodnih noš. Lagodno, veselo, domače se zibljejo očanci in mamke, jedri fantje z vivčki, zale Mince s cekarji. Še so v njih prihranile cvetja, posebno še gartrož in jih za spominček delijo sestram iz Češkoslovaške. Te so vzhičene, neštete radostno ginjene do solz. Kar iz svojih oddelkov stopajo in objemajo ljubke malčke, ki se jim zares preimenitno podajajo narodna oblačilca.

Vsa velika skupina narodnih noš se postavi za tribuno, pred Filharmonijo.

„Hej, Slovani!“

Deset minut po pol 11. Razpored je zaključen. Podstarešina Gangl se v spremstvu podstaroste ČOS br. Truhlaža in načelnika dr. Klingerja, ruskega staroste Drejlinga in članov glavne uprave SKJ povzpne na tribuno.

Val navdušenja, gromoglasne ovacije razgibajo dvajset tisočglavo množico. Njenim vzklikom se odzivajo tisoči in tisoči občinstva v Zvezdi.

Divna slika osvaja zavzete oči, razvneta srca. Nebo se je razgrnilo na zapadu in se posmehljalo s svojo blago sinjino, še solnce je toplo posijalo. Ogromni živi mozaik je zdaj še čudovitejši. Sto in sto prekrasnih praporov se blesti še ponosneje.

Na povelje načelnika Ambrožiča intonira godba Sokola na praškem Kraljevem Vinogradu slovansko himno. Vzravnajo se dolge kolone, iz tisočerih grl doni, pretresa ozračje in preko mikrofona odmeva v slovanski svet:

— Hej Slovani, naša reč slovanska živo klije...

Ni več suhega očesa...

Prapori se znova zravnajo, še nižje, še pogumneje kroži nad sokolsko armado veliki jekleni ptič. Ali zopet oglušijo njegovo brnenje vzkliki, ovacije.

„Sokoli smo! Slovani smo!“

Nagovor sokolskega vodje br. Gangla — Nepozabni in nepopisni prizori

Iz dvajset tisoč grl doni narodna himna

Prvi podstarešina SKJ br. Engelbert Gangl je stopil pred mikrofon. Njegov pozdrav doni preko zvočnikov po vsem trgu in Zvezdi, njegovim poudarkom bučno pritrjuje vse Sokolstvo, roke se zdaj pa zdaj dvignejo kakor k prisegi. Cel gozd rok, spontano, enodušno. Manifestacija zvestih src, manifestacija ljubezni v imenu milijonov slovanskih duš.

Br. Gangl govori:

Bratje in sestre!

Sokolski tabor naš; vi ste se razlili liki veletok po naši beli sokolski Ljubljani, da izpričate svojo globoko sokolsko zavest. A še več! Saj s tem izpričujete svojo državljansko zavest, a še mnogo več! Saj s tem izpričujete svojo pripadnost k ogromni množici vsega slovanskega Sokolstva (viharno pritrjevanje) in vseh slovanskih narodov.

Pozdravljam vas iz vsega sokolskega srca, iz polne sokolske duše s sokolskim: Zdravo! (Urnebesno vzklikanje: Zdravo, Nazdar!)

Kaj hočemo, bratje in sestre?

Mi hočemo nič manj in nič več, kakor da bi bila sokolska vsa naša domovina, velika, krasna, ponosna kraljevina Jugoslavija! (Vihar navdušenja in pritrjevanja.) Od zibelke pa do groba vsakega našega državljana! (Gromko pritrjevanje: Tako je!)

Na čelu naše današnje veličastne povorke so se vili trije prapori:

prvi — znak naše prošlosti;

drugi — znak sedanjosti naše;

tretji, poklonjen od prvega Sokola naše zemlje, kralja Aleksandra I. (viharne ovacije) včeraj Ljubljanskemu Sokolu, — znak bodočnosti naše.

To so kakor trije žareči plameni, ki kažejo našim srcem pot v veliko bodočnost, v nesluteno bodočnost jugoslovenskega naroda in vsega Slovanstva. (Viharno pritrjevanje.)

Bratje in sestre! Sokolski tabor naš!

Mi smo kakor veletok, ki išče pota in išče struge, da se izlije v mogočno morje vsega Slovanstva, ki nad njim bdi nesmrtni duh našega ustanovitelja, dr. Miroslava Tyrša (gromke ovacije in klicanje: Slava mu!), ki je v svoji globoki, veliki slovanski duši gledal bodočnosti Slovanstva, združenega pod sokolskimi prapori.

Bratje in sestre!

In sedaj, ko smo doprinesli dokaz, kakšni smo, koliko nas je in kaj hočemo, se moramo v zvestobi svoje globoke ljubavi, iz polnih naših sokolskih src spomniti domovine našega Sokolstva, Češkoslovaške republike (vihar ovacij in klicanje: Nazdar!), domovine naše, sokolske republike Poljske (gromke ovacije), domovine naše, sokolske Lužiške Srbije (nepopisen vihar ovacij), domovine naše, velike slovanske Rusije (val pritrjevanja in viharnega vzklikanja: Živela sokolska Rusija!), domovine naše sokolske, ki jo predramimo in dovedemo v naš krog, bratske Bolgarije (Živeli Bolgari! Eno smo! kličejo zlasti Sokoli iz južnih pokrajin Jugoslavije), in naše, najdražje, najbližje domovine, mile, lepe, sokolske, naše kraljevine Jugoslavije. (Pri teh besedah je kar grmelo nepopisno navdušenje in viharne ovacije ter vzklikanje kralju in Jugoslaviji, ki dolgo ni hotelo ponehati.)

Čutim vonj njenega cvetja (je nadaljeval po več minut trajajočih ovacijah br. Gangl), slišim šepet sokolskih kril, ki so se razmahnila nad to našo zemljo, vidim v vaših dušah in vaših srcih, bratje in sestre, ves slovanski svet! Vidim in vem ter globoko sem prepričan, da v vsakem sokolskem srcu leži lepota, veličina, mogočnost in bodočnost vsega slovanskega sveta! (Viharno pritrjevanje in klicanje: Tako je!)

Mi nismo samo jugoslovenski Sokoli, nismo samo češkoslovaški, ne samo poljski, niti samo ruski Sokoli, mi smo slovanski Sokoli! (Pri teh besedah je govornika znova prekinil grom navdušenega pritrjevanja.)

Eden je naš svet!

Ena je naša domovina!

Eno je naše hrepenenje, a to je, da združimo vse ogranke našega slovanskega rodu pod sokolskimi prapori v nesluteni, mogočni in veličastveni bodočnosti vsega Slovanstva!

A sedaj, ko vemo, kaj hočemo, sedaj, ko smo včeraj in danes videli samo majhen, a tako mogočen del milijonske sokolske armade, ko izpričujemo svojo ljubezen in vdanost do slovanske zemlje, dajte izraza svojih src, da se kakor poljub razlije po naši ožji domovini Jugoslaviji ter z menoj zakličite iz dna svoje duše:

Naj živi slovanska zemlja!

Naj živi sokolska kraljevina Jugoslavija!

Naj živi Nj. Vel. kralj Aleksander!

Zdravo! Nazdar! Czolem!

Ko je vodja jugoslovenskega Sokolstva končal, so Kongresni trg, Vegova in Gosposka ulica, pa vsa Zvezda zabučale kakor viharno morje. Komaj, komaj — po dolgih minutah — so prodrli orkan mogočni zvoki naše himne, igrane po združenih godbah. A ni še izzvenel njen zadnji akord, je po vsem trgu zadonelo kakor koral: Bože pravde... Lepa naša domovina...

Deset tisoči so peli, pobožno in zanosno. Skladno in ubrano, do molitve stopnjevano je izzvenelo:

Aleksandra Bože hrani,
moli ti se sav naš rod!

Dvignili so se prapori, dvignila so se srca do roba radosti — potem pa se je armada umirila. Le za trenutek. Načelnik Ambrožič je dal ob tričett na enajsto povelje za razhod. Dolge kolone se nekoliko razgibajo in že spet zmagujeta red, disciplina...

Razhod

Vozel, ogromni vozel se odvija... Mirno, a tako lepo se odvija, da je nova slast v opazovanju, kako odhajajo. Ne, ne, tudi žal nam je. Kdaj bomo zopet priče tako sline, tako krasne revije mladosti, lepote, ljubezni?

Odhajajo sinovi in hčere matuške Rusije, za njimi cvet češkoslovaške republike, odhajajo tja skozi ozko Wolfovo ulico — na Marijinem trgu se oddelki delijo in upotijo k svojim stanovanjem.

Še jih pozdravljamo. Še nam je enkrat dana prilika premotriti vso neizmerno pestrost današnjega sprevoda. Stopajo čete mimo tribune, zastave plovejo, župa za župo, oddelek za oddelkom defilira mimo voditeljev Sokolstva.

Sokolska armada nad 20.000 duš defilira in se obenem že poslavlja od bele Ljubljane.

— Na zdar! Zdravo! Zdravo! — doni za njimi. In cvetja ni zmanjkalo, čeprav ga je poln ves Kongresni trg, polne vse roke Sokolov in Sokolic.

Ob pol dvanajsti je Kongresni trg s sosednimi ulicami vred izpraznjen. A tam izpod kostanjev v Zvezdi, iz Wolfove ulice, z Marijinega trga, od pošte sem — donijo in bučijo novi viharji ovacij. Kakor da se množice ne morejo več odtrgati od sokolskih armad. Povsod tvorijo tisoči in tisoči nove špalirje, vihte klobuke in robce, vzklikajo, vriskajo. Navdušenje se stopnjuje do mere, ki je drugače nepomljiva, in si daje duška v solzah, ki zalivajo oči.

Solnce prigreva v zenitu. Polne tistega čara, ki so si ga za vse svoje žive dni nabrale danes v srca, se množice pretakajo po Ljubljani.

Sestava povorke

Sprevod sam je bil pač najveličastnejša, najmogočnejša manifestacija, kar jih je do danes doživela Ljubljana v zgodovini. Onim, ki so ga gledali z Gradu, se je obhod videl kakor ogromna armada, pouličnim gledalcem pa se je zdel kakor čudovito pestra, pa vendar v eno samo harmonijo zlivajoča se reka ljudi, ki se vsa spreminja v najlepših barvah, vsa v moči, zdravju in lepoti. In sprevod je bil v resnici oboje, kar zmore Sokolstvo: manifestacija sile in revija lepote in duha.

Pred sprevodom je skupina redarjev vsa na konjih delala pot med gostim špalirjem, za godbo Sokola I. pod vodstvom br. Švajgerja pa se je vila armada sama. Na čelu načelnik SKJ br. Mirko Ambrožič, za njim reprezentanca vsega slovanskega Sokolstva: tajnik Slovanske sokolske zveze Stepanek iz Prage, podstarešina SKJ Gangl, podstaroste ČOS Truhlař in predstavniki Rbskega Sokola Hitkov, Salkov in Atamanov. Po ulicah cvetje, na sokolskih čepicah in v rokah, ki komaj morejo vračati pozdrave, šopki rož. Hiše na obeh straneh bobne od navdušenja in od sokolskih godb, ki svirajo brez prestanka. Skozi ogenj navdušenja, da takšnega naša mirna Ljubljana doslej še nikoli ni zmogla iz sebe, se vije za predstavniki vsa sokolska armada. Najprej Rusi s petimi prapori, nato čete članov z golimi meči in članice v impozantnih krojih. Za njimi bratje Čehoslovaki. Razpoloženje občinstva je najboljši dokaz za žive, nerazrušne vezi, ki vežejo nas in češkoslovaški narod. Navdušenje kipi in cvetje dežuje, ko je defiliralo mimo okrog 3000 češkoslovaških članov v pisanih, preprosto ornamentiranih krojih, na čelu jim 15 zastav, z njimi 5 godb. Skupina narodnih noš iz vseh pokrajin Češkoslovaške republike, ki je hodila pred njimi, je bila kakor dragocen biserček med njimi.

Župa za župo

Za osiješko sokolsko godbo je stopala naše Sokolstvo. Najprej načelstvo SKJ s praporom na čelu, nato zletni odbor z zastopniki vseh odsekov, za njimi čete vseh naših sokolskih župa. Bila je to prav gotovo najlepša, najimpozantnejša revija, kar jih je jugoslovensko Sokolstvo razvilo kdaj na ulicah kakšnega mesta. Saj veličine in lepote tega obhoda v resnici ne bi bilo mogoče prekositi. Prva je stopala **župa Banja Luka** z dvema praporoma. Med skupino članov in članic je vzbujalo posebno pozornost blizu 40 krasnih, belih, umetniško vezenih severnobosanskih narodnih noš. Potem vrsta **beograjske župe** s svojo naraščajsko godbo in z 9 prapori, za katerimi je stopalo blizu 600 članov in članic. Med njimi je ponosno stopala skupina šumadinskih narodnih noš z dragocenim vezenjem. Nič manj prisrčnega pozdravljanja pa niso bili deležni številni **selski Sokoli** v svojih preprostih domačih srbskih odelih. Kakor se v sprevodu menjavale župe, tako je valovalo razpoloženje med množico na obeh straneh ceste. Ob mimohodu Beograjčanov je navdušeno odobravanje seglo do roba. **Bjelovarski župi**, ki je korakala za tremi prapori in s katero je bila množica slavonskih seljakov, so v velikem številu sledili Sokoli in Sokolice **celjske župe** v krojih z 12 prapori, s katerimi je bila tudi dolga vrsta Sokolov z znaki. Med najlepšimi skupinami v sprevodu je bila pač **Njegoševa župa s Cetinja**: na čelu skupina čudovitih črnogorskih noš, za 4 prapori člani in članice, potem spet skupina noš, vseh z zlatom obšitih Črnogorsko sokolsko skupino je zaključila vrsta umetniško - lepih belo-črnih noš iz bogate Metohije.

Za karlovško župo, ki je korakala za tremi prapori, spet skupina hrvatskih noš, med njimi tudi nekaj pisanih Belih Kranjic. Karlovčanom je sledila **župa Kragujevac** s štirimi prapori. Slikovite narodne noše iz osrčja Srbije so bile deležne posebnih ovacij. Za njimi so prikorakali **Hercegovci** s sedmimi prapori in z godbo ter s celo vrsto pestrih bogatih hercegovskih noš. Godba mostarske župe je s svojimi nacionalnimi motivi, ki jih je igrala krepko podčrtavala pestrost nacionalnega sprevoda. Za Hercegovci je sledila **župa Niš** z 10 prapori, na koncu niške skupine pa je korakala vrsta čudovitih, belih, z zlatom dragoceno vezenih noš. Posebno prisrčno pozdravljene od strani občinstva so bile številne selske sokolske čete.

Tu so vrsto sokolskih župa prekinili **češkoslovaški častniki** v svojih impozantnih uniformah, 30 po številu. Za njimi je korakala **novosadska župa** z 8 prapori in z godbo ter spet s celo vrsto lepih belih, rdeče okrašenih noš. Z osiješko župo je bilo šest praporov in spet skupina slavonskih narodnih noš. Nato so burno pozdravljeni prikorakali Sokoli in Sokolice **župe Sušak-Reka** s 5 prapori in s skupino narodnih noš. Ovacije, s katerimi je občinstvo obsipalo njihov mimohod, so veljale tudi onim Sokolom in Sokolicam, ki so ostali onkraj meje. Pred Sokoli in Sokolicami **sarajevske župe** je vihralo 7 praporov, za Sokoli v krojih pa so korakali Sokoli v slikovitih bosanskih nošah. Za njimi je stopala **skopljanska župa** s 5 prapori in z godbo, ki je s svojimi tipičnimi južnjaškimi toni posebno legala na srca ljudi. S to župo je korakala skupina krasnih učinkovitih južnosrbskih narodnih noš. Skopljancem je sledila **župa Split** z 10 prapori, za njo **Šibenik-Zadar** s 5 prapori in s skupino slikovitih, z zlatom vezenih dalmatinskih narodnih noš. Kakor župa Sušak-Reka, je bila tudi župa Šibenik-Zadar od občinstva posebno burno pozdravljena. Šibeničanom so s 7 prapori sledili Sokoli in Sokolice **župe Tuzla**, za njimi spet skupina divnih narodnih noš iz ljubljanske okolice. Z **župo Užice** so spet vihrali trije prapori in z njimo so spet korakale vrstne impozantnih narodnih noš. Za Užičani je prikorakala **župa Veliki Bečkerek** s 3 prapori in z godbo, ki je zaključila vrsto izvenslovenskih župa.

Nato so se razvrstile sokolske župe iz naše banovine. Najprej **kranjska župa** z 8 prapori in s skupino razkošno lepih gorenjskih noš. Za njimi **Mariborčani** z 9 prapori, z naraščajem in z godbo. In Novomeščani s 4 prapori in z okusno lepimi gorenjskimi narodnimi nošami. Za njimi so prikorakali še **Varaždinci** z 12 prapori in mogočna skupina zagrebške župe s 23 prapori in z lepimi narodnimi nošami.

Sprevod je zaključila **ljubljanska župa**, s katero je bilo nič manj ko 45 praporov. Za 7 prapori je korakal slavljenec letošnjega zleta **Sokol Ljubljana**. Med prapori je vihral tudi stari prapor iz leta 1863. in prapor, ki ga je ob priliki njegovega jubileja poklonil Ljubljanskemu Sokolu Nj. Vel. kralj Aleksander. Z našimi Sokoli je stopala skupina krasnih, najbolj pestrih narodnih noš. Sprevod so zaključili **jezdeci** s fanfarami in sulicami, za njimi pa je jezdila še skupina kmečkih jezdecev.

V sprevodu je korakalo nad 20.000 Sokolov in Sokolic z okrog 400 prapori in z 48 sokolskimi godbami. Občinstvo, ki je po vseh ulicah koder se je pomikal sprevod, formiralo gost špalir, je vztrajalo na trotoarjih od 8. zjutaj pa do pol 11., ko je sprevod dosegel Kongresni trg in je mimohod neprestano obsipalo z burnimi ovacijami in s cvetjem, da je gromovito odmevalo od hiš in da so bile ulice za sprevodom vse posute s cvetjem in zelenjem. Bil je to najmogočnejši in najimpozantnejši obhod, kar jih je kdaj doživela Ljubljana.

Hugenbergova demisija

Berlin, 29. junija. s. Državni predsednik je na predlog državnega kancelarja odobril prošnjo državnega prehranjevalnega in gospodarssega ministra dr. Hugenberga za odpust iz vseh funkcij in imenoval generalnega ravnatelja zavarovalne družbe »Ariance« dr. Schmitta za državnega gospodarskega ministra, člana državnega zbora dr. Valterja Darreja pa za državnega prehranjevalnega ministra. V zvezi s to spremembo je bil upokojen dosedanji drž. tajnik v gospodarskem ministrstvu dr. Bang, na njegovo mesto pa je imenovan inž. Feder.

Sreski odbor JRKD za mesto Ljubljano

javlja, da bo sreska skupščina na izrecno željo ministra g. dr. Kramerja že 2 julija ob 20. v balkonski dvorani Kazine in ne 3. julija kakor je bilo sporočeno. Vsi delegati se naprošajo, da se točno in polnoštevilno udeleže skupščine. —

Pogled na Kongresni trg

Hvala vam, bratje s severa!

Bratři Češi a Slováci!

Byli jste s námi svědky a účastneky slavného projevu pevné vůle jihoslovanského národa, sjednoceně žiti ve svobodě a svobodu hájit. Prožívali jste s námi velké dny slávy, jakých v Lublani není pamětníka. Jsme si dobře vědomi, že oheň, který v srdcích našeho lidu vzplál, roznítili Tyrš a Fügner, čeští buditelé a národní pracovníci, a jsme Vám ze srdce vděčni a zůstaneme pamětlivi, že Vy, československé sestry a bratři, jste přispěli k rozmachu naší slávy a radosti. Lublaň zvláště Vám upřímně děkuje za účast, pomoc a čest, kterou jste jí prokázali.

Před rozchodem Vám všem tiskneme ruce a prosíme, abyste doma pověděli, že jste u nás byli svědky sjednocení národa pod sokolskými prapory a za zvuku sokolských písní. Povězte, že jste na vlastní oči viděli zázrak, který ještě před dvaceti lety se zdál bláhovým snem. Povězte, že jste tiskli ruce bratřím a sestrám od Drávy, Sávy, Dunaje, Driny, Zety, od Moravy i Vardaru, od moře adriatického i od jezera Ochridského, sedláku, dělníku, inteligentu, lidem všech kmenů, nářecí a vyznání. Povězte, že masy osvobozeného lidu jsou odhodlány hájit svobodu a že mají dost sil svobodu uhájit.

Ve světové válce jsme my z Lublaně, bratři ze Záhřeba, Dalmacie a Bosny, bojovali proti habsburské monarchii. Náš odboj za hranicemi a vedení srbského národa spolupracovali s Vaším presidentem Masarykem. Po válce jdou osvobozené národy spolu jako bratr s bratrem; jihoslovanský lid z všech končin země manifestoval na Vidovdan 1933, v době rozvratu a zmatků v Evropě, že chce být s Vámi zajedno pilířem míru, práce a pokroku.

Prosíme Vás, abyste pověděli bratřím doma, čeho jste byli svědky.

Jubilejna akademija Ljubljanskega Sokola

Velike ovacije zaslužnemu sokolskemu borcu in nedosegljivemu sokolskemu skladatelju br. dr. Viktorju Murniku

Ni še se v sredo dobro izpraznilo zletno telovadišče po popoldanskem javnem nastopu, že so po 19. uri zopet napolnile ogromne množice zletno telovadišče, da prisostvujejo jubilejni telovadni akademiji Ljubljanskega Sokola in obenem 40 letnemu jubileju, odkar neumorno in požrtvovalno deluje br. dr. Viktor Murnik v Ljubljanskem Sokolu.

Zletno telovadišče je nudilo sijajno sliko ob razsvetljavi močnih reflektorjev, ki so svečano razpoloženje večtisočglave množice še bolj dvignili. Na tribunah in stojiščih se je zbralo nad 10.000 gledalcev, kar znači, da uživa jubilant Ljubljanski Sokol med vsem slovanskim Sokolstvom velik ugled in spoštovanje. V ložah so bili zbrani najodličnejši predstavniki naše javnosti in slovanskega Sokolstva. Zlasti v impozantnem številu so prisostvovali jubilejni akademiji bratje Čehoslovaki in Rusi, ki so izražali največje priznanje Ljubljanskemu Sokolu. Splošna želja dragih nam gostov je bila, da tako dovršene in sijajno izvedene akademije še niso nikdar videli. O br. dr. Murniku je šel samo en glas, — da je v sestavljanju telovadnih kompozicij nedosegljiv ter mu ni enakega na svetu.

Ob zvokih sokolske koračnice so prikorakali na telovadišče med burnimi ovacijami občinstva vsi telovadni oddelki od najstarejših bratov do najnežnejše sokolske dece s starim praporom Južnega Sokola, praporom, poklonjenim ob 50 letnici in najnovejšim, ki ga je daroval jubilantu Nj. Vel. kralj Aleksander. Po lepem razstopu so odšli posamezni oddelki na svoja mesta, nakar se je pričela telovadna akademija, ki je obsegala 10 izbranih točk.

Najprej so člani strumno in skladno izvajali »Devetorico« na glasbo br. Mitje Švigelja, sestavo pa pokojnega br. Vilka Perdana. Občinstvo se je divilo krasni izvedbi ter burno pozdravljalo odlične telovadce. Graciozno so nato nastopile naraščajnice, ki so »Dvnajstorico« sestre Majde Slapničarjeve izvedle skladno in ljubko ter žele navdušeno pohvalo občinstva. Samo telovadna skladba je izvrstno delo, ki predstavlja najmodernejše gibe, ki se lepo harmonično prelivajo iz lika v lik. Burno pozdravljeni so nato nastopili najmlajši Sokoliči, ki so dr. Murnikovo skladbo Telovadni ples na koračnico iz Bizetove opere »Carmen« izvedli strumno in eksaktno, kakor, da bi bili že odrasli Sokoli. Izvedba je napravila na občinstvo najboljši vtis ter ploskanje kar ni hotelo poleči.

Zatem sta moški ter ženski naraščaj izvajala telovadno skladbo na Čajkovskega »Trois morceaux«, op. 2, št. 2, ki jo je sestavil brat Mitja Švigelj. Skladba je povsem nekaj novega ter kaže velik skladateljev talent. Predstavlja moderno gimnastiko. Vsi telovadeči so izredno težke vaje prepletene z raznimi hitro se menjajočimi gibi rok, nog in celega telesa izvedli skladno in zelo dovršeno. Občinstvo se je divilo izvedbi ter ni štedilo z burnim odobravanjem. Nato je nastopila vrsta izbranih telovadcev Ljubljanskega Sokola na drogu in na konju na šir z ročaji. Vsi telovadci brez izjeme so izvedli vehunske vaje na drogu ter so zlasti s svojimi drznimi in vratolomnimi odskoki zadivili občinstvo. Občinstvo je dajalo duška z gromovitim ploskanjem. Po orodni telovadbi so člani brezhibno izvedli dr. Murnikovo »Turško koračnico« med navdušenimi ovacijami. Eleganten in vzoren je bil nastop članic, ki so izvajale dr. Murnikovo skladbo »Valček« na Chopinovo skladbo op. 64, št. 1, nakar so člani izvedli prav dobro in skladno dr. Murnikovo »Polonezo« na Chopinovo skladbo op. 40, št. 1. Občinstvo je navdušeno ploskalo ter prirejalo burne ovacije telovadcem. Sledil je dr. Murnikov »Telovadni ples« na Mendelssohnov scherzo op. 16. št. 2. Izvedba je bila vzorna in skladna, občinstvo zadivljeno.

Sijajno telovadno akademijo je zaključila dr. Murnikova jubilejna telovadna skladba in »Naprej«. Kakor je že pri popoldanski javni telovadbi doživela ta skladba popoln uspeh, ravnotako ze tudi na večerni akademiji bila predmet navdušenih ovacij tisočglavih množic.

Po zaključku telovadne akademije so prikorakali s prapori na telovadišče vsi oddelki, nakar je društveni starosta br. Bogumil Kajzelj čestital dr. Viktoju Murniku k njegovemu plodonosnemu in požrtvovalnemu 40 letnemu delovanju v Ljubljanskem Sokolu, zlasti pa mu izrekel toplo in bratsko zahvalo za današnjo telovadno akademijo, ki je po njegovi zaslugi doživela tak uspeh. Starosta br. Kajzelj je nato izročil br. dr. Murniku skromno, a tem prisrčnejše darilo »Društveno spomenico« v zahvalo za njegovo požrtvovalno sokolsko delovanje. Br. dr. Viktor Murnik se je vidno presenečen zahvalil za darilo med burnimi ovacijami občinstva. Sledil je mimohod vseh telovadnih oddelkov po zletišču, kar je vzbudilo zopet ponovne ovacije Ljubljanskemu Sokolu in br. dr. Viktorju Murniku.

Čestitkam br. dr. Murniku se pridružujemo tudi mi z iskreno željo, da bi še naprej tako uspešno vodil svojega ljubljenca Ljubljanskega Sokola od zmage do zmage.

Kako velik vtis je napravila telovadna akademija na brate Čehoslovake, dokazuje zlasti dejstvo, da prihajajo številni njihovi društveni in župni načelniki v zletno pisarno in sprašujejo, ako se morejo dobiti vse te dr. Murnikove telovadne skladbe. Pa tudi naše sokolske župe in društva se zanimajo zanje. Dr. Murniku bi bilo gotovo vse jugoslovensko Sokolstvo iz srca hvaležno, ako bi izdal vse te svoje skladbe v posebni brošuri.

Drugi dan na zletišču

Ljubljana, 29. junija.

Če bi mogle vse tribune, lože, sedeži in stojišča, ki so bila že včeraj do zadnjega kotička zasedene, sprejeti več občinstva, bi lahko rekli, da je bila današnja prireditev še impozantneje obiskana, kakor včeraj. Že mnogo pred pričetkom telovadbe je občinstvo zasedlo svoje prostore v skrbi, da bi si kasneje v ogromnem navalu kar težko priborilo svoj prostor. Tivoli in vse ulice daleč okrog zletišča so bile kakor kakšno taborišče. Po ulicah in drevoredih so parkirali avtomobili, množice občinstva so se brez konca in kraja zgrinjale od vseh strani in reditelji ob vhodih in dohodih so imeli polne roke dela, da so vzdržali red.

Odlični gostje

Dan je bil prijazen, nebo se je v popoldanskih urah prav toliko zmračilo, da je bil v zraku prijeten hlad. S tribune, na kateri so se tudi danes kakor včeraj zbrali predstavniki vlade, nacionalne javnosti in korporacij z ministri dr. **Kramerjem**, **Pucljem**, dr. **Hanžekom**, dr. **Šumenkovićem** in dr. **Andjelinovićem** ter predsednikom Narodne skupščine dr. **Kumanudijem**. Številno so bili zastopani člani našega Narodnega predstavništva s podpredsednikom senata, senatorjem dr. **Novakom** in tajnikom Narodne skupščine **Miloševićem**. Danes sta se udeležila naših sokolskih manifestacij tudi starosta Poljske sokolske in predsednik Mednarodne telovadne zveze, grof Adam **Zamojski** in tajnik Poljske sokolske zveze, Anton **Bogoslovski**. Predstavniki Poljske sokolske zveze so zaradi nenadnih zaprek dospeli v Ljubljano šele danes. Na postaji ju je sprejel in pozdravil v imenu SKJ urednik »Sokolskega Glasnika«, br. Čelar. Na poti do svojih sedežev na častni tribuni so oba odlična poljska gosta obsipali naši Sokoli in vse narodno občinstvo z burnimi ovacijami.

Pogled s tribune po zletišču

ni bil danes nič manj mogočen kakor včeraj. V lahnem vetru so vihrali številni prapori. Občinstvo nudi čudovito pestro sliko: med vsakdanjimi oblekami rdeče sokolske srajce, vmes pa še nepregledna množica pisanih, belih, rdečih, zlatih in rožnatih narodnih noš, ki so se iz vseh kotov jugoslovenskega in slovanskega sveta zbrale na tem zletu. Ves čas nastopa so bili telovadci in gledalci kakor ena sama duša, eno samo srce. Vaje Sokolov in Sokolic so se čez rob telovadnega prostora kakor samo od sebe prelivale. Nastop je bil ena sama mogočna manifestacija sokolske, narodne, državne misli.

Oddelek za oddelkom

Ob 1/45. je na dano znamenje prikorakala na telovadišče ogromna impozantna skupina članov. Ko so telovadci zavzeli prostor, je na povelje načelnika SKJ iz vseh grl zaoril sokolski pozdrav Nj. Vel. kralju in vsemu kraljevskemu domu »Zdravo!« Godba Sokola I. je pod vodstvom br. Švajgerja intonirala državno himno.

Telovadci sami so nudili najčudovitejšo sliko. Posebno slikovito se je odražala skupina Sokolov iz karlovške župe, v preprostih, a krasnih narodnih nošah. Ko so člani po akordih godbe začeli z izvajanjem, je bilo vse telovadišče kakor eno samo prostrano polje, ki se po njem v vetru zibljejo trave in klasje. Telesa in roke telovadcev so bile kakor en sam ritem godbe in gibov. Za njimi so nastopile članice. Njihove rdeče rute in bele bluze so ustvarile čudovito sliko, katere lepota je z gibi še mogočno narasla. Tako Sokole kakor Sokolice so vsi desettisoči občinstva nagradili z nezadržanim aplavzom.

Za našimi je nastopila skupina ruskih Sokolov in Sokolic. Njihov nastop — vaje po motivih kozaškega plesa — je še posebno užgal. Čudovite simbolične komplinacije njihovega nastopa, ki je bil napol v telovadbi napol v plesu, so mogočno podčrtale težnjo modernega duha v Sokolstvu, da s telovadbo ne goji samo tradicionalnih gibov, ki služijo higienskemu utilitarizmu, temveč polaga v telovadbo tudi simboliko resničnega življenja in napor duha. Das' Ljubljanski Sokol, ki je včeraj žel s svojo točko tako mogočen triumf, danes ni nastopil, so tudi vsi današnji nastopi podčrtali zgodovinsko pomembno stremljenje, ki se mu je Ljubljanski Sokol pod vodstvom dr. Murnika že pred leti predal z vso dušo: ustvariti iz telovadbe gibanje, ki naj zajame vsega človeka in oblikuje telo, srce in duha.

Za Rusi so nastopile češkoslovaške članice, ki so bile že takoj pri nastopu deležne od občinstva še posebnega pozdrava. Njihove vaje so bile prav tako kombinacija plesa in telovadbe, pri čemer pa so se Čehinje še posebej odlikovale po vzorni enotnosti, ki je ves čas niso zgrešile, dasi so se mnogo premikale v prostoru. Njihova izvajanja, ki so bila prava umetnost organizirane skupine, je občinstvo na koncu nagradilo s silnim odobravanjem, ki je bilo prav toliko manifestacija bratstva jugoslovenskega in češkoslovaškega naroda, kakor tudi priznanje njihovi nadvse vzorni izvedbi.

Za češkimi Sokolicami je nastopila impozantna skupina naše pehote. Njihove vaje s puškami, ki so jih vojaki do konca izvajali z odlično enotnostjo, so bile zgovoren dokaz, da se naša vojska strumno vzgaja tudi za lepoto, ki je v harmoniji skupnosti. Vojaki so bili še med izvajanjem večkrat prekinjeni od spontanega odobravanja občinstva, ki svojih iskrenih simpatij do naše narodne vojske nikdar ne taji.

Poleg skupine starejših članov, ki so za razliko od današnjega prizadevanja sokolske telovadbe v vzornem redu prikazali skupino Tyrševih vaj, kakršne so se pred 30 leti izvajale na vsesokolskem zletu, je bila posebno obsuta z odobravanjem skupina naših vrlih mornarjev, ki je po melodiji »Buči, buči morje Adrijansko« podala umetniško in tehnično dovršen nastop. Ob tej vaji mornarjev se je na telovadnem prostoru v resnici zazibalo »morje Adrijansko«. V simboliki skupinskih gibov je zalebdela vsa bolest, ki jo nam in vsemu svetu, ki je z nami, zadaja usoda slovanskega morja na jugu. Občinstvo je dobro razumelo naše mornarje in se je z njimi strnilo v eno samo mogočno nacionalno in državno manitestacijo.

Da je nad vse ugajal učinkovit nastop sokolske konjenice, je po sebi umevno. Najbolj zgovoren dokaz za to je pač, da so množice vztrajale do konca, čeprav se je dež, ki je že prej parkrat ponagajal, proti koncu zgostil skoro v naliv.

Javna telovadba

O javni telovadbi sami nam poroča naš sokolski referent:

Javno telovadbo sta tudi danes vodila savezni načelnik br. Miroslav *Ambrožič* in načelnica s. Elza *Skalarjeva*.

Javno telovadbo je otvorilo 3000 članov z zletnimi prostimi vajami. Nastopila je danes druga polovica članov, oni iz žup, ki so bile obvezane k udeležbi na ljubljanskem zletu Čeprav je bilo članstvo zaradi dopoldanske povorke precej izmučeno, je bila izvedba zadovoljiva in skladna. Iro članih je prikorakalo na telovadišče 2900 članic, ki so zletne proste vaje izvedle vzorno, skladno in zelo elegantno. Že njihov lahen prihod na zletišče je zadivil občinstvo, ki je članicam priredilo bučne ovacije. Proste vaje so šle gladko, v vzornem kritju. Splošno so članice oba dni izvajale proste vaje bolje od članov.

Viharno pozdravljeni so za članicami nastopili Rusi in Rusinje, 136 po številu, ki so po lepem razstopu po melodiji ruskih narodnih pesmi izvajali ruske narodne plese, prepletene s prav lepimi in vzorno izvedenimi prostimi vajami. Želi so navdušeno pohvalo in burne ovacije občinstva.

Čehoslovakinje

Pod vodstvom podnačelnice ČOS, sestre Milade *Male*, je prikorakalo na zletišče med viharnimi ovacijami 960 Čehoslovakinj, ki so po krasnem rajalnem razstopu izvedle divne proste vaje. Učinkoviti gibi, očarljivo prelivanje barv, krasni prehodi, so občinstvo tako navdušili, da je sestram s severa prirejalo celo med izvajanjem bučne ovacije, ki so se zlasti stopnjevale ob koncu prostih vaj, ko so Čehoslovakinje zapuščale zletišče. Viharni klici so orili po obširnem telovadišču in ovacije se kar niso hotele poleči; občinstvo bi najraje videlo še enkrat ta vzoren nastop.

Mogočen nastop vojaštva

Na enkrat so zaorili po zletišču viharni vzkliki »Živela vojska!«. V paradnem maršu je prikorakalo na telovadišče med burnimi ovacijami 800 vojakov, ki so izvajali telovadno skladbo »Jaz sem Slovan«, sestavo kapetana br. Ivana *Kovača*. Po lepem razstopu so izvedli ritmične vaje s puškami vzorno in brezhibno med ponovnimi burnimi ovacijami občinstva. Tudi pri odhodu so pretresali ozračje burni vzkliki vojski, tako silni, da so v njih utonili gromi, ki so ravno tedaj streljali pod nebom.

Imenitno so se postavili starejši bratje (480), ki so izvajali dr. Murnikove proste vaje za II. slovenski vsesokolski zlet v Ljubljani leta 1904. Naši starejši bratje, med katerimi jih je bilo več po 60 in celo 70 let starih, so proste vaje izvedli prav strumno in skladno med viharnimi ovacijami občinstva.

Sledila je orodna telovadba članstva in ob enem nastopi posameznih žup. Pri orodni telovadbi so nastopile tri vrste članov na krogih, tri na drogu, dve na bradlji, ena v preskokih čez konja ter dve vrsti članic na bradlji. Vse vrste so pokazale na vseh orodjih prav dobro izvedene vaje, ki so občinstvu zelo ugajale, kar je pričalo navdušeno odobravanje in ploskanje. Predmet občudovanja in odobravanja so bili zlasti drzno izvedeni odskoki s krogov.

Nove kmečke čete

Na sredi telovadišča pa je med tem izvajala kmetska sokolska četa župe Mostar prav lične proste vaje na štetje. Občinstvo ni štedilo s priznanjem. Nato so sokolske čete iz Korduna župe Zagreb v častnem številu nad 400, v okusnih svojih narodnih nošah, izvedlo sicer enostavne, toda zelo učinkovite proste vaje pod vodstvom župnega načelnika br. dr. Alfreda *Pichlerja*. Pogled na to pisano članstvo je bil očarljiv posebno pri posameznih premenah, ko sta se prelivali bela in modra barva. Nastop teh čet je bil vseskozi vzoren in disciplinirana.

Po bratih iz Korduna je prikorakalo na telovadišče pod vodstvom br. *Spernjaka* 120 članov sokolskih čet župe Beograd, ki so s spremljevanjem klavirja izvedli strumno in zelo skladno proste vaje, ki simbolično prikazujejo delo srbskega seljaka doma in na polju. Občinstvo se je divilo tem preprostim fantom, ki so tako lepo in skladno izvajali svoje proste vaje. Pri odhodu so bili deležni burnih ovacij.

Mornarica zopet triumfira

Kakor pri vidovdanski javni telovadbi, tako so tudi danes naši vrli mornarji bili deležni entuziastičnih ovacij občinstva. Izvedli so svojo sijajno skladbo «Buči morje Adrijansko...«. Kar smo povedali včeraj v svojem poročilu, to ponavljamo danes. Bili so nenadkriljivi, predmet bučnih ovacij za krasne izvedbe svojega nastopa.

Sokolska konjenica

Javno telovadbo je zaključil nastop sokolske konjenice. Žal, da je zaradi vedno močnejšega dežja odšlo precej občinstva, kateremu bo gotovo žal, da ni videlo nastopa naše vrle sokolske konjenice. Prvi so prišli na telovadišče člani iz Varaždina in moški naraščaj iz Čakovca, ki so izvedli z dvema konjema tako zvano voltižiranje. Mladi junaki so na konjih izvajali bravurozne vaje, ki so občinstvu zelo ugajale, v galopu so po eden, dva ali celo trije izvajali lepe naskoke, preskoke in odskoke s konja. Zlasti zadnja točka, pri kateri dva člana v galopu razvijeta državno trobojnico, je navdušila občinstvo, ki je mladim konjenikom navdušeno ploskalo. Sledil je nastop sokolske konjenice 67 iz najrazličnejših odsekov sokolskih društev, ki so po pozdravu pred glavno tribuno izvajali v koraku in galopu najrazličnejše, zelo učinkovite in posrečene like ter premene. Končno je nastopila še ljubljanska konjenica z lepimi vajami pod vodstvom br. Vladimira **Franketa**.

S tem je bil javni nastop končan. Bilanca vseh nastopov je nad vse razveseljiva in vzbuja najlepše, čvrsto utemeljene nade za bodočnost.

Veseli večeri ob slovesnih dneh

Ljubljana, 20. junija.

Tudi najbolj slovesnega praznika si ne moremo misliti brez njegove vesele strani. Lepo se mora vedno združiti s prijetnim, slovesno pa z veselim. Zato imajo tudi prireditelji mogočnega sokolskega zleta poleg stanovanjskega, prehranjevalnega in drugih odsekov tudi veselični odsek. Dnevi so slovesni, praznični, nekaj majestetičnega je v prireditvah na zletišču, večeri so so pa ure veselega oddiha po resnobnem delu.

Ulice zažive še bolj. Skoraj vse mesto je promenada. Povsod se oglašajo godbe. Lokali se polnijo. Pesem greje srca. Ljubljana je zaživela nočno življenje, in to življenje vleče tudi domačine v svojo sredo, ne le gostov. Mladina je na promenadi; fantje so postali oboževalci narodnih noš, seveda samo ženskih. Dekleta se pa postavljajo, kot se znajo le same. Bil bi res neodpustljiv greh, če bi se ne pokazala te dni in zamudila tako lepo priliko, si mislijo. Na vse mile načine se smehljajo, občudujejo hruste Čehe in zagorele južne brate. In da je v avtomatičnih bifejih še prijetnejša gneča, se prerivajo v njih dekleta, ne da bi mislila na zemeljske dobrote, ki gredo vsem drugim tako v slast. Niti na žeparje ne pomislijo, nič se jih ne boje, čeprav bi posegali še tako nevljudno po tuji lastnosti.

Nočno življenje po ulicah in lokalih in prijeten hlad ter poezija parkov in gozdičev — vse to še ni nič v primeri z veseljem na veseličnem prostoru na velesejmu. Toda ne smete misliti, da je življenje na veseličnem prostoru že nekaj navadnega za Ljubljančane, ki so pretičali ob velesejmu vse noči tam. Seveda je bilo tedaj imenitno, vendar je bilo tako malenkostno v primeri s sedanjim nočnim življenjem. In Ljubljančanom je manjkal podžigajoč temperament, čeprav so se že tako razživeli pri pokušanju žlahtne kapljice. Če pride Ljubljančan te dni na veselični prostor, ga ne bo več prepoznal.

Že pri vhodu je takšna gneča in vrvenje kot v Mohamedovih nebesih. In zdaj si v resnici v Babilonu. Vsi jeziki sveta (kot pač sliši Ljubljančan) se mešajo. To seveda nikogar ne moti, da n. pr. govore Ljubljančanke s Čehi češko, oni pa z njimi slovensko. Na veseličnem prostoru pa seveda ni glavno konverzacija. Važnejše so pogrnjene mize, kjer se vsi najprej razumemo ter smo najprej mednarodni, kajti kozarce zvračamo vsi enako. Povsod se oglašajo godbe. Poskočno kolo marsikoga vzpodbode kar v drevoredu, kjer je idealna gneča za žeparje. Plesišča so tako natlačena, da se ne moreš zavrteti pri najboljši volji. Plesalci si pa znajo pomagati na ta način, da se gibljejo namestu v krogu v pokončni smeri. Da je takšna gneča na plesiščih, zasluži priznanje pred vsem ljubljanska mladina, ki niti ne pomisli, da bi gostje tudi radi plesali. Godba igra kolo, naša nadebudna mladina pa poskuša plesati valček.

Zvesti prijatelji veseličnega prostora na velesejmu se žrtvujejo tudi zdaj. Kot ob velesejmskih dneh ponuja možak v veliki stojnici »reklamne čokolade«. Zdaj seveda z mnogo večjim uspehom. Možak, ki je delil na velesejmu »gratis« polnilna peresa, je tudi zdaj središče zanimanja pod rdečo marelo. Ponuja pa tudi skrivnostne kovinske žabe, ki ubogajo sleherni ukaz . . . Na velesejmu je rabil samo nemščino, zdaj se pa poslužuje vseh slovanskih jezikov. Formule za ponujanje v jezikih, ki jih ni vešč, ima natipkane na papirju, obešenim na palici marele. Tu sta tudi možaka z »aparati« za univerzalno določanje bolezni. Brez njunih »aparatov« bi pa veseličnі prostor ne skrahiral, marsikdo bi lahko zapravil pri bolj pošteni »neumnosti« tiste dinarčke.

Takšne potrebne »neumnosti« so razne priprave za prepotrebno premikanje, vrtiljaki, avtodrom in »vesela vožnja«. Ne smemo omalovaževati bolšjega cirka; pred njim vabi klovn z glasom, kot da ga derejo na meh. Vrtiljaki se vrte zasedeni, človeku igra srce, ko opazuje vse to neznansko veselje, čeprav se ne vrti še on. Avtodrom je tudi rentabilen, vse je rentabilno na veseličnem prostoru. Senzacija nad senzacijo, vožnja z motociklom po navpični steni privablja množice. Na tresočem vrtiljaku se valjajo ljudje z nepopisnim užitkom. Ne, tako veselo še ni bilo na velesejmskem veseličnem prostoru! Ljudje imajo denar! Veselo je pri nas, imenitno, samo, da bi nam ne bilo treba vzdihovati, da se bo tako hitro končalo!

Za tribunami

Nenavadno pester pogled je bil na prostor za glavno tribuno, kjer so se sokolske čete formirale. Tam je vladalo povsem svojevrstno življenje. Brž ko je vkorakala na telovadni prostor ena vojska Sokolov ali Sokolic, že se je zbirala druga, da zavzame mesto prve. In ko se je prva vračala s telovadišča in druga korakala nanj, sta se obe vojski pozdravljali z »Nazdar« in »Zdravo« — prav kakor bi se poslavljali in druga drugi želeli srečno, drugi prvi zaslužen počitek, prva drugi zmago in srečen povratek.

Za marsikoga je bilo to novo sokolsko doživetje. In se je tam vse trlo ljudstva ki je občudovalo to bratstvo in disciplino sokolskih krdel.

Naši kraji in ljudje

Počastitev mučenikov in junakov

Beograd, 29. junija.

Od vseh vidovdanskih proslav po cerkvah in šolskih zavodih je bila najsvečanejša in najbolj ganljiva proslava na univerzi. V avali stare univerze so bile velike marmornate plošče z imeni nekdanjih dijakov, ki so padli in pomrli med vojno, okrašene z lavorjevimi vejicami. Vidovdanska proslava na univerzi je bila v prvi vrsti posvečena mladim intelektualcem, ki so narodu in domovini žrtvovali svoje nadepolno življenje. Te proslave se je udeležilo tudi mnogo staršev in sorodnikov dijakov, ki so na oltar domovine položili svoja življenja.

Značilna vidovdanska proslava je bila tudi v Kruševcu. S proslavo Vidovega dne je namreč Kruševac združil tudi proslavo stoletnice svojega osvobojenja. Kruševac je bil središče nekdanje samostojne srbske države in pod vlado kneza Lazarja, ki je padel na Kosovem, se je začelo mesto najlepše razvijati. Kosovska tragedija je zaradi tega posebno težko prizadela to staro srbsko mesto. Z lepo proslavo je bila združena tudi zanimiva razstava raznovrstnih spominov na kosovske mučenike in junake.

S »Kraljico Marijo« po Sredozemskem morju

Nica, 21. junija.

Prišli smo v Monte Carlo tako, kakor se je prikazal svetopisemski Bog Mojzesu, v blisku in gromu, dodati imam samo še ploho, ki se je vlila kakor iz škafa. Ljubljančani bi bili odločno mnenja, da smo skoro doma, tako domač je bil ta sprejem na Côte d'azur. Sonce, ki nam je bilo zvesto vse dni od Splita dalje, nas je zapustilo sedaj prvikrat. Poročila so dospela sicer že pred dnevi, da na celem kontinentu dežuje, vendar smo mislili, da je vsaj sinja obala Riviere izvzeta.

Kako je bilo na Korziki, bodo povedali izletniki, ki so se udeležili izletov. Bil sem zaposlen pri oficielni delegaciji, pa se jih nisem mogel udeležiti, tudi če bi se jih hotel. Pa nisem nameraval. Izleti so stvar, ki imajo svojo dobro stran. Človek ni vedno istega mnenja kot prospektor izletov, pa je lahko na eni ali na drugi strani razočaranje. — Ajaccio sam na sebi je zanimiv in ni dvoma, da je narava Korzike vplivala na karakter in usodo moža, po katerem je Korzika postala svetovno znana in od česar spomin na mestece Ajaccio sploh živi.

Jadranska Straža hoče s tem svojim prvim potovanjem navezati stike z mornarico v Franciji, ter je razen tega nastopila tudi oficielno na Krfu, kjer se je odposlanec francoskega poslaništva v Atenah, franc. konzul na Krfu, uradno en plein parade udeležil svečanosti na Vidu ter govoril imenom francoske republike pozdrav in zahvalo na Vidu počivajočim herojem. Drugi pozdrav JS je veljal, kakor že omenjeno, rojstnemu mestu Napoleona. Dalje je v programu pozdrav Nici in Cannesu, kjer bodo posebne delegacije sprejete od mestnih načelstev.

Za udeležnike tega potovanja postajajo bol in bolj cilji in pomen JS tudi z ozirom na tujino prozornejši in jasni. Predavanje pisatelja Nika Bartulovića je bilo posebno v tem pogledu poučno, ker je govoril o ciljih JS in njenem pomenu. Omenil je, da bo JS nadaljevala s takimi izleti, ki naj širijo obzorje članstvu in tvorijo propagando za njene smotre. Brez morja ni svobode, naše luke so vrata v svet, morje daje velike koristi, nalaga pa tudi obveznosti, da si njegovo posest varujemo in jo vedno sproti osvajamo. Malo je narodov, ki so tako srečni, da imajo za obrambo že takoj v naprej *šesto bojnih ladij — to so namreč naši dalmatinski otoki*, kakor je neki novi italijanski pisatelj poudarjal, ko je opozarjal na Dalmacijo.

Potovanje JS je za vse udeležnike užitek — morda bo zaradi pregovora, da ni pravila brez izjeme — tudi tukaj kaka bela vrana, v celoti pa smo vsi hvaležni JS, da je priredila ta izlet ter se bomo gotovo tudi pri drugih podobnih izletih radi takoj javili za udeležbo. V kratkem več iz Marseilla.

Dr. J. Č.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Silne nevihte v južnih krajih

Strahote orkana v Vojvodini in Sremu — Opustošeno Ovčje polje

Novi Sad, 29. junija.

V ponedeljek popoldne so nastale strašne nevihte, ki so se v torek popoldne ponovile ter napravile velikansko škodo v srednjem delu Bačke in v Sremu. Te nevihte, med katerimi so divjali silni orkani, so zahtevale tudi 7 človeških žrtev. Gmotna škoda še ni ocenjena, znaša pa gotovo več milijonov. Okrog Sivca je dobrih 20 minut padala toča v velikosti golobjih jajc. Po tej strašni toči so bila polja popolnoma stolčena. Tako močne toče ne pomnijo niti najstarejši prebivalci. V teh krajih so bile hude nevihte s točo tudi konec maja in je tam popolnoma uničeno žito, močno oškodovani pa so tudi sadonosniki in sploh vsi nasadi. V sremskih krajih toče sicer ni bilo, silni nalivi pa so polegli in steptali žito, tako da ni upati, da bi se še popravilo. V Sremu je največ škode v okolici Bučinca. Tam so bile najhujše nevihte v torek proti večeru. Blizu te vasi je elementarna nesreča zahtevala prve človeške žrtve. Kmet Josip Lacek se je s svojimi sinovi med ploho zatekel pod neki skedenj, v katerega pa je udarila strela. Kmet je bil takoj mrtev, dva njegova sinova pa sta težko poškodovana in so ju sosedje v zadnjem hipu rešili iz gorečega skednja. Tretji sin, ki je na begu pred nevihto malo zaostal, pa je pred nesrečnim skednjem ostal nepoškodovan. Ostale žrtve strele so iz okolice Rume in so bile vse zajete od nevihte na polju pri delu

Beograd, 29. junija.

Nad Ovčjim poljem je v torek popoldne besnela silna nevihta s točo, ki je napravila veliko škodo. Pred izbruhom nevihte se je nebo nenadoma tako potemnilo, da je postalo temno, kakor v poznih večernih urah. Ljudje so bili na njivah in so v paničnem strahu iskali zavetja pred nevihto. Po hudi plohi pa se je začela vsipati gosta in debela toča in ko je prenehala, je velik del Ovčjega polja sličil ledeni pustinji. Na njivah in travnikih je ležalo toče za dobrih 10 cm na debelo. Na Ovčjem polju se vrstijo nevihte že od začetka maja, nalivi in tudi toča so že pred tedni napravili precej škode, sedanja škoda pa je ogromna.

Dijakov vedno več, uspehov pa manj

Na zagrebških srednjih šolah so na Vidov dan razdelili spričevala
Vsak peti Zagrebčan — dijak

Zagreb, 29. junija.

Na Vidov dan so prejeli dijaki srednjih šol svoja spričevala in je sedaj v mnogih rodbinah velika skrb in nevolja. Zaključek šolskega leta ni ugoden v splošnem že zaradi tega, ker je bilo v preteklem šolskem letu več dijakov, uspehi pa so slabši. Srednje šole je izdelalo 5225 dijakov od 7549. Popravne izpite jih ima 1528, padlo jih je 593, ostali pa niso bili klasificirani. Najboljši uspehi so na škofijski klasični gimnaziji, kjer je razrede uspešno dovršilo 93.93 odstotkov dijakov. Najslabše uspehe pa izkazuje I. moška realna gimnazija, kjer je razrede izdelalo samo 60.66 odstotkov. Povprečno so tudi v Zagrebu boljši uspehi na strokovnih šolah.

Če prištejemo k akademikom in srednješolcem tudi obiskovalce ljudskih šol, obrtno-nadaljevalnih šol in raznih obveznih strokovnih tečajev in primerjamo to število s številom prebivalstva po zadnjem ljudskem štetju, vidimo, da tvorijo dijaki in šolarji nad 18 odstotkov prebivalstva ali, drugače rečeno, da je vsak peti Zagrebčan — dijak. Ob zaključku šolskega leta se ponovno ugotavlja, da so šole prevelika atrakcija za starše in da tvorijo tudi zaradi tega zelo težak problem.

Za napredek Dolenjske

Elektrifikacija kot življenjska potreba Dolenjske — Preskrba s pitno vodo — Najnujnejša cestna dela

Ljubljana, konec junija.

Na zadnjem družabnem večeru, ki ga je priredilo društvo »Krka« v tej sezoni, je društveni predsednik g. dr. Perko govoreč o gospodarskih ciljih društva razložil marsikaj, kar se snuje in uresničuje po privatni iniciativi in s pomočjo banske uprave v splošni napredek Dolenjske.

Tako so že gotovi proračuni in načrti elektrifikacije iz Ljubljane proti Kočevju in na drugi strani proti Novemu mestu in Krškem. Letos najpozneje do novembra bo že izpeljan daljnovod iz Černuč do Grosuplja, kjer bodo zgradili večjo transformatorsko postajo, na katero se bo priključilo zagraško omrežje, da postane tam tok sigurnejši. Potreben kredit za elektrifikacijo do Grosuplja je že zagotovljen. Banovina bo dala 300.000 Din, Pokojninski zavod pa 600.000 Din. Z nabavo potrebnega materiala se je že pričelo, tako da bodo delavci pričeli kopati že meseca avgusta. Od celotnega zneska 900.000 Din bo šla ena tretjina za nabavo materiala v inozemstvo, dve tretjini pa bosta ostali doma.

Prihodnje leto bodo Kranjske deželne elektrarne nadaljevale z elektrifikacijo od Grosuplja do Kočevja, kjer ima banovina svojo lastno kočevsko elektrarno. Ti kraji bodo gotovo dobili elektriko že prihodnje leto, ker so deželne elektrarne pogodbeno vezane, da jim jo dajo. Nadaljevala se bo tudi elektrifikacija krajev od Grosuplja proti Novemu mestu, ki bo tudi prihodnje leto izvršena. Stroški bodo znašali za omrežje proti Kočevju okoli 2 milijona, proti Novemu mestu pa poldrugi milijon dinarjev. Najtežja bo elektrifikacija od Novega mesta proti Krškemu in Brežicam. Stroški so preračunani na okoli 8 milijonov.

Z elektrifikacijo Dolenjske bo uresničena ena izmed življenjskih potreb Dolenjske. Doslej ni bilo za industrijski, obrtni in kmetijski obrat energije na razpolago. Sedaj dobiva Dolenjska možnost, da se preskrbi z električno energijo tako za razsvetljavo kakor tudi za pogon. Tako bo polagoma ustvarjen eden bistvenih pogojev za tujski promet na Dolenjskem. Ali ni žalostno n. pr., da je mesto Krško še vedno brez elektrike in vodovoda?

Tudi pomanjkanju pitne vode, ki je tako občutno v Suhi Krajini — v občinah žužemberskega sodnega okraja in tudi v kočevskem okraju, se bo odpomoglo. Higienski zavod je sicer že na mnogih krajih priskočil na pomoč, potrebno pa je še nebroj vodnih naprav, da se ne bo več dogajalo kakor dosedaj, da bi ob suši morali ure daleč dovažati vodo. Po zaslugi Higienskega zavoda se delajo načrti za 110 km dolg vodovod v Suhi Krajini. Začetna dela je omogočila banovina, ki je dala 150.000 Din samo za načrte in trasiranje. Ministrstvo socialne politike je votiralo 15 milijonov kredita, enak znesek pa bo dala tudi banovina. Načrti za vodovod so že eno leto v delu. Še letos bosta dovršeni kapnici v Dečji vasi pri Trebnjem in v Podgradu (veljali bosta pa okoli 60.000 Din), dalje vodnjak v Podljubnu (18.000 Din), majhen vodovod v Gornjem Suhadolu (60.000 Din) ter vodnjak v Gradišču pri Vel. dolini pri Krškem (12.000 Din). Za 6 km dolg vodovod v Cerkljah pri Krškem že polagajo cevi. Ta vodovod bo stal okoli milijon dinarjev. Več vodovodnih naprav bo zgrajenih tudi v kočevskem srezu: v Grčarici vodovodno zajetje (50.000 Din), v Koprivniku cisterna (100.000 Din), v Škrilju pa zajetje studenca z rezervarjem (80.000 dinarjev). Pri vseh teh stroških niso zapopadena težaška dela, s katerimi prispevajo občine.

Dolenjski primanjkuje tudi komunikacij. Potrebna je nova cesta Sevnica - Št. Janž, progo Ljubljana - Karlovec pa je treba temeljito popraviti. Potrebna so še druga temeljita popravila in gradbe novih cest. Za sedaj bi bilo zelo ustreženo, če se razširi in mestoma utrdi sedanja že obstoječa cesta preko Kočevja na Delnice. Prav tako je potrebno razširjenje ceste Kočevje-Žužemberk - Novo mesto in izboljšanje ceste Ljubljana - Novo mesto - Zagreb. Eminentne važnosti bi bilo tudi razširjenje ceste Sevnica - Št. Janž - Trebnje - Žužemberk, da bi se promet na Jadran vršil lahko tudi s te strani.

Pri pokvarjenem želodcu, plinih v črevesu, slabem okusu v ustah, čelnem glavobolu, mrzlici, zapeki, bljuvanju ali driski, učinkuje še kozarec naravne **»Franz Josefove« grenčice** sigurno, naglo in prijetno. Znameniti zdravniki za želodec izpričujejo, da se izkaže uporaba **»Franz Josefove« vode** kot prava blagodat za po jedi in pijači preobložena prebavila. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Proslava 55letnice guštanjskega gasilnega društva

Guštanj, 29. junija.

Leta 1878. je nastalo eno izmed prvih v Mežiški dolini po nekem večjem požaru gasilno društvo v Guštanju. Od sedmih tedanjih ustanoviteljev živi še samo g. Krajger Filip, čestitljiv starček, ki je edina živa priča razvoja društva v teku 55 let. Iz majhne peščice mož in fantov, ki so prvotno predstavljali društvo, se je vsajeno drevesce razraslo v mogočno drevo in šteje 14 častnih, 35 podpornih in 105 tehnično izvežbanih rednih članov z motorno brizgalno in avtomobilom.

V proslavo tega jubileja bo društvo dne 2. julija razvilo svoj društveni prapor, umetniško delo sester uršulink iz Maribora. Korotanska gasilska župa priredi na ta dan obvezen zlet. Prapor se bo tudi blagoslovil. Guštanjci vabijo prijatelje gasilstva, da se lepe prireditve v obilnem številu udeleže.

Razno iz Prekmurja

Murska Sobota, 28. junija.

Sokolsko društvo je imelo v nedeljo 25. t. m. slab dan s svojim vsakoletnim telovadnim nastopom, ker je lilo preko vsake mere. Vse velike priprave, vse delo je bilo zaman. Kljub skrajno slabemu vremenu pa je bilo po ulicah živo. Naši četaši so v izredno lepem številu prihiteli v Mursko Soboto. Pa tudi naraščaja in dece je bilo mnogo. V dopoldanskih urah pa je le okoliška deca prišla na svoj račun. Prav posrečena misel je namreč bila lutkovna predstava v Sokolskem domu, ki je bil ob tej priliki nabito poln navdušene mladeži. Mojster Abakumov je tako dovršeno izdelal nove lutke za igrico: »Gašperček v peklu«, da je lahko ponosen na svoje delo. Lutke, tehnična oprema odra in nove kulise so pripomogli igrici do popolnega uspeha.

Dogodek za Mursko Soboto je bilo gostovanje mladinskega zbora iz Gornje Lendave. Naši malčki iz Goričkega so se tokrat postavili in moral je biti ponosen na nje, kdor ljubi svojo prekmursko zemljo. Na koncertu so bili zastopani naši domači skladatelji in narodne pesmi. Ob zaključku koncerta je predsednik učiteljskega društva g. upravitelj Gabrijelčič poklonil šopek agilni voditeljici zbora gdč. Županovi. V odmorih je igral domači orkester pod vodstvom g. prof. Justina.

Nedavno je zgorelo gospodarsko poslopje posestnika Franca Berka v Vaneči. Ogenj je izbruhnil okrog polnoči in je bila v hipu lesena zgradba vsa v plamenih. Kljub takojšnji pomoči se je dalo prav malo rešiti iz plamenov. Stavba je pogorela do tal, zgorelo pa je tudi vse gospodarsko orodje in vozovi. Povzročena škoda je precejšnja in je le delno krita z zavarovalnino. Kako je ogenj nastal, je še uganka. Sumijo pa, da je kak tujec prenočeval na skrivaj v gospodarskem poslopju in ga po neprevidnosti zanetil.

Tihotapstvo ob naših mejah bo kljub številnim žrtvam ostalo prava strast prebivalstva. Kakor bi jim bilo v krvi, tihotapijo vse, kar jim pride pod roke, četudi je zaslužek pri tem prav minimalen. Tako so v Kuzmi naleteli graničarji na tihotapce, ki so nameravali vtihotapiti čez mejo nekaj sto jajc. Tihotapci pa so pri tem nenadnem srečanju pustili vsa jajca graničarjem, sami pa so se razgubili v noč.

Pred kratkem so nekateri posestniki in obrtniki ustanovili gospodarsko zadrugo za Prekmurje r. z. z o. z. v Murski Soboti. Opravilni delež, ki ga mora plačati vsak član znaša 100 Din, a povrh tega jamči vsak član še z desetkratnim zneskom. Glasom pravil namerava ta zadruga trgovati z vsemi predmeti, potrebnimi v kmečkem gospodarstvu, in tudi z živino.

HOTEL IN RESTAVRACIJA KOVAČ,
Zagreb, Gajeva ulica št. 31. Telefon 73-35.
Zajamčeno čiste sobe po 25 do 35 Din. Prvovrstna domača kuhinja. Izbrana naravna vina. Velik in hladen vrt. Pri bivanju preko 24 ur 15 % popusta. — Priporoča se lastnik DJURO PAJIĆ. 261/a

Vsaka pametna in odlična dama
uporablja za vsakodnevno intimno in zanesljivo nego čistosti v solniku kopališča Ischl pridobivano blagodišečo sol za izpiranje Isla-izplakovalno sol. (Isla Spülsalz). Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Za Jugoslavijo: Paracelsus k. d., Zagreb 3.

KURJA OČESA
Najboljše sredstvo proti kurjim očesom je mast »Claven«
Dobite jo v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča. — Čuvajte se ponaredb!
M. HRNJAK, lekarnar — SISAK.

Med neštetimi ponesrečenci
Jutrovega nezgodnega zavarovanja ni bilo niti enega, kjer bi od Zavarovalnice »Triglav« izplačana zavarovana vsota po Din 10.000.— ne pomenila za preostale veliko, če ne vsega. Naročite »Jutro«, zagotovite svojcem podporo.

Razkrinkana družba krivoprisežnikov

V Senti so spravili na varno 13-člansko družbo, ki je po naročilih krivo prisegala — Med aretiranci sta tudi dva odvetnika

Subotica, 28. junija.

Po dolgi preiskavi je policija v Senti razkrinkala nevarno družbo, ki je s svojimi člani in najetimi pomočniki »pomagala« pri raznih procesih z lažnim pričevanjem in krivimi prisegami. Zaprli so 13 oseb, med katerimi sta tudi dva odvetnika, ki sta imela poslovne zveze s to družbo za nabavo lažnih prič in krivih priseg. Preiskava je spravila na dan zanimive primere moralne pokvarjenosti in pohlepa po denarju. Razkrinkani krivoprisežniki pa si še nekako štejejo v dobro, ker se niso bavili z navadnimi zločini, kakor n. pr. s tatvino in ropom. Sodelovali so samo pri raznih procesih in »korigirali« srečo raznih pravdarjev.

Iz poslovanja te dobro organizirane družbe sta značilna posebno dva primera: V Subotici so se dolgo časa pravdali dobavitelji z nekim bogatim žitnim trgovcem, ki ni hotel izplačati dogovorjenih velikih zneskov za blago, ki ga je prejel točno po sklenjenih pogodbah. Trgovec je kazal neko drugo pogodbo, o pogojih kupčije, ki so jih predložili tožitelji, pa je trdil, da so izmišljeni. Plačati bi moral več stotisočakov pa se je pritožil in je pri drugi razpravi nastopil njegov sin, ki je trdil, da je sam brez očetove vednosti podpisal pogodbe, ki jih imajo v rokah dobavitelji. Na ta način bi se bil bogati trgovec izmazal, če se ne bi bilo izkazalo, da je priča, ki se je izdajal za njegovega sina, — član družbe krivoprisežnikov, ki je prevzel ulogo sina, ki ga sploh ni doma.

V drugem primeru pa je neka šivilja tožila svojega zapeljivca, ki jo je tudi okužil. Možakar je znan bogatin in je bil pri prvi razpravi obsojen na odškodnino 200.000 Din. Potem pa se je pritožil ter najel pri družbi krivoprisežnikov dva možakarja, ki sta pri drugi razpravi povedala, da sta bila v intimnih odnošajih s tožiteljico, da sta jo okužila in da je tako toženec popolnoma nedolžen. Tudi to krivo pričevanje bi bilo odločilno, če ne bi bila že pravočasno razkrinkana nevarna krivoprisežniška družba.

Ta afera je vzbudila veliko senzacijo, preiskava pa se še nadaljuje in pride pod ključ še več sokrivcev in poslodajalcev doslej zaprtih krivoprisežnikov.

KULTURNI PREGLED

Masaryk in Dostojevski

Profesor praške univerze Jiří **H o r á k** je spisal studijo o Masaryku in Dostojevskem. Knjigo je objavil Jan **L a i c h t e r**, znani praški založnik filozofskih spisov. Med njegovimi izdanji so zastopani vsi večji avtorji od **B e r g s o n a** do **V o l t a i r e j a**. Horakova studija mi je všeč predvsem zaradi tega, ker je pisec ob proučevanju filozofa Masaryka in pesnika Dostojevskega spisal svojo lastno izpoved. Tudi v kritiki odločuje osebnost: za vsako besedo naj čitatelj občuti, da tu napisani stavki niso samo možganski domisleki, marveč da za njimi stoje avtorjevi boji, razočaranja in nade. Abotno je govoriti o absolutni objektivnosti. Vse mora iti skozi naš subjekt, tudi objektivno mišljenje o kakšni stvari ali osebi. Ker obstoji samo eden relativno človeški **j a z**, je subjektivna kritika vzlic vsem svojim napakam najzanimivejša in najzanesljivejša.

Druga prednost Horáka je jasnost. Jasno misli, zato tudi jasno piše. Ima mnogo čuta za celoto, zajema jo z vseh strani in ne miruje, dokler ne prodre v arhitektonsko skrivnost dela. Njegova studija se razvija počasi in organsko kakor živo bitje, ki polagoma rase, dokler ne doseže viška. Znan mi je Horákov esej o Ivi **V o j n o v i ć u**, ki ga karakterizirajo enake vrline, namreč širina nazora, globina misli, jezikovna plastičnost in skladna monumentalnost.

Studija o Masaryku in Dostojevskem je izčrpen prikaz poglavitnih idej, ki so mučile in še danes mučijo misleče in čuvstvene ljudi. Le-ti niso zadovoljni z materialističnim reševanjem filozofskih in socialnih problemov, zato iščejo rešitve v svobodnem, neomejenem carstvu idej. Za **M a r x a** in skrajne levičarje je želodec vse; v neutešenem gladu so vzroki in posledice svetovne krize. Za Marxa in prof. Horáka obstoji drugi, silnejši vzrok, ki se kaže v **n o e t i č n i h** odnosih človeka nasproti človeku. **Ne odloča ekonomija, marveč morala.** Skrajna sebičnost je omamila ljudi; goli, zverinski nagon je porušil vse ograje in jezove, hoteč doseči zaželjeni plen. Danes so na svetu v toliki meri kot še nikdar v zgodovini človeštva nakopičena bogastva, živila, blago in zlato, vendar pa je le redkokdaj v preteklosti bila beda večja kakor v dneh tolikanj hvalisane splošne civilizacije. Kje je vzrok? V zločinskem instinktu človeka, ki se je v svetovnem pokolju rešil odgovornosti, ozirov in čuta dolžnosti. O morali ni več besede, a brez morale je človeška družba samo čreda zverin

Ni samo slučaj, da nam je baš J. Horák razložil pomen Masaryka v češki filozofiji in književnosti. **E t i k a** mu je izhodišče. Tudi Horáka so mučili isti problemi, zlasti problem, kako spraviti v sklad svojo osebnost z ostalim svetom. Človek je po svoji usodi sam, vendar pa je del ogromne celote. In če se hoče rešiti in razviti, mora žrtvovati svoj jaz, da bo v skladu s svetom. Biti mora aktiven in pasiven, voditi in biti vóden. Prežet z idejo edinstvenosti vsega, kar je ustvarjeno, je Horák začel proučevati spise T. G. Masaryka. Preko njega je doumel tudi Dostojevskega. Oba sta »lice in naličje« ene in iste ideje, gledane z osebne perspektive. Oba iščeta rešitve v etiki. Obojico preganja nemir in neutešljiva želja po spoznanju. Ta se je docela prepustil mislim, oni čuvstvom; odtod borba med živim filozofom in smrtnim pesnikom - modrecem, ki zanima estetika in misleca J. Horáka. Podrobno zasleduje razvoj te stopnjevite borbe, ki doseže višek v trenutku, ko se Masaryk obrne proč od Dostojevskega, preverjen, da Rusija ne bo mogla rešiti Evrope, marveč nasprotno: da bo pospešila njeno propast.

Ta dramatski moment je najbolj zanimal J. Horáka. Skušal je združiti pesnika in filozofa v celoto in tako uravnotežiti sebe in vse one, ki so na poti, da najdejo svojega Boga in svoj življenjski smoter, kar je v bistvu eno in isto. Horák pa ta logični sklep docela prepušča čitateljem. Spoznali so vse mogoče miselne in čuvstvene zablode ter stranpota volje; bili so opozorjeni na vse pogibeli, ki jih prinaša pretirani individualizem in je zdaj njihova naloga, da najdejo pot, ki vodi k popolnemu duhovnemu osvobojenju.

Pred vojno je bil hladni razum neomejen gospodar kulture in civilizacije. Po svetovni katastrofi je nastopil goli, elementarni nagon, da uniči in pomandra vse pridobitve minulih vekov. Iz ene skrajnosti smo padli v drugo: da bi premagali ošabni intelektualizem, smo poklicali na pomoč nihilistične bese. In med tema nepremostljivima nasprotjema se ziblje občutljiva tehtnica človeške vesti. Rešitve pa ni zgolj v umu in ne zgolj v čuvstvu, marveč v njuni spojitvi.

Če ne bodo današnji politiki in umetniki razumeli te nepobitne resnice, tedaj gorje nam in našim potomcem. Hvala Bogu, da se že kažejo znaki iztreznitve, in če nas leti ne varajo, tedaj bo po močnih političnih in gospodarskih trenjih zmagal razum, združen z voljo in čutom dolžnosti. Politika in gospodarstvo spoznavata svoje usodne napake, filozofi se odvračajo od diskontinuitete kakega C. **J a s p e r a** in R. **F e r n a n d e z a** in iščejo novo sintezo. Glasba se vrača k melodiji, slikarstvo k risbi in kompoziciji, književnost k enotnemu svetovnemu nazoru in veri v končni smoter vseh človeških prizadevanj.

In kako naj se pospeši ta splošni preporod? Treba je okrepiti vero v svoj narod, človeštvo in Boga, zakaj če verujemo v te, ne bomo zanikavali niti sebe. Kdor se zanikuje, ta propada. Zanj je edina logična rešitev — smrt. Toda človeku, naj bo še tako beden, se hoče življenja. Afirmacija življenja pa je delo. Kdor dela, se sproščuje drobne sebičnosti. Preko dela se bo pomiril tudi s svojo skromno ulogo in si bo prizadeval, da vsestransko razvije svoje sposobnosti. Delo je še vedno edino zdravilo zoper pesimizem, ki sicer v razvratu išče svojih žrtev. Optimizem je bojevit in odporen: ojačuje ga vera v končen, za sedaj še neznan smoter. Volja, da dožene ta smoter, najbolj dokazuje, da **j e**.

B. Lovrić (Praga).

Cankarjevega »Kralja na Betajnovi« bo uprizoril v soboto, dne 1. julija Dramski studio zagrebškega gledališča.

Josip Rijavec bo v soboto gostoval v zagrebški operi kot de Grieux v Massenetjevi »Manon«.

Delovanje Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti. Na slovesnem letnem zboru Jugoslov. akademije znanosti in umetnosti, ki je bil dne 28. t. m., je njen književni tajnik dr. Dragutin Boranić poročal o delovanju v minulem poslovnem letu. Akademija je izdala devet knjig, med njimi 245. knjigo »Rada« zgodovinsko-filološkega in filozofsko-pravnega razreda, 246. knjigo matematično-prirodoslovnega razreda, nov zvezek »Zbornika za narodni život: običaje južnih Slovena«, 18. zvezek »Prirodoslovnih istraživanja kraljevine Jugoslavije«, 45. zvezek »Letopisa«. V kratkem bo izdala »Gradju za povijest književnosti hrvatske« v redakciji dr. Fanceva, nov zvezek korespondence vladike Strossmayerja, »Codex diplomaticus« in več knjig rednih izdaj. — Nadalje je tajnik izčrpno poročal o delovanju Biološko-okeanografskega instituta v Splitu, ki je skupna naprava Jugoslovenske in Srpske akademije. Institut bo v doglednem času dobil posebno raziskovalno ladjo. Izdal je že dva zvezka svojih del z naslovom »Acta adriatica«. Iz ostalega poročila posnemamo, da naši znanstveniki sodelujejo pri velikem delu, ki ga pripravlja Mednarodna unija akademij: Arheološki karti rimskega imperija.

Domače vesti

• **Proslava 70 letnice Narodne čitalnice v Kranju.** Ob priliki 70 letnega jubileja Narodne čitalnice v Kranju bo otvorjena v dneh 1. in 2. julija v knjižnični dvorani Narodnega doma društvena razstava, ki bo nudila mnogo zanimivosti in dragocenih spominov, ki jih hrani društvo, kakor pisma biskupa Strossmayerja, knjigo odličnih gostov ter podroben pregled delovanja posameznih odsekov, kakor pevskega, godbenega, knjižničnega in gledališkega, ki ga bodo pojasnjevale razne slike, lepaki, tiskovine itd. Izredna atrakcija te razstave bo tudi novi mojstrsko izdelani Selanov relief mesta Kranja, ki ga je v letošnjem letu nabavilo Tujskoprometno društvo v Kranju. Razstava bo otvorjena 1. julija od 15. do 19. in 2. julija ves dan, vstopnina k razstavi znaša le 2 Din. Na razstavi bodo na razpolago tudi jubilejne brošure, ki jih je Narodna čitalnica založila ob priliki svojega 70 letnega jubileja in jim nastavila izredno nizko ceno 10 Din. Brošura bo vsem obiskovalcem razstave nudila oporo za razumevanje delovanja posameznih odsekov in vsebuje tudi vso zgodovino društva.

• **Izpremembe v naši vojski.** Na Vidov dan je bil objavljen velik vojni ukaz o napredovanju in odlikovanju v vojski. Med drugimi je napredoval v čin artilerijskega tehniškega generala Miloš Radivojević, v čin brigadnega generala pa generaštabni polkovniki Marko Mihajlović, Gjorgje Lukić, Velizar Antić, Lazar Tomić, Dragoslav Štefanović, Peter Aradžić, Jovan Antić, Milivoj Alimpić Lovro Rupnik, Sreten Todorović, Blaž Vrbica, Blaž Djokanović, Boško Toskić, Milutin Vučetić, Milan Radovanović, Dimitrij Čemerić, Dragoljub Stanković, Dimitrij Pavlović, Stevan Pešić, Milan Antić in Milutin Štefanović. Za poročnike korvete so imenovani absolventi pomorske vojne akademije v Dubrovniku.

SOKOLI! SOKOLICE!

Posetite slaščičarno in kavarno »Petriček« na Aleksandrovi cesti št. 6. — Prvovrstni sladoled in najboljše pecivo. 7493

• **Pilotska šola v Zagrebu.** Zagrebški Aeroklub ustanovi v kratkem pilotsko šolo, za katero mu je dala dovoljenje komanda avijacije. V šoli, ki bo v Borongaju, bodo nameščeni učitelji piloti. Že v prvih dneh se je za šolo prijavilo 40 kandidatov, med njimi šest Zagrebčank, ki želijo postati pilotke.

• **Skupščina jugoslovenskih abstinentov.** V Skoplju se bo v dneh 1., 2. in 3. julija vršila skupščina jugoslovenskih abstinentov. Prometni minister je udeležencem kongresa dovolil četrtinsko vozno ceno na državnih železnicah v dobi od 28. t. m. do 3. julija.

• **Avstrijski akademiki v Dalmaciji.** V Korčulo prispe ta teden prva skupina akademikov iz Avstrije, ki imajo na Orebiču svoj dom. Ta skupina ostane v Dalmaciji dva tedna. Za njo pride druga skupina in se bodo skupine izmenjavale do septembra.

• **Angleško brodovje na našem Jadranu.** V bližnjih dneh prispe na naš Jadran štirideset angleških vojnih ladij. Kot prva je včeraj prispela admiralska jahta »Brionia«.

• **»Simfonija Bosne«.** V Bosno je te dni prispel sloviti režiser Karl Hartl v svrho snemanja velikega zvočnega filma »Simfonija Bosne«. Filmska ekspedicija šteje sedemdeset članov, nad tristo statistov in opernih igralcev.

• **Oniksov marmor v Jugoslaviji.** V Tetovu so te dni v bližini tamkajšnjega samostana odkrili obilno ležišče onikso vega marmorja, kakršnega je doslej poznala samo Afrika. Ležišče tega marmorja je našel učitelj Peter Lazić. Ker pa je brez potrebnih sredstev, bo rudnik eksploatiral v družbi z Radom Pašičem, industrijcem v Beogradu.

DANES DRAŽBA

moških oblek, hlač, površnikov i. t. d. v PREŠERNOVI ULICI ŠT. 54

• **Pogrešanci iz svetovne vojne.** Okrožno sodišče v Mariboru je uvedlo postopanje, da se proglase za mrtve naslednji pogrešanci iz svetovne vojne: Karel Kraicar iz Budincev, Janez Preložnik iz Desternika, Franc Andrejek iz Trikova, Franc Čener iz Tišine, Jožef Franc iz Kovačevcev, Jurij Bokan iz Gornjih Slavečev, Janez Bunderle iz Kuzme, Jože Hajdinjak iz Rogačevcev, Jakob Mlakar iz Belavška, Štefan Andrejc iz Brezovice, Aleksander Gjerjek iz Bodoncev, Franc Poljanec iz Ločiča, Jože Bobnarič iz Ljutomera, Tomaž Meško iz Kajžarjev, Janez Horvat iz Nemšovcev, Josip Žohar iz Avliča, Karl Škaper iz Doliča, Anton Kramberger iz Zavrha, Jožef Bunderl iz Pranja, Miha Kutoš iz Pečarovcev, Jožef Molnar iz Gornjega Lakoša, Štefan Sömen iz Mali Poljane in Martin Brumen iz Peršetincev.

• **Med kopanjem je utonil.** V torek popoldne se je okrog 20 let stari natakar Justin Golob, po rodu iz Trsta in uslužben v Parkhotelu na Bledu, vozil v družbi z dvema tovarišema na čolnu po jezeru. Sredi jezera približno med Suvoborom in otokom so vse trije skočili v vodo, da bi se ohladili. Tedaj pa je Goloba nenadno prijel krč. Zaklical je na pomoč, toda preden sta mu mogla tovariša pomagati je že izginil v vodi. Tovariša sta za nekaj časa iskala, a njun trud je bil zaman. O nesreči obveščeni orožniki so potem še iskali truplo, a ga tudi niso mogli najti.

• **Avtobus je do smrti pozovil nekega voznika.** V torek dopoldne je Pečnikarjev avtobus peljal skupino čeških in slovaških izletnikov na Sušak. V Mlaki blizu Kočevja pa je avtobusu privozil nasproti neki voznik, ki sta se mu zdajci splašila konja. Spričo močnega sunka je zletel voznik tako nesrečno z voza, da je priletel prav pod zadnji kolesi avtobusa, ki sta šla čezenj. Nesrečni voznik je bil takoj mrtev.

• **Huda nesreča v džamiji.** V bosanski Vlasenici se je v tamkajšnji džamiji pripetila huda nesreča. Med šolsko službo božjo, pri kateri je bilo navzočih okoli petdeset šolskih otrok, se je vdrl strop nad 400 let stare džamije. Med navzočimi je nastala velika panika. Deset oseb je bilo pri tem nevarno ranjenih.

• **Sin ubil očeta, mačeho in dve sestri.** V Sajmu v okolici Velike Kikinde je dvaidvajsetletni Gjuro Ortik pretekli torek prišel pred hišo svojega očeta in zahteval, naj mu prepiše neko zemljišče. Ker je oče zahtevo odklonil, ga je sin udaril s sekiro po glavi, tako da je oče na mestu izdihnil. Pobesneli sin je nato s sekiro ubil tudi mačeho in obe njeni hčeri. Zločinec je bil aretiran in izročen sodišču.

• **Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobljeno perilo v najlepšo izdelavo.**

Iz Ljubljane

u— **Prekmurska svatba.** Poleg »pozvačinov« nastopijo na gostüvanju, ki bo jutri na Taboru zlasti še dve starešini, družbani in posvatbice (družice). Ženin se imenuje po prekmursko »mladoženc«, nevesta pa »sneha«. Ta dva seveda ves čas molčita, glavno besedo imajo ostali. Ne smemo pozabiti godca — harmonikarja, ki spremlja domače in tuje plese, brez katerih ni gostüvanja. — Govori »pozvačinov« in »starešini« pa bodo nudili vpogled v prekmursko narečje. Prav tako bo ljudsko petje podajalo tip naše melodije. Kdor bo slišal in videl vse to, si bo želel, udeležite se resnične gostije v Slovenski krajini.

u— **Zdravstveno stanje med udeleženci sokolskega zleta** je bilo tudi v teku včerajšnjega dneva razmeroma zadovoljivo. V bolnišnici so sprejeli kakih 30 bratov in sester, Jugoslovenov in nekaj Čehoslovakov. Nekateri so si prizadejali po nesreči lahke poškodbe ali pa so lahno oboleli. Beležijo tudi primer obolelosti za difterijo. Včerajšnji dan k sreči ni bil prevroč, ker je ponoči padal dež. Zato tudi med sprevodom ni bilo mnogo primerov nenadnih oboljenj in so samaritani po odredbi službujočih zdravnikov spravili vsega skupaj v bolnišnico kakih 6 Sokolov in Sokolic, ki jim je postalo nenadno slabo.

u— **Steklene drobce je jedla.** Po Ljubljani je že dalje časa pohajkovala brez posla in živela nemoralno življenje 35 letna vdova po brivskem mojstru Albina P., ki je po svojem pokojnem možu pristojna v Prago. Predsinočnjim je bila precej okajena in jo je stražnik iztrgal ponoči iz družbe nekih moških v Tivoliju. Stražnik je žensko vtaknil v zapor, kjer pa je dolgo časa uganjala razne nerodnosti in silno kričala. Proti jutru pa se je naveličala vpitja in je naenkrat utihnila. Pred zajtrkom jo je našel ječar na tleh skoro nezavestno. Nesrečnica je v zaporu ubila v oknu šipo in povžila več steklenih drobcev. Albino P. so prepeljali v bolnišnico, kjer so jo morali operirati.

u— **S češnje je padel.** Brezposelni delavec 24 letni Stane Š. si je včeraj zaželel češenj, ki jih pa ni šel iskat na trg. Na Erjavčevi cesti je zagledal na nekem vrtu lepo črešnjevo drevo. Brž je bil čez ograjo in tudi že na drevesu. Pozobal je že precej okusnega sadja, naenkrat pa se mu je zlomila veja in je podjetni mladenič padel na tla. Obležal je s hudimi poškodbami in so ga morali prepeljati v bolnišnico.

u— **Ukraden kovčeg.** V tivolskem parku, zlasti pa v Lattermanovem drevoredu, vlada te dni huda gneča. Tam so nameščene tudi številne stojnice, ki nudijo v nakup razno blago, posebno pa jestvine in slaščice. Včeraj dopoldne je spravil pri enem teh prodajalcev slaščičar Ivan Jurinac, košaro z obleko. Lastnik stojnice pa na košaro ni kaj posebno pazil, kajti kmalu se je je polastil neznan tat in jo odnesel.

u— **Žeparji na poslu.** Včeraj dopoldne, med časom sprevoda, ko je vladala na ulicah v špalirjih posebna gneča so stopili v akcijo tudi žeparji. Najbolje so se udejstvovali na Aleksandrovi cesti in pred glavno pošto, kjer so izmaknili trem osebam listnice. K sreči zneska v dveh primerih nista bila previsoka, a tretji osebi, neki dami, je tat odnesel denarnico s 450 Din.

u— **Interesantno predvajanje novih avtopnevmatik.** Tvornica M. Michelin iz Francije je predvajala včeraj opoldne na Napoleonovem trgu svoje nove Superconfort pnevmatike za osebne avtomobile. Predvajanje bo ponovila danes, v petek istotako na Napoleonovem trgu med 12. in 13. uro, nakar opozarjamo avtomobiliste, ki jih bo gotovo zanimala ta najnovejša izpopolnitev v konstrukciji avtopnevmatik.

u— **Družabni večer,** ki ga priredi Obrtniško društvo v Ljubljani svojemu Krapežu v povodu opustitve restavracije, bo danes v petek 30. t. m. v restavraciji Zvezdi. Udeležite se ga polnoštevilno!

u— **Izlet k slapu Savice** (Bled-Bohinj) priredi »Putnik« z odhodom danes ob 9. iz Ljubljane. Prijavite se takoj zjutraj pri »Putniku« v Gajevi ulici. Povratek popoldne.

Iz Maribora

a— **Dva odlična gosta.** Včeraj popoldne sta prispela z graškim brzovlakom v Maribor urednik »Narodnih Listov« g. Urban in profesor praške trgovske akademije dr. Uhlir, ki bosta zastopala centralo češkoslovaško-jugoslovenskih lig v Pragi na velikih manifestacijskih zborovanjih v Ljubljani. Odpotovala sta takoj dalje.

a— **Za nocojšnjo izredno sejo** mariborskega mestnega občinskega sveta, na kateri bo rešeno dvoje izredno važnih vprašanj, namreč nakup gradu g. Berdajsa v magistratne namene in pa najetje posojila za nujno potrebno zgradbo delavskega azila, vlada v vseh krogih prebivalstva velikansko zanimanje. Grajsko poslopje si je v podrobnostih ogledal preteklo nedelio v spremstvu predstavnikov mariborske mestne občine in pa v navzočnosti banovinskega konservatorja g. dr. Steleta tudi naš mojster, arhitekt g. prof. Plečnik, ki bo podal, enako tudi g. dr. Stele, samostojno pismeno strokovno mnenje glede gradu. Kolikor se doznava, stoji mojster na stališču, da je dolžnost mariborske občine, da na vsak način najde takoj primerna sredstva za odkup gradu in njegovo prepotrebno popravilo in obnovitev.

a— **Živahno vrvenje** je bilo tako na Vidov dan, kakor tudi na včerajšnji praznik sv. Petra in Pavla. V sredo dopoldne je priredilo Olepševalno in tujsko prometno društvo v mestnem parku promenadni koncert, na katerem je igrala vojaška godba pod taktirko kapelnika g. Svobode. Pa tudi včeraj dopoldne je koncertirala v mestnem parku vojaška godba, tokrat v korist »Združenja ruskih vojnih invalidov«. Po mestnih cestah, trgih in ulicah pa je pobirala ošlska mladina s puščicami prostovoljne prispevke v korist ruskih invalidov. Čeprav sta bila oba koncerta v mestnem parku dobro obiskana, se je vendar poznal močen odtok sokolskega članstva in ostalega občinstva, ki sta odpotovala na dvodnevne velike slavnosti v Ljubljano.

a— **Zaključek šolskega leta na državnem učiteljišču** je bil v začetku tega tedna z maturo, ki se je vršila pod predsedstvom ministrskega odposlanca univ. prof. g. dr. Milka Kosa, dočim jo je vodil na ženskem oddelku ravnatelj g. Kadunec. K maturi je bilo pripuščenih 121 kandidatov, od teh 50 moških in 71 deklic. Maturo je napravilo 30 kandidatov in 58 kandidatinj, po 11 absolventov in absolvenk bo delalo maturo v jeseni, 11 pa je bilo reprobiranih za eno leto.

a— **Zaključni izpiti na državni trgovski akademiji v Mariboru so se vršili v času** med 12. in 24. t. m. pod predsedstvom ravnatelja zavoda g. M. Dolenca. Izpit so napravili z odliko: Vanda Lašič, Hilda Lobe, Olga Makuc in Rado Šoštarič. Trije kandidati so bili reprobirani za 3 mesece.

a— **Agilna mariborska PT liga,** ki si je nadela veliko nalogo, zgraditi v Mariboru prepotrebni protituberkulozni azil, je sklenila poslati na počitnice na Pohorje 5 najpotrebnejših otrok siromašnih staršev. Liga zasluži za svoje lepo dejanje vse priznanje in splošno podporo v delu za dosego svojega velikega cilja.

a— **Mariborski lovci živahno streljajo** na skupnih strelskih vajah in prireditvah na radvanjskem vojaškem strelišču. Prihodnje strelianje na leteče golobe bo istotam v nedeljo 2. julija ob 14., streljalo pa se bo obenem tudi na vse lovske tarče.

a— **Za podaljšanje avtobusne zveze s Teznim.** Da ugodi že ponovnim prošnjam tezenskih občanov, je sklenilo ravnateljstvo mariborskega mestnega avtobusa podaljšati dosedanjo progo Glavni trg - Tezno do Prešernove ulice na Teznem. Če se bo proga obnesla, bodo odhajali avtobusi z Glavnega trga ob 7.08, 12.10 in 18.50, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa tudi še ob 19.20. V obratni smeri bi odhajal avtobus iz Prešernove ulice na Teznem ob delavnikih ob 7.25, 12.25 in 19.10, ob sobotah, nedeljah in praznikih pa tudi še ob 19.50. Omenjena proga bo ostala v prometu le v primeru, da bo dovolj frekventirana.

PROTI SONČNIH PEG ?.....
ORISOL CREME !

a— **Drobiž iz policijske kronike.** Predstojništvo mestne policije je prejelo v preteklih dveh dneh večje število ovadb in prijav, ki pa so se tikale večinoma le manjših prestopkov. V neki predmestni ulici je izvršila večja družba malopridnežev roparski napad, o katerem pa v interesu preiskave še ne moremo poročati nobenih podrobnosti. Policija je zaplenila pri neki osebi tudi več cerkvenih svečnikov, ki so bili očividno ukradeni. Na Vidov dan popoldne je bilo ukradeno iz veže javne bolnišnice skladiščniku »Splošne stavbne družbe« Jošku Resniku 2000 Din vredno, rdeče pleskano moško kolo znamke »Peugeot« z evidenčno številko 10.188.

Iz Celja

e— **Češkoslovaški Sokoli in Sokolice v Celju.** Danes ob 19.23 bo prispelo z vlakom iz Rogaške Slatine v Celje 150 češkoslovaških Sokolov in Sokolic. S kolodvora se bodo najprej podali v stanovanja v Zdravstvenem domu in rudarski šoli, nato pa se bodo udeležili družabnega sestanka v Celjskem domu. Jutri, v soboto dopoldne, si bodo ogledali mesto, opoldne bo obed v Celjskem domu, z brzovlakom ob 14.25 pa se bodo vrnili v domovino. Vabimo narodno občinstvo iz Celja in okolice, da se drevi v čim večjem številu udeleži sprejema dragih severnih bratov in sester na celjskem kolodvoru ter družabnega večera v Celjskem domu. Pokažimo češkoslovaškim Sokolom in Sokolicam povsod, kjerkoli se bodo pojavili, svoje bratske simpatije!

e— **Žrtve nesreč.** Na Vidov dan popoldne je na Sp. Rečici pri Laškem 20 letni železostrugar Josip Fleis doma po nesreči udaril po dinamitni patroni, ki je takoj eksplodirala ter mu odtrgala levi sredinec, prstanec in mezinec in težko poškodovala oba ostala prsta. Na Vidov dan je neki kosec na travniku po nesreči v zamahu s koso zadel 12 letnega posestnikovega sina Stanka Klančnika iz Lok pri Mozirju ter mu presekal levi podlaket do kosti in ga istočasno vrezal tudi v desno ramo. V Zrečah pri Konjicah je na Vidov dan pri stroju za žaganje lesa deska udarila 15-letnega najemnikovega sina Stanka Kukoviča z vso silo v trebuh. Kukovič je dobil smrtnonevarne notranje poškodbe. V Petrovčah je padel 12 letni sin brezposelnega zidarja Vinko Virt s črešnje in si zlomil levo nogo pod kolenom. V Trnovljah pri Celju si je 72 letna kočarjeva žena Jožefa Košeninova pri padcu zlomila desno stegnenico. Vsi ponesrečenci se zdravijo v celjski bolnišnici.

e— **Zopet drzen vlom ob belem dnevu.** V zadnjih mesecih so neznani zločinci izvršili že pet drznih vlomov ob belem dnevu v celjske trgovine. Najprej so vlomili istočasno v trgovini tvrdke Vegi in Bevc na Glavnem trgu in g. Goloba v Narodnem domu, potem v knjigarno Slomškove tiskovne zadruge in v trgovino g. Kolbezna v Prešernovi ulici in nekaj dni zatem v trgovino g. Boruška v Prešernovi ulici. V zadnjem času so vlomi prenehali, na Vidovdan v opoldanskem odmoru pa je bil izvršen zopet drzen vlom. Zločinci so si sedaj izbrali trgovino Nabavljalne zadruge drž. uslužbencev v poslopju starega okrožnega sodišča v Prešernovi ulici nasproti policijske stražnice. Vrata v trgovino so odprli z vetrihom in odnesli iz blagajne 156 Din, večino drobiža pa so pustili v blagajni. Policiji kljub stalni čuječnosti še ni uspelo izslediti drznih vlomilcev.

e— **Samo danes in jutri je še čas za nabavo novih srečk drž. razredne loterije,** ki jih dobite v podružnici »Jutra« v Celju.

Iz Kamnika

ka— *Občinske zadeve.* Zadnji občinski seji je prisostvoval tudi sreski načelnik g. Voušek. V svojem poročilu je g. župan med drugim tudi omenil, da je banska uprava odobrila prodajo klavnice. Svojčas je občina poslala notranjemu ministrstvu prošnjo, naj bi se Kamniku poklonilo 2500 mask proti strupenim plinom, ker je mesto najbolj v nevarnosti pred sovražnimi napadi v slučaju vojne. Na to je prejela občina odgovor, da bodo plinske maske kmalu prišle v promet in se jih bodo meščani morali sami nabaviti, občina pa bo morala preskrbeti svojim udeležencem in revnejšim slojem. Glede prodaje vina s strani vinogradnikov se je sklenilo, da ga bodo odslej smeli prodajati le v parku nasproti občinskemu poslopju. Trgovcu g. Skali se dovoli postavitev stabilne bencinske črpalke na občinskem svetu pred trgovino proti letni najemnini 100 Din in mesečni odpovedi po 5 letih. Živahna debata se je vnela o vprašanju, ali ima kopališka uprava pravico, da v mejah proračuna v nujnih primerih izvrši kako popravilo brez predhodne odobritve občinskega odbora. Iz debate je bilo razvidno, da večina odobrava ukrep kopališke uprave. Odobreno je bilo poročilo in predlogi načelnika ubožnega odseka g. Mächtiga, le vprašanje postavitve drvarnice in pralnice je bilo izročeno v proučevanje gospodarskemu odboru. Domovinska pravica je bila podeljena trem prosilcem. Pri slučajnostih je bil sprejet sklep, da se ponovno intervenira pri banski upravi zaradi nove uredbe o ometanju dimnikov.

Iz Trbovelj

t— **Kulturna prireditev pri Sv. Katarini.** V nedeljo se je vršila v šoli pri Sv. Katarini lepa kulturna prireditev, ki je zbrala v šolski sobi precej mladega in starejšega občinstva. Na preprostem odru sta izmenoma nastopala zbor šolskih otrok in moški zbor, ki sta pod vodstvom g. upravitelja Jurčeca zapela več narodnih in umetnih pesmi. Pevski zbor, ki sestoji žal le iz malo pevcev, obstoji že drugo leto. Sedanji nastop je že tretji. Po nastopu obeh zborov so otroci živahno odigrali lepo igrico »Vesela domača naloga«. — Pri Sv. Katarini se splošno opaža lep kulturni napredek, ki je mogoč zaradi zares harmoničnega razmerja med šolo in prebivalstvom. G. šolski upravitelj Jurčec, ki vodi vse kulturno delo s svojo gospo soprogo, je tudi dober sokolski delavec; saj vodi skupino 32 Sokoličev in ima celo 6 članov - telovadcev, ki bodo nastopili tudi na letnem nastopu trboveljskega Sokola 2. julija.

t— **Kolesarske nesreče.** V soboto popoldne so trenirali nekateri kolesarji na novi cesti, ki pelje v Hrastnik in se pripravljali za kolesarsko tekmo, ki se je vršila drugi dan. Kolesar Jerman je pripeljal po cesti v največjem diru. Nasproti mu je privozil avto trgovca Radeja. Ko je šofer opazil kolesarje, je zavozil v stran in vozilo ustavil. Jerman, ki je vozil z največjo brzino in kolesa ni mogel več obvladati, pa je zavozil naravnost v avto. Pri močnem karambolu je urglo Jermana čez hladilnik v sprednjo šipo, ki jo je z glavo popolnoma razbil in odbil še ročk nad volanom. Jerman se je močno poškodoval na glavi in so ga oddali v bolnico. — V nedeljo popoldne pa je povozil neznan kolesar šolskega učenca in ga tudi močno poškodoval na glavi. Deček je bil preveden v ambulanco. Kolesar, ki ni imel ne zvonca in ne številke, pa je izginil.

Iz Hrastnika

h— *Sokolska tombola* ni bila pretečeno nedeljo tako obiskana ko druga leta. So pač krivi težki časi. Morda je bilo tudi to krivo, da sta se vršili kar dve prireditvi istega popoldne va v Sokolskem domu. Druga prireditev koncerta »Trboveljskih slavčkov« je bila pa zelo dobro obiskana. Hrastničani so ta nastop že dolgo pričakovali in so si denar za vstopnino počasi pripravili. »Slavčki« so izzvali pri poslušalcih veliko odobravanja. — Pri tomboli so zadeli tri glavne dobitke: 1000 Din, Lina Ribnikarjeva, učenka osnovne šole in drugih 1000 Din Štefan Hanžek, delavec kamnoloma ter 500 Din Jože Ferlič, rudar. Tudi drugi dobitki so prišli v potrebne roke.

Iz Novega mesta

n— **Vidovdanska proslava** se je vršila pri nas s službo božjo v kapiteljski cerkvi. Navzočni so bili vsi predstavniki uradov z uradništvom in zastopniki Sokola, gasilnega društva in vseh narodnih društev. Trgovine so bile ta čas zaprte, na hišah pa izvešene zastave.

n— **Komemoracijo za Vekoslavom Spinčićem** priredi »Soča« 8. julija. O velikem narodnem borcu bo govoril publicist gospod Andrej Gabršček iz Ljubljane. Drugi dan 9. julija bo izlet Sočanov na Trško goro.

n— **Velika proslava strelske družine.** Ob prilik otvoritve novega strelišča strelske družine bo na strelišču v nedeljo 2. julija velika slovesnost, katere se udeleže tudi vse okoliške družine in druga društva. Iz Ljubljane dospe zvezna deputacija. Zbirališče za odhod na slavnostni prostor bo ob 10.30 pred magistratom. Vabljeni!

n— **Šolsko leto na realni gimnaziji je bilo** v soboto zaključeno z običajno proslavo, katere so se udeležili tudi številni starši dijakov. Po govoru ravnatelja g. Vagaje je nastopil dijaški orkester, dijaki pa so recitirali tudi nekaj pesmi. Proslavi je prisostvoval tudi odposlanec prosvetnega ministrstva univ. profesor g. dr. Majnarič.

n— **Sprejemni izpiti na novomeški realni gimnaziji.** K sprejemnim izpitom za vstop v I. razred 26. in 27. t. m. se je prijavilo 87 učencev in učenk. Sprejetih je bilo 50 učencev in 27 učenk, skupno torej 77.

n— **Nogometna vekma** bo v nedeljo 2. julija na Loki med domačim klubom SK Elanom in SK Amaterjem iz Trbovelj. Pričetek ob 16.

n— **Razne nesreče.** V Jablani pri Mirni peči se je nevarno poškodoval posestniški sin Alojzij Cesar, ki je na skednju nekaj popravljal in potem z odra skočil na seno, nametano na podu. Pri tem je z levo nogo zadel na ostrino noža slamoreznice, ki mu je presekal stopalo. V bolnišnici usmiljenih bratov so morali fantu stopalo odrezati. — V Veliki Bučni vasi pa je na paši krava z rogom raztrgala 8-letnemu pastirčku Stanku Riflu spodnjo čeljust. — Posestnik Leopold Bučar iz Mačkovca pa je padel s konja in se pri padcu občutno poškodoval na glavi. Tudi ta dva ponesrečenca so odpremili v kandijsko bolnišnico.

Iz Ljutomera

lj— **Meščanska šola** je zaključila šolsko leto z lepo proslavo v Sokolskem domu. Žal se je prireditev morala zaradi krajevnih razmer vršiti na delavnik in ji je prisostvovalo zato le malo staršev. Učni uspeh je naslednji: od 142 učencev in učenk odličnih 7, prav dobrih 47, dobrih 48 in slabih 40; od zadnjih ima popravni izpit 30, tako da jih je 10 padlo. Povprečni uspeh je torej dober. Šoli sta skoro vse leto manjkali dve učni osebi. Šola se udeleži razstave meščanskih šol v Beogradu ob priliki kongresa Udruženja učiteljev meščanskih šol 4. in 5. julija.

Vremensko poročilo

Številke za označbo kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlaga v %, 5 smer in brzina vetra, 6 oblačnost 1—10 7 vrsta padavin, 8 padavine v mm. — Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

29. junija

Ljubljana 7, 757.0, 14.8, 88, SW1, 8, 6.5, dež; Ljubljana 13, 754.8, 20.0, 64, SW2, 6, —, —; Maribor 7, 756.4, 15.0, 80, N1, 10, 0.2, dež; Zagreb 7, 756.6, 15.0, 90, WSW3, 8, 0.4, dež; Beograd 7, 756.4, 18.0, 90, mirno, 6, —, —; Sarajevo 7, 757.1, 12.0, 80, mirno, 10, —, —; Skoplje 7, 757.1, 20.0, 50, mirno, 1, —, —.

Temperatura: Ljubljana —, 13.8; 22.0, —; Maribor 22.6, 14.0; Zagreb 23.0, 14.0; Beograd 25.0, 16.0; Sarajevo 25.0, 10.0; Skoplje 31.0, 11.0.

V. z.: »JUGEFA« k. d., Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod S br. 3122 od 23. II. 1933.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabosti, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcih, nespanju oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok.

Iz življenja in sveta

Nemčija mora biti Hitlerjeva ali pa je ne bo!?

Hitlerjevska policija je zasedla Dom nemških nacionalcev v Berlinu na cesti, ki nosi še vedno ime po predsedniku Reichstaga Fr. Ebertu. — V sredi: Hugenberg, vodja nemških nacionalcev, ki ga je vrgel Hitler iz svoje vlade

Naše telo

država brez strankarskega prepira

Novejša raziskovanja so pokazala, da nimajo naši veliki možgani večinoma nič opravka z vodstvom notranjega obrata v našem telesu. Ohranitev nespremenjene sestave krvi, vzajemno razmerje med dihanjem, krvnim obtokom, izločevanjem itd. potekajo čisto nezavisno od volje pod vplivom sil, ki niso podrejene možganom. In to je dobro, ker se vršijo ti procesi tako najbolje.

Med temi nezavisnimi silami imajo največjo besedo znani »hormoni« in »samostojni živčni centri«. Preden so jim prišli na sled, so odkrili celo vrsto svojevrstnih »avtonomnih regulacij« v telesu. Sem spada n. pr. dihanje, ki mu je v prvi vrsti namen spraviti ogljikovo kislino iz krvi in ji dovajati kisik. Človek sicer lahko poljubno globoko ali površno diha, a to do neke meje. Izkazalo se je, da eksistira v »podaljšanem hrbteniškem mozgu »center, ki obvladuje ves proces dihanja. Čim doseže količina ogljikove kisline v krvi določeno stopnjo, se ta center razdraži in dihanje se avtomatično spodbudi.

Podobno čudovito sodelovanje kažejo tudi procesi pri prebavi. Pri sprejemanju hrane se v prebavnih organih tvorijo snovi, ki spodbujajo želodec in črevesje k živejšemu delu. Velik del krvi se pretoči v te organe, da si nabere hranilnih snovi. Tako se dogaja, da imajo možgani med prebavo prilično malo krvi, kar ima za posledico znano zaspanost po jedi.

Najvažnejši so pa pripomočki, s katerimi si organizem obranjuje nespremenjeno sestavo krvi. Ne glede na temperaturo, ki se uravnava z znojenjem, večjim ali manjšim delovanjem mišic itd., mora telo skrbeti za to, da se koncentracija soli in hranil v krvi ne spremeni. To se dogaja lahko zavestno, s tem, da občutimo nedostajanje hranil in moče kot glad in žejo, ali pa brez naše volje z »notranjimi transakcijami«. Tu odločujejo novo odkrite sile: hormoni in samostojni živčni centri. Hormoni se izločujejo iz žlez v krvi in povzročajo n. pr. porast ali padec krvnega tlaka, povečanje ali zmanjšanje sladkorja, pospešitev ali zadržanje rasti itd. Vsak hormon ima svojo protivno snov, ki učinkuje povsem nasprotno. Tako zmanjšuje insulin količino sladkorja v krvi, adrenalin jo poveča. Smotreno sodelovanje takšnih protivnikov ustvarja v organizmu ravnovesje.

Avtonomni živčni centri so, kakor rečeno, prav tako nezavisni od naše volje in so hormonom čestokrat celo nadrejeni. V teh centrih so »priključne postaje«, ki preiskujejo potrebo telesa po posameznih soleh in hranilih in sporočajo hormonskim žlezam svoja povelja, da vržejo v kri določene hormone, ki spravijo organizem spet v red in ravnovesje.

Usoda španskega prekooceanskega poleta

160 km od mehiškega mesta Carmen Campechel so našli uslužbenci neke petrolejske družbe razbito letalo in trupli obeh španskih prekooceanskih letalcev Barberana in Colarta, ki sta pred več nego dvema tednoma startala v Sevilji za polet v New York. Zadnjič so ju videli na Kubi, od koder sta se bila podala na zadnji del poti.

Najnovejša vrtnica

Češki gojitelj cvetlic Jan Böhm je s križanjem dveh plemenitih vrtnic dobil novo vrsto, za katero si je ime priskrbel na originalen način. Razpisal je nagradno tekmovanje za najbolje ime.

Odziv je bil nepričakovan. Oglasilo se je preko 4728 oseb, domačih in inozemskih, ki so predlagali preko 6000 nazivov. 15 članska žirija se je odločila za naziv »Poema, ki si ga je izmislil vrtnar Polausky iz bližine Prage. Böhm je bil zadovoljen, Polavsky pa še bolj, kajti v žep je vaknil 1000 Kč nagrade.

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova« voda prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način **»Franz Josefove« vode**, ki je zlasti pripravna za nežni rast, ženskega telesa. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Kapitan „Lusitanije“ umrl

V Liverpoolu je umrl v starosti 77 let kapitan William Thomas Turner, ki je poveljeval prekomorniku »Lusitaniji«, ko ga je torpedirala nemška podmornica. Ta dogodek je dal, kakor znano, Zedinjenim državam povod, da so napovedale Nemčiji vojno.

Wallaceova vdova v stiski

Iz Londona poročajo, da je bila vdova po slovitem pisatelju kriminalnih romanov Edgarju Wallaceu prisiljena prodati svoj lisp. Dražba je vrgla 3500 funtov. Wallace je s svojimi deli zaslužil sicer milijone, a vsi so že za njegovega življenja skopneli in je ostavil ogromne dolgove

Detomor iz praznoverja

Iz kraja Jodar na Španskem poročajo o strašnem zločinu, ki ga je zakrivilo praznoverje. Dva možakarja sta ubila dveletnega otroka in prinesla njegovo kri nekemu bolniku, da bi od nje ozdravil. Morilca so aretirali.

Največji lažnivec

Na Montparnassu v Parizu so priredili te dni originalno tekmo: šlo je za največjega lažnivca. Na stotine mož se je zbralo k tej tekmi in vsak je smel s podija neke kavarne po tri minute pripovedovati največje laži.

Zaradi velike udeležbe se je morala tekma vršiti tri večere. Krono je odnesel 16letni tekač André Froidefond, ki so mu za nagrado prisodili 300 frankov. Njegove lažnive zgodbe pa bo priobčil neki bulvardni list.

Elegantni Pariz

Dame in gospodje iz višje družbe na svoji tradicionalni vožnji po Parizu

Kaj poročajo iz Nemčije novega..

Prvič: da je pruski prosvetni minister Rust izdal odredbo, po kateri se nemški učeči se mladini prepovedujejo študijska potovanja v inozemstvo, dokler ne dokaže, da je že dovoljno poučena o lastni domovini in da je sposobna kritično presoditi delo in stopnjo tujega ljudstva. Na isti način je prepovedano odpošiljati v tujino dijaštvo po izmenjalnem sistemu. Skratka, hitlerjevski režim se strašno boji, da bi se nemška mladina iz tujine ne vračala z zrelimi nazori glede vrednosti hitlerjevskega hipernacionalizma.

Drugič: Državni komisar Hinkel je napovedal, da bo vlada strogo pazila na to, da bodo člani narodno-socialističnih organizacij in vsi, ki si to lahko privoščijo, obiskovali gledališke predstave. Torej obvezen poset gledališč... To je pa tudi edini način, da pridejo dela kakšnega Göbbelsa, Kubeja in drugih narodno-socialističnih veljakov, ki se v prostem času bavijo celo z »dramatiko«, do svojega občinstva. In sicer do občinstva, ki ne sme niti žvižgati...

Razgovor o evropski politiki

Francoski vnanji minister **Paul Boncour** (levo) s češkoslovaškim vnanjim ministrom **Benešem**, ki je skupno z našim vnanjim ministrom Jevtićem zahteval v Parizu pojasnila glede francoske politike o avstrijsko-madžarskem vprašanju

Svoboda v Nemčiji

Paul Loebe, vodja nemške socialne demokracije in dolgo let predsednik Reichstaga — je moral tudi v ječo

Prostovoljna smrt praške igralke

V predsobi njenega stanovanja v Vršovicah so našli mrtvo 52letno igralko Marijo Škřivanovo. Truplo, ki je bilo že močno razpadlo, je ležalo najmanj teden dni v zaprtem stanovanju.

Škřivanovo so šteli pred nekoliko leti med najboljše češke subrete. Nekaj let je bila ravnateljica gledališča Vinohradske spevohry. Gledališče je propadlo in to jo je duševno uničilo. Slabe družinske razmere in ločitev od moža so pospešile njeno odločitev, da odide prostovolino s sveta.

Intermezzo pri kraljevem sprejemu

Angleški listi poročajo naknadno k posetu iraškega kralja Feizala v Londonu, da je bil ta poset združen z neprijetnim presenečenjem. Ko so v Buckimhamski palači pripravljali za kralja dragoceno državno kočijo, so opazili, da je bil neki neznanec odnesel z nje dele zlate opreme. Scotland Bard se sedaj trudi, da bi zlikovca izsledil.

D'Annunzio bi rad umrl v stratosferi

Kakor poročajo italijanski listi, je naslovil Gabriele d' Annunzio prof. Picardu pismo, v katerem ga prosi, da bi se smel udeležiti njegovega novega zleta v stratosfero. Iz velike višine bi se vrgel potem s padalom na tla.

Pravi, da se dobro zaveda nevarnosti tega podjetja, da pa mu je zelo neugodno misliti, da bi moral umreti v postelji — In vendar bo umrl v postelji...

Najbogatejši samec

»Najbogatejši samec« na svetu, 56letni bivši borzni špekulant Matthew Brush se hoče v bližnjem času poročiti in sicer s svojo tajnico. Brusha so prištevali v sijajnih dneh Wallstreeta med desetorico največjih špekulantov in njegovo imetje je baje pravljično.

Usoda drznega letalca

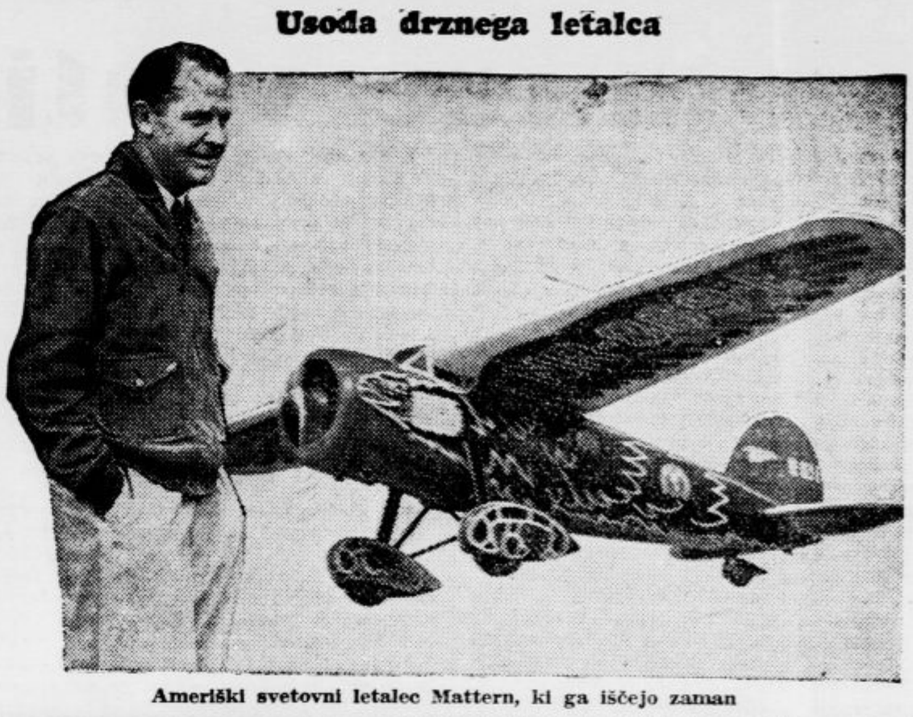

Ameriški svetovni letalec Mattern, ki ga iščejo zaman

PRAVKAR JE IZŠLA

NOVA ŠTEVILKA

ilustrirane tedenske revije

„ŽIVLJENJE IN SVET“

z naslednjo vsebino:

Dr. Vladimir Bartol:
SODOBNI NAUK O ŽIVLJENJU
POKOPALIŠČE PREDPOTOPNIH ŽIVALI (s slikami)
IN VENDAR SE VRTI! (Ob 300-letnici Galilejeve obsodbe)

Dr. Božo Škerlj:
O TAKO ZVANIH ROJENIH ZLOČINCIH

VALJANEC, NE VALJENEC (Za Pleteršnikov slovar — D.)

Marijana Željeznova-Kokalj:
IZ »MINIATUR« (Ljubezen v lepoti — Doživljaj — Plašč)

SLIKE IZ ŽIVLJENJA IN SVETA

Cvetko Golar:
GOSPODAR PŠENICA

Dr. Vlad. Travner:
ČIGAV JE NAJVEČJI OTOK SVETA? (s slikami)

Frank Buck:
DOŽIVLJAJI V DŽUNGLI
MODERNA ŽENSKA IN SPORT (Sport, mladostni ideal za žensko)
ČLOVEK IN DOM (Boj moljem!)
AKO ŠE NE VEŠ (Najmlajši otrok je najboljši — Zveplo iz premogovega dima — Požlahtnenje mesa)
ZA MISLEČE GLAVE
ŠAH
ANEKDOTE
JAVNA KNJIŽNICA V NEW YORKU
HUMOR (Adamson)

Zvezek vsebuje poleg tega še dosti zanimivega drobiža in lepih slik.

»ŽIVLJENJE IN SVET« izhaja tedensko ter stane trimesečno Din 20.—, mesečno Din 8.—. Posamezne številke Din 2.—. Naroča se pri upravi: Ljubljana, Knaflјeva ul. 5.

Nove arktične ekspedicije

Na drugi arktični ekspediciji »Sedova« pod vodstvom Schmidta so l. 1930. dosegli obalo Severne zemlje in odkrili nekoliko novih otokov.

Ker se je pa Severna zemlja izkazala za težko dosegljivo, so morali spremeniti prvotni načrt, da bi na njej osnovali stalno postajo. Osnovali so jo na 60 km oddaljenem otoku Kameneva, kjer je prezimila večja skupina raziskovalcev, ki je potem z dveletnim naporom izvršila ogromno delo.

S številnimi ekspedicijami na saneh so prepotovali preko 3000 km, preiskali tri otoke Severne zemlje, izvršili vsa mogoča zemljepisna in geološka raziskovanja, odkrili mnogo koristnih rud (med njimi cin) in zbrali bogat znanstveni material. Ta skupina se je sedaj z velikimi uspehi vrnila domov.

Poljski narodni park v Tatrah

Poljsko prosvetno ministrstvo izdeluje ta čas načrt za osnovanje narodnega parka v Tatrah. Ta park bo zelo velik, ker je država v tem delu Tatr lastnica obširnih gozdnih kompleksov.

Moda, ki bo zbudila veliko hrupa

Nekateri pariški modni saloni so začeli propagirati novo poletno modo, ki sestoji iz popolnoma prozornih oblačil. Spodnje oblačilo se tesno prilega telesu in ga je komaj videti. Zdi se, da bo le malo žensk toliko pogumnih, da bi si nataknile to garnituro.

Samomorilec ob svoji krsti

Cerkovnik Franz Almeder iz Klein Haima na Avstrijskem je pred nekoliko dnevi naročil krsto, pri čemer je navedel svoje mere. Ko je krsto prejel, je nanjo napisal z barvo svojo ime in datum tega dne kot datum svoje smrti. Dan pozneje so našli krsto na parah v mrtvašnici, poleg nje pa je viselo cerkovnikovo že otrdelo truplo.

Španske posebnosti

Madridska gledališča imajo po dve večerni predstavi. Druga končuje ob 1. popolnoči. Špansko dekle, ki bi v moški družbi posetilo to drugo predstvo, bi za vselej izgubilo svoj dobri glas.

V Sevilji in drugih južnih mestih so spodnja okna hiš, v katerih stanujejo za možitev godna dekleta, opremljena s »snubaškimi palicami«. Mladenič, ki se je zagledal v lepotico te hiše, se mora po cele mesece in tudi leta sprehajati pred temi palicami sem in tja, dokler ne postanejo nanj pozorni in se informirajo o njegovem položaju in namenu. A nihče ga ne bo pozval, naj vstopi v hišo. Šele kratko pred poroko sme prestopiti prag svoje izvoljenke.

Ločitev zakona so na Španskem uvedli šele lansko leto. Odtlej imajo zadevna sodišča v Madridu seveda prav toliko posla kakor ustrezajoča sodišča v Londonu in New Yorku.

Pristopajte k Vodnikovi družbi

„Dobrodelni ples“

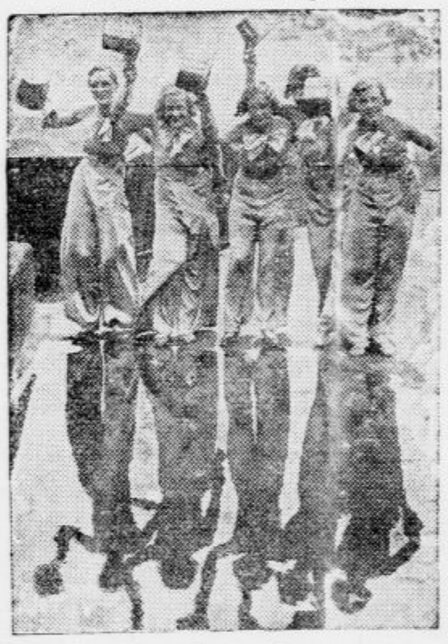

Angleška plesna skupina, ki pleše v dobrobit bolne dece

ANEKDOTA

Marka Twaina je zaradi hudobne opeke neki poljski plemič pozval na pištole. Twain je odgovoril:

»Dragi gospod! Zelo mi je žal, da ne morem ugoditi Vaši želji, in sicer iz dveh vzrokov. Prvič bi Vas lahko ustrelil in poznam Vas premalo, da bi mogel reči, ali je to potrebno. Drugič bi pa Vi mene lahko ustrelili in to bi bilo naravnost nesreča. Postavljam Vam pa predlog: Pojdite v gozd in si poiščite drevo moje telesne širine. Odštejte korake pravilno in ustrelite. Če zadenete drevo, Vam bom priznal, da ste imeli pravico biti užaljen. Če pa ne zadenete, bom jaz užaljen, a se bom velikodušno odpovedal Vašemu oprostilu. Na ta način bova imela oba na zadevo lep spomin.«

VSAK DAN ENA

»Ne boj se, Tone! Ima zelo dober čut za ravnotežje!«

S P O R T

Ilirija : FC Kolin 2 : 2 (1 : 1)

Ni bila slaba ideja povabiti za sokolske dni kako češko moštvo v Ljubljano. Seveda, to ali ono profesionalno češko moštvo bi bilo morda več zaleglo, F. C. Kolin je kljub svojemu naslovu amaterskega češkega prvaka le moštvo malo bolj sekundarne kvalitete.

Na Vidov dan zvečer se je igrišče Ilirije napolnilo. Bilo je nad 2000 gledalcev, ki jih niti sokolske prireditve niso toliko utrudile in izčrpale. Med njimi je bilo mnogo sokolskih gostov, in ne malo je bilo tudi takih, ki so sploh prvič prisostvovali nočni sportni prireditvi.

F. C. Kolin: Zahajsky, Ptak, Somberg Bara, Ptaček, Šafranek, Pospišil, Motak Vilikus, Musil, Kučera.

Ilirija: Rožič, Strehovec (Drenik), Berglez, Untermreiter, Varšek, Belak, Ice, Lah, Svetic, Doberlet, Pfeifer.

Igra je ostala neodločena, kar še najbolj ustreza pokazanemu znanju in poteku dogodkov. Začetkoma so bili gostje precej v premoči in tedaj so prišli v vodstvo. Druga polovica prvega polčasa pa je pripadala belo-zelenim, kar so tudi izrazili z izenačenjem. Njihova premoč je trajala še prvi del drugega polčasa in so tedaj prišli zasluženo v vodstvo, toda koncem igre so gostje krepko pritisnili, pognali domače v obrambo in v tem delu igre dosegli več kot zasluženi remis.

Sicer pa igra ni bila na posebni višini. Sama publika je ponovno dajala izraza svojemu negodovanju zaradi mestoma zelo slabo izvajanih akcij, če se je pa temu ali onemu delu moštva, najsi bo domačega ali pa gostov, kaj lepega posrečilo, pa ni škoparila s spontanim priznanjem.

Pri gostih je še najbolj ugajala desna stran njihovega napada. Pospišil in Motak sta se lepo razumela in z dobro podporo razpoloženega halfa Bare vedno nevarno prodirala. Motak je tudi zabil oba gola za svoje barve. Manj je bila uspešna leva stran napada, še celo po izločitvi Kučere v drugem polčasu, ko ga je zaradi blesure morala nadomestiti rezerva. V halfih je bil Ptaček zelo požrtvovalen, to je obenem njegova glavna vrlina, sicer pa je malo okoren; včasih je dobro pošiljal žoge naprej, v defenzivi pa ni bil prekoristen. Šafranek je imel veliko posla z desno stranjo ilirijanskega napada, tembolj, ker je mnogokrat moral na pomoč Sombergu, ki prav gotovo ni bil branilec velikega formata. Poleg njega pa tudi Ptak, čeprav ne primerno sigurnejši, ni dal prav dobrega branilca, tako da so imeli Čehi v svoji obrambi najšibkejši del moštva. Pač pa razpolagajo s prav dobrim vratarjem, in le v glavnem njegova zasluga, da jim ni bila mreža stresena več ko dvakrat. Moštvo goji prizemno igro nizkih pasov, ni pa v tem toliko močno, da bi moglo vriniti nasprotniku svoj stil igre. V visoki igri, ki jo je forsirala Ilirija, so bili šibkejši partner. Tehnično so kolikor toliko izvežbani in igrajo sicer ostro, pa vendar še precej fair.

Belo-zeleni so nedavnemu uspehu in neuspehu pridružili sedaj še neodločen rezultat. Šele od daleč niso pokazali igre kot proti Madžarom, v češkem moštvu pa tudi niso trčili na nasprotnika kakovosti graškega Sportkluba. V splošnem pa s predvedeno igro ne moremo biti zadovoljni. Še najboljšo igro je dala obramba, kjer je bil sicer Strehovec svoje četrt ure najslabši mož, je pa našel v Dreniku boljšega naslednika. Skupaj z Berglezom in Rožičem je bila obrambna formacija Ilirije najboljši del moštva. Zelo je tudi ugajala igra desne plati napada, kjer je zlasti Lah briljiral z dobro igro v napadu in z ostrimi streli pred golom. Streljalo se je sploh mnogo, pred obema goloma in iz vsake pozicije. Leva stran napada se je tekom drugega polčasa malo bolj razigrala, tedaj ko je Doberlet nenadoma postregel z nekaterimi potezami, ki so spominjale na njegove najboljše čase. Pfeifer je bil prodoren, pa ne v svoji najboljši formi. Svetica je bilo v napadu še najmanj videti. Tudi halfi niso dali svoje običajne igre. Zelo slab in po nepotrebnem še oster po vrhu je bil Belak, ki je dal svojemu krilu preveč svobodno dihati. V splošnem pa halfi niso povezali moštva v celoto in od tod izvira tudi malo uspešna in bolj raztrgana igra, ki jo je moštvo predvedlo.

Šans sta imeli obe moštvi zelo mnogo in je prav za prav čudno, da so obtičali samo štirje goli. V vodstvo so prišli gostje že v 6. minuti po Motku, izravnal pa je Doberlet v 29. minuti z ostro-plasiranim strelom.

V drugem polčasu je Pfeifer zaključil ofenzivno periodo svojega moštva v 20. minuti z neubranljivim strelom iz neposredne bližine, pri čemer je pripravljalno delo izborno končal Doberlet. Motak je pa v 27. minuti lepo zaključil nenadni ofenzivni sunek po levi strani napada s tem, da je poslal žogo z glavo v mrežo.

G. Cimmerman je sodil nepristransko, le v presoji foulov je bil prepovršen in tako se je igra po nepotrebnem ostro razvila. Zlasti je dovolil, ali pa spregledal, igro z rokami.

V odmoru met kladiva

Pavzo med obema polčasoma je izpolnila lahko-atletska točka. Naši najboljši metalci kladiva so v propagandne svrhe izvedli vsak po tri mete kladiva in je bil deležen posebnega priznanja naš odlični reprezentativec Pedro Gojić (Hašk), ki je s krasno tehniko zagnal kladivo preko 46 metrov. Poleg njega sta nastopila še člana Ilirije Stepišnik in Zupan.

ASK Primorje (nogometna sekcija). Danes ob 17.30 strogo obvezen trening za igralce: Starc, Svetic, Jug I in II, Hasl, Sosič, Zemljak, Pišek II, Boncelj, Erman, Jež Slapar, Šenica, Mahkovec, Šlamberger.

Zaključek prvenstvene sezone v Celju

Atletik : SK Laško 9:0 (2:0)

Celje, 29. junija.

Danes popoldne se je v Celju s ponovno prvenstveno tekmo med Atletiki in SK Laškim zaključilo letošnje prvenstveno tekmovanje v nogometu. Po današnji zmagi Atletikov so se klubi dokončno plasirali v naslednjem redu: SK Celje 20, Atletiki 14, Olimp 12, SK Laško 8, Jugoslavija 6 in SK Šoštanj brez točke.

Današnja igra je zelo trpela zaradi hudega dežja; razen tega je bil tudi obisk zelo pičel. Na razmočenih tleh se moštvi nista mogli prav razviti. Atletiki so igrali predvsem vztrajno, po odmoru pa so bili sploh stalno v premoči. Igra je bila izenačena le do odmora. Laščani so si zabili tik pred koncem lasten gol.

Tekmo je sodil g. Šalekar objektivno.

ISSK Maribor : SK Železničar 4:3 (2:2)

Maribor, 29. junija.

Na igrišču Maribora sta odigrala v sredo zvečer Maribor in Železničar prijateljsko tekmo, ki je končala s pičlo zmago belo-črnih.

Tekma je imela glavni namen, da nudi Maribor svojim igralcem zadnji trening za težki nastop v Splitu, ki bo prihodnjo nedeljo. Maribor je preizkusil nove moči v napadu, ki pa se žal niso obnesle.

ISSK Maribor: Zelan, Koren, Savo, Starc II, Kirbiš, Kukanja, Miro, Dušan (Miloš), Konič, Najžer, Jurgec.

SK Železničar: Jandl, Frangeš, Zgonc, Forej, Frangeš, Efferl, Pezdiček I, Golinar, Pezdiček II, Paulin, Ronjak.

Po tekmi proti Splitu smo od Maribora prav za prav mnogo več pričakovali. Manjkalo je sicer nekaj igralcev, toda moštvo, ki je tri dni poprej v tako lepem stilu zaigralo, se ne bi smelo pustiti impresionirati zgolj zato, ker mora nastopiti z nekaterimi rezervami. V splošnem je moštvo dalo zelo povprečno igro. Niti ena formacija se ni povzpela nad povprečnost.

Železničarji so večino igre jemali s prav resne strani. Poedina mesta v moštvu so zasedena z dobrimi močmi. Najboljša formacija je bila nedvomno napadalna vrsta, ki je lepo kombinirala in tudi mnogo streljala. Srednja vrsta Železničarja je absolvirala zlasti mnogo defenzivnega posla in to z uvaževanja vredno pridnostjo. Dobro igro je podala tudi ožja obramba, zlasti vratar je igralec odličnih kvalitet.

Igra je bila fair, spočetka je potekala v prav lepem tempu, v drugi polovici prvega dela pa je postala mlačna. Druga polovica igre je minila v znamenju konstantne premoči Železničarja, bila pa je zelo raztrgana in se je počasi razvila v pravcati dvoboj med Železničarjevim napadom in Mariborovo obrambo. Obe moštvi sta sicer pokazali, da znata kombinirati, toda take demonstracije so bile prav kratke; igra je vedno znova prehajala v kick and rush brez pravega smisla. Rezultat ne odgovarja poteku igre in bi bila zmaga Železničarja več ko upravičena.

Sodil je g. Vesnaver objektivno.

V predtekmi je zmagala rezerva železničarja nad rezervo Maribora s 3:2 (2:1).

Zmaga BSK v Zagrebu

BSK : Gradjanski 3 : 2 (1 : 1).

Zagreb, 29. junija. n. Današnja državnoprvenstvena nogometna tekma med BSK in Gradjanskim se je končala z zmago boljšega moštva. Domači so takoj od začetka drugega polčasa vozili z 2:1, pozneje pa so popustili, tako da so Beograjčani izenačili in zabili še zmagonosni gol. Igra je bila zelo živahna in napeta, toda ne ostra, ker je znal sodnik v kali zatreti vsako nepravilnost. Obe moštvi sta bili ves čas precej vznemirjeni. V drugem polčasu je bilo treba tekmo zaradi dežja prekiniti za 10 minut. — Sodil je g. Petković iz Beograda.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Danes redni trening ob 17. Ob 21. seja sekcije pri Mikliču

Zmaga Rapida v Beogradu. Snoči je odigral BASK nočno nogometno tekmo proti dunajskem Rapidu. Domačini so podlegli gostom s 5 : 4 (2 : 2). Bask je sicer spočetka prevladoval, dokler ni Acimovič ustrelil lastnega gola. Igra je bila v ostalem precej izenačena in bi ji bolj ustrezal neodločen rezultat.

Dunajski SK Rapid v Mariboru. Svetovno znana enajstorica dunajskega Rapida bo gostovala v torek 4. julija v Mariboru ter odigrala proti mariborskemu Rapidu prijateljsko tekmo. Tekma se bo odigrala ob 18. uri na igrišču Rapida.

Službene objave LHP. Danes ob 18.30 redna seja upravnega odbora. Dnevni red važen, zato je polnoštevilna udeležba vseh odbornikov potrebna. Sodniški kandidati in podsavezni sodniki se opozarjajo, da se vršijo v nedeljo dopoldne ob 8. v Ljubljani savezni sodniški izpiti. Kraj in ostale podrobnosti bomo še objavili.

Gospodarstvo

Naša trgovinska bilanca tudi v maju aktivna

Generalna direkcija carin je pravkar objavila podatke o naši zunanji trgovini v maju. Navzlic težkočam, ki so se v tem mesecu pojavile pri izvozu svinj v Avstrijo in Češkoslovaško in ki niso ostale brez neugodnega vpliva na splošno sliko našega izvoza, smo vendar v **maju tako po količini kakor tudi po vrednosti več izvozili nego lani v istem mesecu.**

V maju je znašal naš izvoz 257.145 ton (lani v maju 175.063) v **vrednosti 244.2 milijona** Din nasproti 219.8 milijona Din. Po količini je bil torej letos v maju naš izvoz kar

za 82.082 ton ali 46.9 odst. večji

nego lani, po vrednosti pa se je nasproti lanskemu maju **dvignil za 24.4 milijona dinarjev ali 11.1 odst.**

Pa tudi uvoz je bil v maju razmeroma velik. Uvozili smo v tem mesecu 63.949 ton (lani v maju 55.027 ton) **v vrednosti 237.8 milijona Din** nasproti 234.6 milijona dinarjev v lanskem maju. Naš uvoz se je torej v pret. mesecu po količini povečal za 8922 ton ali pa 17 odst., po vrednosti pa za 3.2 milijona Din ali 1.4 odst.

Navzlic povečanju uvoza je bila naša trgovinska bilanca tudi **v maju aktivna, in sicer za 6.4 milijona Din, dočim je bila lani v maju pasivna za 14.8 milijona Din.** Gibanje naše zunanje trgovine je bilo v prvih 5 mesecih t. l. naslednje (v milijonih Din):

	izvoz	uvoz	saldo
januar	232.2	172.2	+60.0
februar	224.4	180.0	+44.4
marc	255.8	246.9	+ 8.9
april	225.2	208.4	+16.8
maj	244.2	237.8	+ 6.4
jan.-maj 1933	1181.8	1045.3	+136.5
jan.-maj 1932	1125.4	1187.4	— 62.0
jan.-maj 1931	1965.5	2196.9	—231.4
jan.-maj 1930	2854.4	2973.4	—119.0
jan.-maj 1929	2458.8	3064.1	—605.3

Naša trgovinska bilanca je torej za prve mesece t. l. **aktivna za 136.5 milijona Din,** dočim je bila vsa prejšnja leta za isto razdobja pasivna.

Letošnje povečanje izvoza.

Letos je bil naš izvoz v vseh mesecih, razen v aprilu, po vrednosti večji nego lani, po količini pa je od početka leta precej presegal lanski obseg. V prvih 5 mesecih smo letos izvozili že 1,052.324 ton, dočim je znašal lani v istem razdobju izvoz le 893.980 ton. **Obseg našega izvoza se je torej letos do konca maja dvignil že za 158.344 ton ali za 17.7 odst.** Od tega povečanja pa odpade polovica na maj, in to navzlic izvoznim težkočam, ki so se v tem mesecu pojavile. Po vrednosti pa se je izvoz nasproti lanskemu letu dvignil le za 56.4 milijona Din ali za 5 odst., ker so pač letos izvozne cene nasproti lanskemu letu ponovno popustile.

Valutni boj med Evropo in Ameriko

Dohod Rooseveltovega svetovalca prof. Moleysa na londonsko svetovno gospodarsko konferenco je prinesel razočaranje, obenem pa tudi poostren boj za stabilizacijo. Kakor vse kaže, hočejo Zedinjene države še bolj potisniti dolar pod zlato pariteto in se zaenkrat upirajo stabilizaciji. To nam potrjuje tudi gibanje tečaja dolarja, ki je zadnje dni znova precej popustil, tako da je sedaj že skoro za 20% pod zlato pariteto. V Londonu se zaradi odpora Zedinjenih držav vršijo stalna posvetovanja med guvernerji in zastopniki velikih novčaničnih bank, kakor tudi med vodilnimi politiki. Kakor je podoba, bodo evropske države na prizadevanje Francije še podvojile prizadevanje, da pridobijo Zedinjene države za stabilizacijo dolarja. V poučenih krogih pričakujejo, da bo Anglija oficialno izjavila, da se hoče vrniti na zlati standard, kadar bodo za to dani pogoji in da bo tudi pri nadaljnjem padanju dolarja obdržala funt na sedanji višini. Kontinentalne države z zlato valuto pa so sklenile, da hočejo za vsak primer obdržati zlati standard.

Enotno fronto držav z zlato valuto le malo moti dejstvo, da sta **Estonska in Letonska po sklepu obeh parlamentov v sredo zapustili zlati standard** in da bosta obe državi svoji valuti naslonili na šedsko krono.

Gospodarske vesti

= **Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o likvidaciji agrarne reforme,** ki je bil sprejet v Narodni skupščini 14. t. m., v senatu pa 20. t. m., je sedaj objavljen v »Službenih Novinah« od 26. t. m. in je s tem dnem dobil obvezno moč.

= **Stanje posevkov.** V Vojvodini je stanje posevkov navzlic neugodnemu vremenu še precej ugodno. Žito je v razvoju zaostalo za 2 do 4 tedne. Pšenica kaže prilično dobro, čeprav obstoja še nadalje velika nevarnost zaradi rje, ki se lahko pojavi, če nastopi vročina. Sedanje hladno vreme še ovira rjo. Nevarnost je za rjo največja, kadar je zrnje še mlečno. V poplavljeni slavonski Posavini sejejo sedaj činkvantin, ki lahko še dozori. Koruza kaže bolj slabo, čeprav se je nekoliko popravila Vsekakor pa ni računati z obilno letino.

= **Povišanje diskonta Nizozemske banke.** Nizozemska banka je v zvezi z navalom spekulacije na holandski goldinar povišala v sredo s takojšnjo veljavnostjo diskont od 3.5 na 4.5 odst., lombardno obrestno mero pa od 4 na 5 odst.

= **Haussa na ameriškem žitnem trgu.** Na ameriških žitnih borzah so tečaji v prvih dneh tek. tedna znatno poskočili, vsekakor v mnogo večji meri, kakor pa bi ustrezalo padcu dolarja. Na chicaški borzi se je pšenica od sobote do torka dvignila od 82.25 na 95 centov, potem pa se je trg pomiril in včeraj je bil zabeležen začetni tečaj od 89.50. Tudi notacije za koruzo so se dvignile. V Winnipegu pa je bila včeraj zabeležena za pšenico notacija 76.50 nasproti 70.25 centov v soboto.

Borze

29. junija.

Ljubljanska in zagrebška borza danes nista poslovali. Na beograjski borzi je deviza New York v skladu z zunanjimi tečaji ponovno precej popustila (na 56.79 do 57.16 skupaj s premijo od 28.5 odst.), tako da znaša ves padec v tekočem tednu okrog 2 in pol dinarja pri dolarju. Holandski goldinar se je umiril. Avstrijski šiling se je v privatnem kliringu trgoval po 8.75, grški boni pa so notirali 42 do 43.50.

Na beograjskem efektnem tržišču je bilo malo prometa. Vojna škoda je nekoliko popustila in se je trgovala po 196 in 195.50.

Devize

Beograd, Amsterdam 2302.07 — 2313.43 Berlin 137.91 — 13.6871, Bruselj 803.02 do 806.96, London 194.30 — 195.90, Milan 302.13 do 304.53, Newyork kabel 4441.38—4469.64, ček 4419.38 — 4447.64, Pariz 225.88 — 227, Praga 170.79 — 171.65, Curih 1108.35 do 1113.85.

Curih, Pariz 20.38, London 17.60, Newyork 901, Bruselj 72.50, Milan 27.90, Madrid 43.40, Amsterdam 207.30, Berlin 122.70, Dunaj 57.905, Stockholm 90.80, Oslo 88.25, Kobenhavn 78.25, Praga 15.41, Varšava 58.05, Bukarešta 3.08.

Efekti.

Beograd. Vojna škoda 196, 195.50 zaklj., 7% investicijsko 44.50 zaklj., 6% begluške 33 — 33.25, Narodna banka 3800 — 3850. Priv. agrarna banka 217, 215 zaklj.

Blagovna tržišča

ŽITO.

+ **Chicago**, 29. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 89.50, za sept. 92.25, za dec. 95; koruza: za julij 49, za sept. 49.125, za dec. 52.25; oves: za sept. 42.50, za dec. 43.25.

+ **Winnipeg**, 29. junija. Začetni tečaji: Pšenica: za julij 76.50, za okt. 80.375, za dec. 84.625.

+ **Somborska blagovna borza** (27. t. m.) Tendenca stalna. Promet 47 vagonov. Pšenica: baška, okolica Sombor, gornjebaška 212.50 — 215; baška potiska 215 — 217.50; slavonska, sremska 210 — 212.50; banatska potiska 212.50 — 215; banatska 210—212.50. Koruza: baška 70 — 72; baška za julij 71 — 73; baška bela 69 — 71; baška Dunav šlep 71 — 73. Oves: baški, sremski, slavonski 85 — 90. Moka: baška, banatska »0g« in »0gg« 345 — 360; »2« 325 — 345; »5« 305 — 320; »6« 285 — 290; »7« 185 do 195; »8« 65 — 70. Pšol: baški 100 — 105.

ZEISS IKON
VSAK APARAT, PA TUDI BOX DVOJNO SVETLOBNO MOČAN S FILMOM
«PERNOX»

Sokol v nemški luči

„Sokol je bil najgenialnejša priprava za nacionalno revolucijo" — Brez zlobnosti ne gre

Zanimivo je, da je prav te dni, ko se je Ljubljana in z njo vsa jugoslovenska javnost z vso vnemo pričela pripravljati na velike sokolske svečanosti, katerih odmev bo odjeknil daleč preko mej srednje Evrope, znana nemška revija »Reclams Universum« na uvodnem mestu prinesla članek »Der Sokol und seine Idee«, opremljen s celo serijo fotografij, ki naj prikazujejo delovanje današnjih jugoslovenskih — oziroma po besedah anonimnega nemškega pisca — srbskih Sokolov. Članek je zanimiv dokument tradicionalnega nemškega nepoznavanja slovanske zgodovine in slovanskih zadev, obenem pa je v njem tudi zelo naivno iskrenostjo izpovedano vse spoštovanje in ves respekt, ki ga nemški pisec občuti nasproti živim, zdravim silam ki so organizirane v slovanskem Sokolstvu V celoti je članek preveč zmeden in premalo konkreten, da bi bilo vredno z njim polemizirati od odstavka do odstavka. Zanimivo je samo, kako nemški člankar skozi očala hitlerjevske »Gleichschaltunge« in pod vplivom vladajočega šovinizma s težkimi besedami obsoja pokojno Avstrijo, da je bila nemštvu »sovražna« in da je preveč »protežirala« Slovane.

Članek sam se glasi:

»Generalni štab bivše c. in kr. avstrijske armade je imel svoje skrbi: Bodoča vojna, tako je menil, se bo pač težko dala voditi samo z rezervisti. Bodoča vojna bo vojna ljudskih množic in zato bo treba v vseh državah poklicati pod orožje milijone mož in morda tudi žene.

V teh in takšnih okoliščinah generalni štab avstro-ogrske armade ni imel nobenega pomisleka proti temu, da so oficirji poučevali »Sokole« v bojnem streljanju.

»Sokoli« niso veljali za nič drugega kakor za slovanska telovadna društva. Na zunaj se torej spočetka skoraj niso razlikovali od onih Jahnovih učencev, ki so vsako nedeljo in ob drugih slavnostnih prilikah hodili po cestah nemške Avstrije s svojim činčin-bumbum-trara.

Začeli so bili to stvar Čehi. Ko je avstrijska vlada pod Taafejem in Badenijem iznašla češko narodnost, da bi ustvarila nekakšno protiutež nasproti avstrijskim Nemcem, ki so bili okuženi od velenemškega duha, tedaj se je po številu neznatna češka inteligenca podvizala, da osnuje organizacijo, ki jo je označevala za telovadna društva in jo nazvala »Sokole«.

Čehi, katerih smisel za državnost in narodnost je moral siloma spati spanje pravičnega poltisočletja in še delj, so nenadoma dali iz sebe može presenetljivih političnih sposobnosti. Naj imenujem samo Riegra...

Ta Rieger in ljudje okrog njega so torej ustanavljali telovadna društva, jih imenovali »Sokole« in jim ustvarili uniformo da si je pripravnejše in lepše ne moremo misliti.

Pa kakor je bila zunanjost teh Sokolov vojaška, tako vojaška — in kar je še hujše — politična je bila njih organizacija Nemški državljan je k temu telovadnemu društvu pristopil ali pa tudi ne. Češki (in pozneje tudi hrvatski) državljan je moral postati član Sokola, če ni maral samega sebe gospodarsko upropastiti in se izpostaviti brutalnemu bojkotu.

Vsak Čeh ni bil zmožen vojaščine. Zato je bila tu civilna organizacija Sokola, in kdor ni bil vojak ali oficir, je bil lahko pa »okrožni-« ali »postaje načelnik« (Bezirkshauptmann, Stationsvorstand; odkod je nemški pisec pobral te naslove, ve sam bog. — Ur.)

Če bi bili na Dunaju malo manj naivni in malo manj nemštvu sovražni, bi se bili pač morali vprašati, kakšen smisel naj ima to igračkanje, da so mlinarja postavili za »Hauptmanna« in veletrgovca za »Bezirkshauptmanna«, ko je vendar že bil tu pravi »Bezirkshauptmann« (okrajni glavar)...

Sokol je bil najgenialnejša priprava revolucije. In ko se je cesar Karel s svojim nadvse mizernim oklicem »Moji narodi so zreli« (»Meine Völker sind mündig«) sam oropal vseh pravic in časti, tedaj v onih avstrijskih deželah, po katerih so prebivali Slovani, niti za sekundo ni nastopil vakuum. V hipu so ves državni aparat zavzeli zanesljivi Sokoli: vojaštvo, civilno uradništvo — čeka! Vse to je bil Sokol.

Sokola in njegovo idejo so v teku časa osvojili vsi avstrijski Slovani. Sokol je najsijajnejši primer, kako se nova država ustanovi iz stare, Sokol je najstrašnejše svarilo za državno tvorbo, ki ne zna vse bojne volje svojega ljudstva, vseh idealov svobode in vse ljubezni ljudstva brezpogojno in brez ostanka absorbirati v celoto državnega naroda.«

Med besedilo članka je vpletena vrsta slik, ki naj bi nemškemu občinstvu nazorno prikazale Sokolstvo. Dasi v vsem članku ni besedice o sokolskem gibanju med Srbi in vobče v Jugoslaviji, predstavljajo vse te slike samo prizore iz srbskega Sokola in sicer po vsem videzu samo iz starejše dobe. Toda ker pisec s prizori iz sokolskega gibanja med Srbi ni mogel podkrepiti svoje »teze«, da je Sokol nekakšna bojna, vojaška organizacija, je sokolskim slikam pridejal še eno: skupina srbske mladine se vadi s puškami — pod sliko pa: Militärischer Drill der »Falken« (Vojaški »dril« Sokolov). Toda tudi nepoučenemu nemškemu čitatelju, ki je količkaj bistrega pogleda, mora biti očitno, da ta slika ne predstavlja Sokolov, temveč je samo ena tistih fotografij, za katere je zgodovina osvobodilnih bojev junaškega srbskega naroda vsak čas nudila na prebitek prilike četica mladih Srbov-civilistov, se vadi s puško, da se pojdejo s starejšimi brati in očeti bit za svobodo domovine.

Prav to nedolžno sleparstvo, ki ga je anonimni nemški člankar zagrešil na ta način, pa je tudi najbolj zgovoren dokaz: da je sokolska ideja v resnici tako visoka in čista, da se s poštenim orožjem noben sovražnik ne more boriti zoper njo.

Prazniki in drž. uradništvo

Dopis iz krogov državnega uradništva

Zakon o praznikih za državne uradnike, ki je v veljavi od meseca oktobra l. 1929., pozna poleg nedelj dve vrste praznikov: državne in verske. Državna praznika sta samo dva: praznik uedinjenja 1. decembra in kraljev rojstni dan 17. decembra. Verski prazniki pa so v zakonu našteti za naslednje veroizpovedi: pravoslavno, rimsko-katoliško, unijatsko, protestantsko, muslimansko in židovsko.

Za nedelje in državne praznike določa zakon, da se te dni **redno** uradno delo ne opravlja, temveč se za obavljanje **nujnih** uradnih poslov določa dežurstvo in sicer od 9. do 11. dopoldne.

Za verske praznike določa zakon, da se tak dan opravlja **redno** uradno delo z uradniki tistih veroizpovedi, ki tisti dan nimajo praznika. Toda če v uradu sploh ni uradnikov drugih veroizpovedi, ali pa če ijh ni dovolj, da bi se žnjimi moglo obaviti **redno** delo, pa se ravna tako, kot ob nedeljah in državnih praznikih.

Te zakonske določbe so tako jasne, da pač ni treba zanje nikakršnih pojasnil. Ob nedeljah in državnih praznikih vrše službo samo dežurni uradniki, od 9. do 11. Ravno tako pa vrše službo samo dežurni uradniki o verskih praznikih povsod tam, kjer ni toliko uradnikov drugih veroizpovedi, ki tisti dan nimajo praznika, da bi se žnjimi dala opraviti redna služba.

Naša država je ,kar se tiče veroizpovedi precej pestra, toda smo prepričani, da ga ni kraja v naši državi, kjer bi ta ali ona veroizpoved med uradništvom ne bila v toliki večini, da bi se z pripadniki ostalih veroizpovedi, moglo obaviti **redno** delo, če imajo pripadniki večinske veroizpovedi svoj praznik. V vseh takih primerih se določa za tak dan dežurstvo. Ponekod se je uvedla navada, da se za tak dan določajo za dežurstvo uradniki, ki jim tisti dan ni praznik, kar je s stališča kolegijalnosti vsekako pravilno in še tem bolj, ker ta manjšina itak praznuje svoje posebne praznike, ki jih večina ne praznuje, ali pa vsaj ne isti dan, toda duhu zakona pa ta običaj ne odgovarja, ker v pogledu službe ne sme biti nikake razlike med uradništvom: kdor prihaja na vrsto, ima državno službo, pa naj je katerokoli veroizpovedi.

Tako je stvar po zakonu. Toda v zadnjih časih so začeli ponekod predstojniki posameznih uradov ali oddelkov popolnoma samovoljno izpreminjati določbe tega zakona, ki daje uradništvu nekoliko pogodnosti, nekoliko počitka v njegovem napornem in odgovornem delu. Tako se o verskih praznikih večinske veroizpovedi, dasi v uradu ni toliko pripadnikov drugih veroizpovedi, da bi se ž njimi moglo obaviti **redno** uradno delo, določa dežurstvo ne glede na versko pripadnost uradništva a poleg tega še ukazuje vsem pripadnikom ostalih veroizpovedi, da sede v uradu ves dan, dasi nimajo nikakršnega dela, ker se ne obavlja **redno** uradovanje, ki ju veže vse ali pa vsaj po nekaj oddelkov istega urada med seboj. Tako sedi tak uradnik sedem ur v uradu križemrok, a troši se zanj pozimi kurjava in svečava, poleti v večernih urah zopet svečava ter urnino, a vse za prazen nič. Vse zato, ker je predstojnika, ki je pač druge veroizpovedi, pičila mušica, češ, tisti, ki jim danes ni praznik, morajo sedeti v uradu, pri čemer pa tak samovoljen gospod ne pomisli, da dejanski krši oziroma izpreminja državni zakon, si lasti pravico, ki jo imata v naši ustavni državi izključno le oba ustavna činitelja, parlament z vladarjem, in tako zagrešuje zlorabo uradne oblasti. A kaj naj se reče šele o tistih predstojnikih, ki o verskih praznikih kratkomalo odrejajo brez najmanjše potrebe ne morda kako nujno delo, temveč kar naravnost **popolnoma redno uradno delo za vse uradništvo svojega urada!**

Resnica je, da zakon o praznikih določa tudi, da mora biti državni uradnik vsak čas na razpolago za nujno uradno delo, ne glede na petek in svetek, toda za — **delo,** ne pa da brez dela poseda v uradu brez potrebe zaradi predstojniških mušic. Uradniška služba ni lahka. Njegove dolžnosti so določene z neštetimi zakoni, ukazi in naredbami. Zakaj bi potem ne veljal tudi zakon, ki je v veljavi in ki določa zanj tudi nekoliko — počitka!

James Oliver Curwood: 39

Hči divjine

Roman

Mračilo se je že, ko so prišli do misijonarjevega doma ob Božjem jezeru. Pravi gradič, je pomislil David, ko je zagledal hišo, zgrajeno iz težkih brun. Za hišo je bilo manjše poslopje, takisto zgrajeno iz lesa, in k temu poslopju je Mukoki pognal svojo pasjo vprego. Med tem, ko je David krenil za očetom Rolandom v hišo, je zunaj slišal pozdravne klice Mukokijeve rodbine in veselo lajanje psov. V hiši je bilo svetlo in toplo. Očividno ni manjkalo roke, ki je v misijonarjevi odsotnosti skrbela za snago in red. Stopila sta v veliko izbo, in David je na prvi pogled opazil troje vrat, ki so vodila iz tega prostora: dvoja so bila odprta, tretja zaprta. Glas očeta Rolanda je bil skoraj podoben ihtljaju, ko je široko razprostrl roke in rekel Davidu:

»Doma sva, David — tu bodi vaš dom!«

Odložil je svoje reči — kožuh, kučmo, mokasine in debele nogavice, in ko je spet ogovoril Davida in ga vnovič pogledal, je bila v njegovih očeh skrivnostna luč in besede so mu drhtele od pritajene ganjenosti.

»Ne zamerite, David — ne zamerite mi slabosti in bodite kakor doma — med tem ko stopim jaz za nekaj minut sam — v onole sobo.«

Vstal je s stola, kamor je bil sedel, da je sezul mokasine, in pogledal proti zaprtim vratom. Bilo je, kakor da bi bil po svojih besedah pozabil Davida. Počasi in glasno dihaje je stopil k vratom, in ko je obstal pred njimi, je vzel iz žepa težek ključ. Odklenil je. V sobi je bilo tema, in David ni videl ničesar, ko je misijonar stopil vanjo. Nekaj minut je sedel, kakor ga je bil pustil oče Roland in strmel v vrata. »Čuden človek — zelo čuden človek!« je bil rekel Thoreau. Kaj je bilo v tej sobi? Kaj je pomenila ta zagonetna tišina? Enkrat se mu je zazdelo, da je slišal pritajen vzkrik. Deset minut je sedel in čakal. In nato so, izprva rahlo, kakor veter, ki plaka v vrhovih daljnih dreves, nato pa čedalje razločneje in glasneje, onkraj zaprtih vrat sladko in koprneče zapele gosli.

14. POGLAVJE

Skrivnost očeta Rolanda

V dneh in tednih, ki so prišli, je postajala ta soba onkraj zaklenjenih vrat, in tisto, kar je bilo v njej, za Davida vse bolj in bolj velika skrivnost v življenju očeta Rolanda. Počasi, a neomajno se je utrdilo v njem prepričanje, da hrani misijonar v tem prostoru ključ do kdo ve kakšnega usodnega dogodka v svojem življenju, do nečesa, česar ne zaupa nobenemu človeškemu bitju in česar nihče razen njega ne ve — kvečjemu morda Mukoki. Ta misel se je posebno vkorenimila tisti dan, ko mu je rekel Krijec s počasnim, skrbnim izgovorom in v pravilni angleščini, kakor da bi ga bil misijonar nalašč naučil:

»V to sobo nikoli nihče ne stopi, m'sieu. In nikoli še ni nihče videl očetovih gosli.«

David je bil prepričan, da so bile te besede misijonarjevo premišljeno sporočilo: oče Roland je želel, da bi David to vedel, ne da bi mu moral sam povedati. Od tistega prvega večera se ni nikoli več opravičil, kadar je stopil v to sobo, in nikoli ni pojasnil tovarišu, zakaj je zmerom zaprta in zakaj jo tako skrbno zaklene za seboj, kadar je v njej. Vsak večer, kadar sta bila doma, se je umaknil vanjo in odprl vrata samo toliko, kolikor je bilo treba za njegovo postavo; časih je ostal samo nekaj minut, časih pa uro in delj. In vsaj po enkrat na dan, navadno zvečer, je zaigral na gosli. Pesem, ki jo je igral, je bila zmerom ista. Nikoli ni bilo nobene izpremembe, in David se ni mogel spomniti, da bi jo bil že kdaj slišal. Če je bil pri taki priliki Mukoki v »châteauju«, kakor je oče Roland imenoval svojo hišo, je sedel kakor zamaknjen; še dihati se skoraj ni upal, dokler ni godba utihnila. In kadar je stopil misijonar iz sobe, je bil njegov obraz vselej nekam ozarjen. Vendar je David opazil v teh navadah pomembno izjemo. Vrata skrivnostne sobe se niso nikoli odprla, kadar je bil v »châteauju« kak gost. Nobeno človeško bitje razen njega in Mukokija ni slišalo gosli očeta Rolanda, in to dejstvo je navdajalo Davida z globokim zaupanjem in ganjeno ljubeznijo do malega misijonarja. Nekega večera je stopil oče Roland iz stranske sobe; obraz mu je sijal od čudne blaženosti in v njegovem glasu je bilo nekaj brezupno hrepenečega, ko je položil Davidu roke na ramena, rekoč:

»Najrajši bi, da bi zmerom ostali pri meni, David. Nekam mlajšega in srečnejšega se čutim, odkar gledam na vas kakor na sina.«

Med tem se je oglašal v Davidu čuden, trdovraten nemir, ki ga je dolgo časa skrival očetu Rolandu. Zadrhtel mu je v krvi kakor živa stvar, kadarkoli je pogledal dekličino sliko. Gnalo ga je, da bi šel dalje, dalje!

Življenje v »châteauju« nikakor ni bilo pusto in brez dogodkov. Hiša očeta Rolanda je stala v osrčju velike nastávarske pokrajine. Štirideset milj proti severu je bila postojanka Hudsonbayske družbe, kjer je imel reden duhovnik angleške cerkve misijonsko postajo. Pa oče Roland se je prišetval k ljudem, ki so živeli v gozdih. Bili so njegovi »otroci«, razsejani na površini deset tisoč štirjaških milj, in sredi te površine je stal »château«. Ko je minilo prvih štirinajst dni, je bil neprestano na poti, in David ga je zmerom spremljal. Indijanci so ga častili skoraj po božje, in mešanci, polutani in redki Francozi, ki sta jih srečavala, so ga imenovali »mon père« — tako nekako, kakor pravimo v molitvi »Oče naš«. Ti lovci in gozdovniki so bili Davidu pravo razodetje. Bili so divji ljudje, živeči v pustinjski prvobitnosti, a vendar so verovali v božanstvo s tako trdnim prepričanjem, da je kar strmel. In umirali so. V tem je bila tragedija. Umirali so — prelahko. Čez nekaj časa mu je bilo popolnoma jasno, zakaj je imela dežela, ki je bila desetkrat tako velika kakor država Ohio, komaj pet in dvajset tisoč duš prebivalstva. Pasovi teh moških, žensk in malih otrok so bili pretrdo zategnjeni — to je bilo tisto!

Z jugovino proti Zadru

Šibenik, 24. junija.

Na sokolsko prireditev v Biogradu na moru so vabili dosti okusni plakati. Nedeljski izlet po morju — vreden junijskega popoldneva in prireditve, ki ji je namenjen: saj bodo v tistem prijaznem belem mestecu ob Jadranu otvorili imenitno urejeno letno telovadišče, kakršnih še v Sloveniji ni preobilno... Jadranska plovidba je za izletnike pripravila v šibeniškem pristanišču dosti velik in okreten parnik. Tudi sokolska glasba pojde, da bo veselejše na dve in pol ure trajajoči vožnji tjakaj, istotoliko zvečer na povratku...

Toda ta nedelja, ki je zdaj srečno za nami, si je tudi Jadran izbrala za svoje kaprice. Dopoldne dež, popoldne jugovina. Ali jo poznate? Ne? Tedaj jo morate nekoč preizkusiti. Vsaj tolikšno, kakor se je to nedeljo igračkala z nami...

Ob 15. Parnik »Ugljan« čaka v šibeniškem pristanišču. Že bi morali odriniti, a je posadke domala še vedno več kakor izletnikov. Pričakamo še pol ure. Počasi kapljajo taki s sokolskimi znaki in oni brez njih, ki jim je vendar všeč, da se za celih 20 Din v enem samem popoldnevu potegnejo od Šibenika do Biograda in nazaj. Pa makar ob sodelovanju jugovine!.. Ali sokolske godbe ni. In še marsikoga ne. Kar nas je, odrinemo. Skozi šibeniški kanal še nekam mirno. Nekoliko prijetno se zaguncamo mimo Zlarina in Luke Prvića (nb.: Luka ni krstno ime!). Holaj, nato pa zaplešemo. Navzgor, navzgor gre naša pot! V široki, razburkani strugi med kontinentom in podolgastim otočjem. Da boste natančneje vedeli: naravnost v smeri proti bednemu Zadru.

Odurno nagajivo butajo ob ladjo valovi našega morja. Že bi se jezili nad njim. Ali kar nas po božji previdnosti ni podvrženih morski bolezni, se vendarle radujemo lepih razgledov z zanjihane ladje. Tamle v onem kotu otoka istega imena je mestece *Zlarin* sredi cipres in borovcev. Rdeče obrobljeni oblački se premikajo nad njim kakor koralde, po katerih zlarinski potapljači tolikanj slovijo na vsem Jadranu... *Šepurine* — skromno dalmatinske. Kakor tudi *Vodice*, raztegnjene v zalivu na desni. Čudno to ime Vodice, ko vendar tjakaj nihče ne zahaja na vodico, temveč na najboljši trsni sok, kar ga je lanska jesen izcedila v vsem šibeniškem okraju. Tisto težko, kakor zlato težko in čisto marašino, ki jo v Vodicah točijo po 10 Din liter, si lahko poželite vsaj za poroko ali za smrtno uro, če vam ne bo prej kdaj dano potovati z jugovino po Jadranu... Dalje naprej je majčkeno selo. *Tribuna* mu pravijo. »Pop i crkva i selo — sve«, pravi pomorščak ob moji strani.

Pomikamo se dalje. Uzremo *Tijesno*. Vrag ga dal! Nisem še bil tam (nekoč že še bom), ali pravijo, da je tam tako tesno da ne morejo ladje do kopnega, marveč potniki na čolne, pa zbogom!... In tu blizu Tijesnega in vso pot dalje je mnogim na ladji postajalo jako tesno. Videli smo valove udarjati ob bregove, besne njihove sunke, ki so se nemočni, razpenjeni odbijali in se vračali nazaj k nam in nas pozibavali — naprej, nazaj, na vsako stran. Pa takole naprej, ko se ladja pogumno rije dalje, to je še dosti zabavna njihalka. Ali tisti nesrečni aja-tutaja na vsako stran ko že po malem zajamemo slano vodo — eee, fej te bodi! Če je res, da voda še v škornju ni dobra, na ladji še manj. Verjemite tudi vi, abstinenti!

Sonce nam pripeka na čelo, kar nas je na krovu, zdaj pa zdaj nas spet ohladi pljusk trenutnega dežja, ki ga je prinesel sunek vetra.

— Mimo Pakoštan bo bolje! nas vedri polkovnik, ki se ni ustrašil z gospo in dvema srčkanima, pogumnima hčerkicama na pot.

— Ne bojim se smrti, ali to... dosadno! — pravi gospa in se nasloni ob novem sunku na klop.

— Bolje je ništa jesti, ka' je ružno vrime! tolmači mlada Dalmatinka, gibka kot podlasica. Govori bolj z ustnami in očmi bistro nas meri, mene in mojo družbo: — E, vi ste sigurno iz Slovenije.

— Kako to, zakaj? Mar smo slabiči?

— Ne, ne! Vi biondi, a Dalmatinci više mori, e, e!

Veselo nam pripoveduje, da jo v Biogradu pričakuje ženin. Še letos bo poroka, ee bo sila. Če ne bo kazalo, pa kdaj pozneje. Saj veste, mladost južnjaki toliko centjo! Ko se oženiš, amen! Gdi dvoje diše i treće se piše...

Daleč za nami je kakor modro bela kepa — parnik »Kosovo«. Skoro uro pozneje je odrinil od šibeniškega skalovja in že nam bo za petami. Naš glavni mašinist je srdit.

— Ne dam, da nas uhvati! Oni nam se stalno rugaju, da nemamo karbuna...

Hajde, močneje poženemo dalje; stroji burneje zaropočejo, ko zavijemo mimo lepega svetilnika. Polno je sonca, valovi pa se dalje nemirno prelivajo in butajo ob nas. Že zremo Pakoštane — tedaj se na lepem ustavimo sredi morja, sredi valovja.

Defekt. Mlad narednik, zagorel junak iz Like, se mi zdrzne: »Koj' vrag?« — Mornarski njegov tovariš se posmiha njemu in drugim, ki se preplašeni spogledujejo, in strokovnjaško tolmači: »Ništa. Lageri se ugrijali, pa ih moraju hladiti vodom.« Konec panike in strahu tudi med ženskami. Saj se že pomikamo dalje — evo pred nami Biograd.

Sprejemajo nas na desni položna, dobro obdelana polja, vinogradi in mali oljčni gaji, prekrasna borova šuma, na njenem koncu pa belo mestece. Tam na levi strani leži vzporedno dolgi otok Pašman, nasproti Biogradu je slikovito naselje Tkon. Zavijemo v polkrogu v pristan. Strmimo in sramežljivo se muzamo: ogromna pisana množica nas pričakuje, mesto je v zastavah, obala je okrašena s spleti zelenja in s trobojkami, v pozdrav nam donijo streli topičev, godba je udarila koračnico, sivolasi starosta gleda motreče k nam na krov, čelo je zastrl z desnico: uf, pričakujejo nas več sto, a nas je jedva nekaj ducatov.. Kaj bi! Jugovina! Glavni delegat šibenske župe reče (po Njegošu):

— »Podiže se četa mala, malena je, al' je hrabra!« — In skoči na krov in gromko pozdravi: »Zdravo!« Mi vsi za njim. Naš polkovnik se že rokuje s starosto: »Eto oplašili se Šibenčani!« — Starosta biogradski ravnodušno skomigne z rameni: bomo pa brez njih!... Preznačilen je takle odgovor, domala je orientalski: skomigneš, uvideven si; če ni, pa ni...

Dolga povorka nas vede naokrog proti novemu letnemu telovadišču. Ob mirnem zalivu je, zelo lepo urejeno, z betonom visoko ograjeno. Zgradil ga je bogat ruski arhitekt in ga kot zadužbino poklonil Sokolu. Tam onkraj zaliva na samem se beli krasna, povsem moderno zgrajena nova bolnica. Dalje ob bregu se nadaljujejo lepa naselja, predvsem prikupni Filip-Jakov, prilepljen kakor lastavičje gnezdo, drugih že ne dosežemo z očmi. Siloviti črni oblaki se vlečejo od tam naravnost nad nas. Že pri prvih nastopih nas pljusk prežene v mesto.

V hotelu »Vrani« na obali smo pod varno streho. Gazda Mitar nam tovori pladnje imenitne suhe gnjati, da nam viška črnina ne bo prekosmata. Sam se pohvali gazra Mitar glede starosti:

— E, koliko bi vi meni sudili? Osamdeset manje jednu, fala Bogu... Ženi mojoj — eno je — osamdesetičetiri, pa kćer devojka — jeli?

Slovence ima gazda Mitar od srca rad. Že nekaj sodnikov in drugih uradnikov pomni, ki so bili tu v službi, nadalje so mu pri srcu letoviščarji iz naših krajev. Po 40 Din jim daje vse. Le to jim zameri, da doma v Sloveniji pijejo drago vino, tukaj na viru pa bi kar pivo žehtali. In pri samem pivu je gazda Mitar lani izgubil nad 3000 Din, ker mora led dobavljati iz Šibenika. Te nevšečnosti!

Letoviščarjem na ljubo naj povem, da so tile kraji od Zadra odnosno od Sukošana nizdol zares ugodni za letovanje. Razen hotela »Vrane« ima hotel »Velebit« 50 zelo lepih sob, pension je po 45 Din. Iz Biograda vodi ob morju prelepo šetališče k malemu zalivu v objemu gozdiča — tam je prirodno, le z nekaterimi majhnimi adaptacijami urejeno kopališče. Bolj idiličnega si ne moreš želeti; tudi vode ne bistrejše. In tiste rdeče klopi po parku, med borovjem, cipresami, divjim rogačem... Grlice in kosi se neutrudno oglašajo, da ti je še slajše pri duši...

Eh, krasno se je razvedrilo nebo, umirilo se je morje, lep nam bo nocojšnji povratek. Nič zato, če nam je pot v parku prelezla ogromna kača. Pa saj ni kača, je le ljudomili »brabor«; domačin nam pokaže, kako biogradski fantje lovijo te »kače« za rep in z njimi preganjajo dekleta na promenadi. Ga vprašamo, če imajo tod tudi kaj otrovnih zmij ali guj. Se odreže:

E, fala Bogu, ima! I onih na dvi noge..

Ringlšpil poje in cvili ob morju, nekje se od zidovja po ulici odbija koračnica, pesem doni iz prostorne gostilne pri »Velebitu«... Prošetaj Lelo kroz naše selo... Crven fesić u dragana, joj, Maro, Marice... Neću više piti vina — saj veste, da ne... Pa v znamenju bratstva še kaj po slovensko: Kaj nam pak moreju... Zaturaj dobro ven, Slovenec sen! Bog pravični: Slovenec sem, Slovenec tja... Povsod nas imajo radi.

Gneča na molu. Poslavlja se »Kozjak« nabito poln izletnikov iz Tijesnega, Musterja in od drugod, nam v zasmeh. Sokolska koračnica, vsi jo prepevajo, klobuki in čepice vihrajo v zraku. Zlato rdeča večerna zarja nas vse skupaj blagoslavlja in žarko žareča lega na daleč po mirni morski gladini. Bele jadrnice, s katerimi se sokolske čete z otočja vračajo domov, zamar lovijo vetra, treba je poprijeti za vesla. Gromko donijo v topli večer streli topičev. Pa saj niso topiči. »Ovo j' dulamit!« ugotavljajo domači. Že se poslavljamo tudi mi — »u osam je partenza«... Dekleta se nam nasmihajo in nas z mola pogledujejo s svojimi črnimi očmi. Njihova nošnja jih napravlja vitke, oblečene so v crna krila in črne žametaste jopice-jeleke. Oj zdaj gremo...

Kmalu utonemo v mir, mesec nam posveti na pot, v salonu spodaj v ladji ugotovimo soglasno, da se je izlet v hrvatski kraljevski i krunitbeni grad Biograd vendarle izplačal. Tisto burkljanje morja popoldne — pravi kapitan — je bila prava igrača. Ali tamle pomladi je parnik Ugljan v kanalu pod Velebitom blizu Obrovca zajela prava jugovina — tri dni ni mogel nikamor, valovi so ga pregrinjali prek in prek, kapljice sv. Miklavža so morali vlit v morje, potem je odleglo. Vendarle! — —

Zelo smo ugibali tisto nedeljo, kako neki se je obnesel zlet mladine v Ljubljani. Naslednji dan smo brali in hudo nam je bilo. Ali zato se je za Vidovo dvignil Jadran k pohodu v Ljubljano. Da znova potrdimo pred vsemi:

— Malena je Dalmacija, al' je dika rodu svom... — dr. —

Iz življenja na deželi

DOL PRI HRASTNIKU. Ob razmerno veliki udeležbi občanov se je zadnjo nedeljo ustanovil krajevni odbor Jadranske straže. Poslušalci so pozorno sledili zanimivim izvajanjem univ. profesorja g. dr. Böhma, ki je v poljudnih besedah tolmačil pomen morja in še posebej Jadranske straže. Splošna je želja, da bi nam g. predavatelj še večkrat slično predaval. Prepričani smo, da bo novi krajevni odbor, kateremu predseduje upravitelj g. Jurko, krepek člen v verigi idej Jadranske straže. Ustanovni občni zbor je počastil tudi oblastni predsednik JS podban g. dr. Otmar Pirkmajer s čestitko, za katero so se mu zborovalci navdušeno zahvalili.

KOPRIVNA NAD PREVALJAMI. V nedeljo 19. marca se je vršil v Koprivni ustanovni občni zbor strelske družine, v kateri je že pri ustanovitvi pristopilo večje število članov. Za predsednika je bil izvoljen Silvester Kogelnik, gostilničar in posestnik v Koprivni, za tajnika pa Jože Nahbar. Na občnem zboru je o pomenu strelskih družin govoril g. ing. Fettich. Družinsko strelišče se je lepo uredilo in se nahaja blizu gostilne »Puc«. Strelišče je bilo na binkoštni ponedeljek ob obilni udeležbi ljudstva slavnostno otvorjeno. Zanimanje za strelski sport je zelo veliko in prijavljajo se vedno še novi člani.

KRIŽ PRI KAMNIKU. Pripravljalni odbor strelske družine je imel 20. t. m. ustanovni zbor z obilno udeležbo s Križa, Komende, Kamnika in okolice. Pri občnem zboru je bil sprejet sklep, da družina glede na število vpisanih članov iz posameznih vasi svoj naziv izpremeni. Imenuje se zdaj zvezna strelska družina v Komendi. Družina ima pripraven prostor za strelišče. Ustanovila se je s hudimi ovirami, ki pa niso omajodušile vrlega iniciatorja za ustanovitev, orožniškega narednika g. Praprotnika Josipa in vztrajnega predsednika pripravljalnega odbora g. Lukanca Ivana. Funkcije v odboru so prišle v roke samih delavnih, naprednih mož. Za predsednika je bil soglasno izvoljen šolski upravitelj in rezervni poročnik g. Trobiš iz Komende. Družini želimo mnogo uspehov!

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Plačilna natakarica
z lepim nastopom, zmožna slovenščine in nemščine, dobi zaposlenje. — Kavcija potrebna za jamstvo inventarja. Reflektira se na samostojno moč, sredaje starosti in prikupne zunanjosti. Ponudbe pod značko »Vestna« na podruž. Jutra v Novem mestu. 19434-1

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Službo sluge
iščem. Imam svoj tricikelj in razpolagam s 5000 Din kavcije. Naslov: Podrepšek Jurij, Ćret št. 10, Teharje pri Celju. 586

Trgovski pomočnik
vojaščine prost, želi kakršnokoli službo. Na željo položi tudi kavcijo. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uporabljiv za vse«. 19579-2

Plačilna natakarica
s kavcijo, išče mesto v Ljubljani. Gre tudi za vse skupaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 19585-2

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Otroški voziček
dobro ohranjen poceni naprodaj na Jekenicah. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 19586-6

2 projekcijska kino-aparata
Erneman II, električen gramofon, zvočnik, ojačevalec, guwy gasil. aparat (Gleichrichter Philips) in Celoteks, prodam. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Erneman«. 19533-6

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Motorno kolo
Artel, v dobrem stanju, s priklolico za 7500 Din, brez priklolice za 5.500 Din prodam. Pišler, Vrhnika, poštni predal 14. 19431-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, ostroma 5 Din. (14)

Novo kolo
zelo poceni naprodaj v Dvorakovi ulici 3/I levo. 19521-11

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Opremljeno sobo
lepo, v I. nadstropju vile pod Rožnikom oddam poceni. L. Althaller, Večna pot 3/I. 19575-23

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Hranilno knjižico
Ljudske posojilnice v Celju, z vlogo 5000 Din kupim. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod »Ljudska 5000«. 583

Proti hran. knjižici
ali prepisu dobroimetja oddam tovarniško nov osebni avto, najnovejšega modela. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prevozna znamka«. 19420-16

Hranilne knjižice
Ljubljanske kreditne banke z vlogo 500.000 in 200.000 Din, ter Mestne hranilnice ljubljanske z vlogo 200.000 Din, nujno prodam samo proti gotovini. — D. Oder, Zagreb, Trenkova ulica 9. 19557-16

Hranilno vlogo
Mestne, Kmetske, odnosno Ljudske posojilnice — ali prenos dobroimetja kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Promptno«. 19414-16

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Stroj za zamaševanje steklenic
(ročni) kupim. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Stroj 12«. 19542-29

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Pianino ali harmonij
kupim. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 585

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Posestvo
v Savinjski dolini, obstoječe iz hiše in gospodarskega poslopja, njive, sadonosnika, vrta in gozda, vse v dobrem stanju poceni naprodaj. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 584

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Telefon 2059

PREMOG suha drva
POGAČNIK
Bohoričeva ul. št. 5

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifre pa 5 Din. (24)

V oglasnem oddelku »Jutra«
je dvigniti sledeča pisma:
Aparat, Atelje, Brzotekoči, Banat, Blagovni odpadki, Briljantni prstan, Blondinka Bodočnost, Campur, Centralnost, Čisto pohištvo, Dnevničarka, Dober zaslužek, Državni uradnik 58, Dober zaslužek, Dve osebi, Družabnica, Diskretno 6000, Doženjeko, Do 1000 Din, Deželni junij, Delikatesa, Elektro, En mesec, Fuchs, Fine obleke, Gotovina, Garantirano plačilo, Gostilna, Gorenjsko 22, Garancija 52, Grafik, Gotovina 117, Izredna prilika, Industrija 333, Iskrenost 6000, Jugoslavija 11, Kazi, Krasen, Kavcija, Krojač, Kapital, Knjižice, K solncu, Lokal in stanovanje, Lokal 333, Ljubljana 40, Mir, Mesečno 1000 Din, Mir 2, Mazart, National, Navedba plače, Odkritosrčno prijateljstvo, Obrt, Odlična priprava, Promptno, Prodajalka 184, Poklukar Ana, Profesor 22, Pisarna, Prijazna, Praktično, Posojilo, Potnik 100, Pridna in poštena 220, Poštena 596, Promet Ljubljana, Radio, Resno, S. 250, Sekač, Sever, Sreča, Starejša prodajalka, Sigurno 393, Samostojna, Siguren denar 262, Sreča 33, Sposoben za vse, Stalno 2000 Din, Sama 280, Tesar, Točen 444, Tudi knjižice, Trgovina 50, Ugodni pogoji, Ugodni pogoji 28, Udobno 28, Udobnost 64, Urna. V bližini pošte, Vse cekrba v hiši, Veselje do trgovine, Zelena poštena, Zvest, Zaslužek, Za dva, Zelo soliden, Zavarovalnica, Zajamčen honorar, 75, 615, 751, 22.000 km, 50/95, 400.000, 147, 737.

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Oddam pekarno v najem
pogoji: odkup inventarja. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« pod »Pekarna«. 19584-19

Ko kupujete britvice, zahtevajte na vsak način kvaliteto! Zahtevajte ROTBART

Mi Vam pomagamo ŠTEDITI

Poizkusite kremo za zobe, toda samo pravo svetovno znamko.

D. PECHMAJOU & CIE ZEMUN

Čitajte tedensko revijo „ŽIVLJENJE IN SVET“

ZAHVALA

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom smrti naše nepozabne soproge, mamice itd., gospe

EME KOVAČEVE

kakor za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini, gg. zdravnikom, čč. sestram usmiljenkam, gg. kolegom-pevcem za krasno žalno petje ter končno vsem dragim znancem in prijateljem, ki so drago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Maša zadušnica se bo brala v soboto, dne 1. julija 1933 ob 7. uri zjutraj v župni cerkvi pri Sv. Petru.

V Ljubljani, dne 30. junija 1933.

LEOPOL KOVAČ s hčerko KRISTO in ostalo sorodstvo.

GOTOVO! FLIT SMRT MUHAMA!

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.

Državna knjižnica LJUBLJANI